

STATISTISKE UNDERSØGELSER

NR. 1

LANDBRUGETS PRISER

1900-1957

AGRICULTURAL PRICES 1900-1957

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

PUBLISHED BY THE STATISTICAL DEPARTMENT

KØBENHAVN

1958

DANMARKS STATISTIK
BIBLIOTEKET

12
604.45

Tegnforklaring

- Nul.
- ... Oplysninger foreligger ikke.
- » Gentagelse.
- , Anvendes for decimaler.
- t Tons.
- En vandret linie tværs over en kolonne angiver, at der ikke er fuld sammenlignelighed mellem tallene over og under tværlinien.

Use of signs

- Magnitude nil.
- Data not available.
- Repetition.
- Decimal figures are preceded by a comma.
- Tons are metric tons.
- Where a significant break in the homogeneity of a particular series occurs, the point at which the break occurs is indicated by a horizontal line drawn across the column.

Formålet med nærværende arbejde er alene at give materiale til belysning af prisbevægelsen for de vigtigste af dansk landbrugs salgsvare og råvarer i perioden fra århundredskiftet. Der er tillige givet talrækker vedrørende arbejdslønnen i landbruget og priserne på landbrugsejendomme i denne periode.

Arbejdet er udført i Departementets kontor for landbrugsstatistik. Ledelsen af arbejdet og redaktionen af skriftet er varetaget af kontorchef *Henning Normann*. Blandt medarbejdere i Departementet har især særlig grad stud. mag. *Peter Lorentzen* og fru *B. Haack* medvirket.

Kontorchef *K. Hjelm*, Statens Kornkontor, har ydet Departementet velvillig bistand ved gennemsyn af afsnittet om korn.

København i oktober 1958.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

Det statistiske Departement

Rettelser til "Landbrugets priser 1900-1957".

Tabel 22,	kolonne 3.	Tallet for 1956,	2662,	skal rettes til	2918.
" 24,	" 4.	" " 1956,	522,	" " "	537.
" 31,	" 1.	" " 1957,	463,	" " "	558.

Det kan tilføjes, at der i Tillæg nr. 7 til Statistiske Efterretninger 1959 er meddelt tal for 1958 til å jourføring af publikationen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

CONTENTS

	Pag.	
I. Hovedtræk af prisudviklingen for landbrugsvarer 1900-1957.....	5	Price-trends for agricultural products 1900-1957
A. Landbrugets salgsvare.....	5	Products for sale
Den samlede prisbevægelse.....	5	Total price development
Vegetabilke salgsvare.....	8	Vegetable products for sale
Animalske salgsvare.....	12	Animal products for sale
B. Handelsgødning.....	22	Fertilizers
C. Arbejdslønninger.....	24	Wages in agriculture
D. Ejendomspriser.....	24	Prices of farm holdings
II. Pristabeller.....	25	Price tables
A. Planteprodukter.....	25	Vegetable products
Korn, generelle noter.....	25	Grain, general notes
Hvede.....	32	Wheat
Rug.....	34	Rye
Byg.....	36	Barley
Bygmalt.....	38	Barley malt
Havre.....	39	Oats
Kartofler.....	41	Potatoes
Sukkerroer og sukker.....	45	Sugar beets and sugar
Frø.....	52	Seeds
Gartneriprodukter.....	55	Horticultural products
B. Husdyrprodukter.....	60	Animal products
Mælk.....	60	Milk
Smør.....	65	Butter
Ost.....	72	Cheese
Æg.....	75	Eggs
Svin og flæsk.....	78	Pigs, pigmeat
Hornkvæg, levende.....	84	Live cattle
Okse- og kalvekød.....	86	Beef and veal
Heste.....	92	Horses
Fjerkræ.....	94	Poultry
C. Foderstoffer.....	96	Feedingstuffs
D. Handelsgødning.....	100	Fertilizers
E. Arbejdslønninger i landbruget.....	104	Wages in agriculture
F. Priser på landbrugsejendomme.....	107	Prices of farm holdings
III. Indekstabeller og prisrelationer	109	Indices and price relations
Fortegnelse over tabeller og figurer.....	126	List of tables and diagrams
Benyttet litteratur.....	128	Bibliography

I.

HOVEDTRÆK AF PRISUDVIKLINGEN FOR LANDBRUGSVARER 1900–1957.

Ved en betragtning af prISRækker, der dækker lange tidsrum, er der i særdeleshed to forhold, man må være opmærksom på. For det første er det for vurderingen af prisudviklingen af betydning, om de oplysninger, der foreligger om prisen på forskellige tidspunkter for vedkommende vare, vedrører samme kvalitet, således at prisbevægelsen ikke – eller i hvert fald ikke i væsentlig grad – hænger sammen med ændringer i vares kvalitet. Selv om der for så vidt angår landbrugsprodukterne naturligvis i den lange periode fra århundredeskiftet til nu kan være sket ændringer i kvaliteten, er det utvivlsomt således, at den prisudvikling, der har fundet sted på dette vareområde, ganske overvejende er betinget af andre forhold end kvalitetsændringer.

En anden betydelig vanskelighed ligger i at sikre, at de ved opstilling af prISRækkerne anvendte priser stadig gennem årene vedrører samme omsætningsstadium eller samme handelsled. Herunder falder også vanskelighederne ved de gennem tiderne skiftende betalingsmåder. Det er ret almindeligt i landbruget, at betalingen til producenterne sker a conto, og tillæggene eller efterbetalingerne kan være en stærkt svingende del af prisen.

Endelig skal man nævne, at for så vidt angår indekstabellerne er der endnu en principiel usikkerhed. Gennem lange åremål ændres den relative betydning af varerne, således at de ved sammenvejningen af indeks for enkelte varer til indeks for varegrupper benyttede vægte ikke gennem hele perioden svarer til den faktiske sammensætning eller værdifordeling. Ved sammenvejningen er benyttet de enkelte varers værdi i årene 1951–55.

Vedrørende den usikkerhed, der knytter sig til tallene, skal man iøvrigt henvise til de noter, der ledsager de enkelte tabeller.

I det følgende afsnit er der givet et antal diagrammer. Formålet med disse er dels at vise de store linier i prisudviklingen for de enkelte varer eller varegrupper, og dels at sammenligne prisudviklingen for forskellige varer eller varegrupper. Ved udarbejdelsen af kurverne er hovedsagelig anvendt aritmetisk målestok; men i de tilfælde, hvor man har skønnet det hensigtsmæssigt at belyse specielt de procentvise forskydninger mellem tidspunkter i perioden, er anvendt logaritmisk inddeling.

A. LANDBRUGETS SALGSVARER

1. Den samlede prisbevægelse.

a. Prisbevægelsen for landbrugsvarer i forhold til andre varer.

Til belysning af den samlede prisbevægelse for landbrugs salgsvarer har man i figur 1 vist producentprisindekset i forhold til en gros pristallet. Producentprisindekset er en sammenvejning af det samlede animalske prisindeks og det samlede vegetabiliske pris-

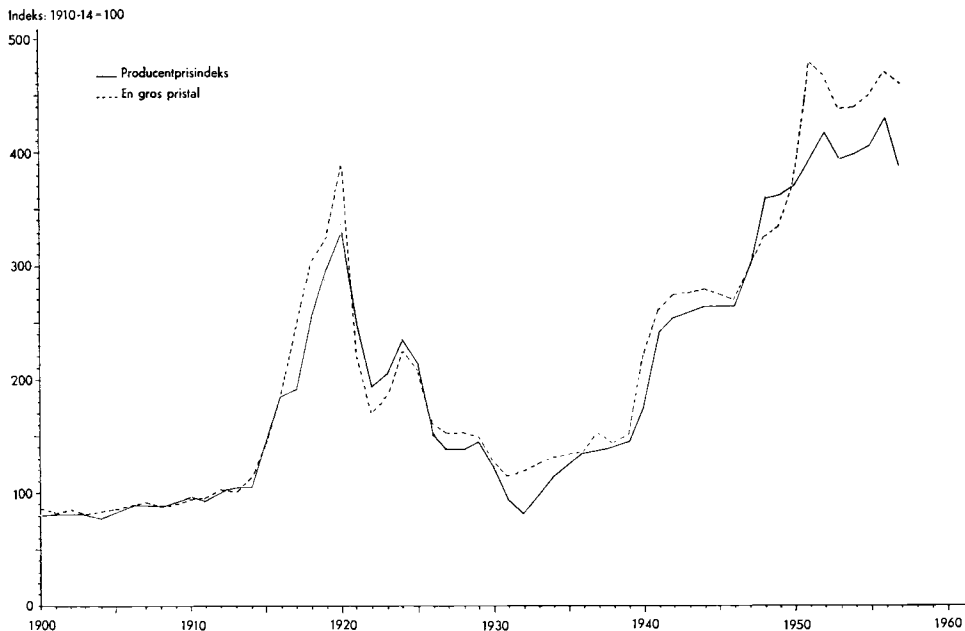

FIG. 1. Det samlede producentprisindeks for landbrugsvarer og en gros pristallet.
1910-14 = 100.
Jfr. tabellerne 24 og 32.

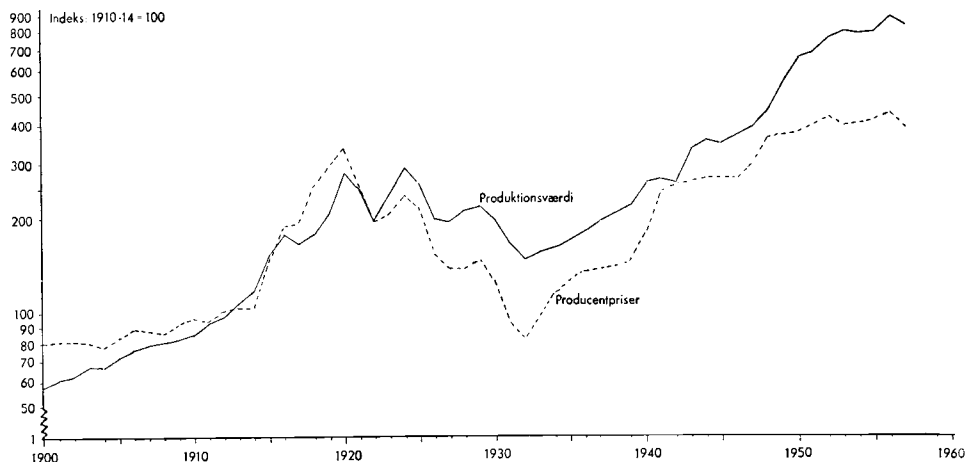

FIG. 2. Det samlede producentprisindeks for landbrugsvarer og indeks for værdien af landbrugsrets samlede produktion. 1910-14 = 100. (Logaritmisk skala).
Jfr. tabel 24 kol. 1 og tabel 31 kol. 2.

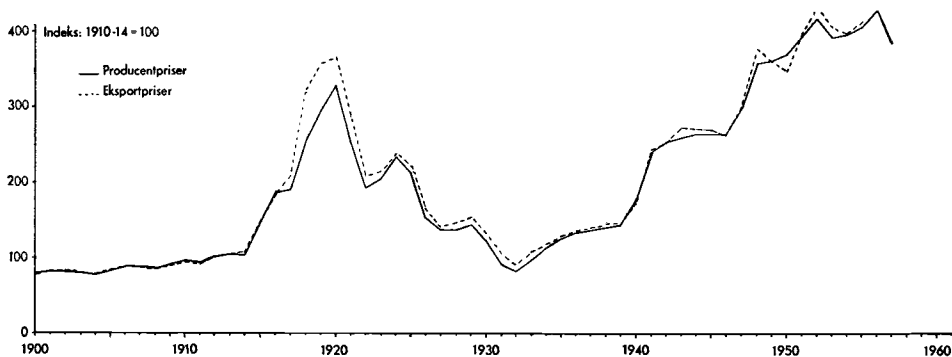

FIG. 3. Det samlede producentprisindeks og det samlede eksportprisindeks for landbrugsvarer. 1910-14 = 100. Jfr. tabel 24.

indeks og er således et udtryk for bevægelserne i landbrugets salgsvare under et. En gros pristallet omfatter som bekendt også landbrugsvarer. Det ses for det første af figur 1, at landbrugets priser har haft en tendens til at stige mindre end en gros priserne i almindelighed. Kun i årene fra 1921 til 1925 samt i 1948 og 1949 lå prisindekset for landbrugsvarerne højest. For det andet ses det, at de to prisindeksrækker igennem årene fra 1900 til 1950 har fulgtes ad i op- og nedgangstider. Under de to krige steg en gros priserne, vel især på grund af metaller og brændsel, stærkere end landbrugsproduktens priser. Omvendt faldt en gros priserne mindre i 1931-32 end landbrugsvarerne. Siden 1950 har de to prisrækker i nogen grad vist samme bevægelser, men således at priserne for landbrugsvarer har ligget på et lavere niveau.

b. Pris og værdi.

Værdien af produktionen er steget stærkere end priserne i den betragtede periode, jfr. figur 2. Dette er udtryk for, at de producerede mængder har været stigende gennem perioden. En undtagelse danner årene fra 1916 til 1920, hvor værdiindekset steg mindre end prisindekset, fordi produktionen mængdemæssigt gik ned. Under de meget lave priser i trediverne blev produktionens værdi nogenlunde opretholdt ved hjælp af stigende mængder. Den stærke opgang i værdien af landbrugsproduktionen siden 1948 er et resultat både af stigende priser og endnu mere af stigning i de producerede mængder.

Den nøje forbindelse mellem producentpriser og eksportpriser ses af figur 3. Det var kun under maksimalprissystemerne omkring slutningen af første verdenskrig samt i 1950, at producentpriserne ikke helt fulgte bevægelserne i eksportpriserne.

Bevægelserne i eksportens værdi er vist i figur 4. Værdien var stærkt faldende under de to krige, fordi den kraftige stigning i priserne ikke kunne opveje faldet i eksportmængderne. Medens eksportpriserne efter afslutningen af første verdenskrig var faldende, var de efter afslutningen af den anden verdenskrig stigende. Dette i forbindelse med opgangen i mængderne i de senere år har resulteret i den stærke vækst i landbrugseksportens værdi.

Den samlede prisbevægelse for landbrugets eksportvarer og den samlede prisbevægelse for landbrugets importvarer er vist i figur 5. De enkelte varers bevægelser vil blive vist i

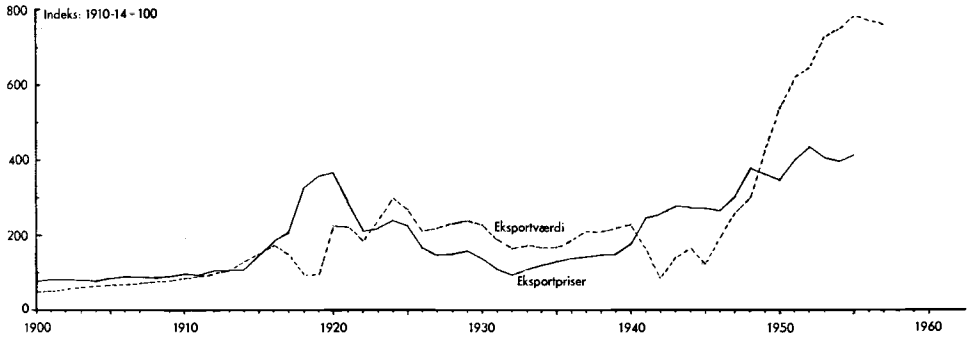

FIG. 4. Det samlede eksportprisindeks for landbrugsvarer og indeks for værdien af landbrugs-eksporten. 1910-14 = 100.
Jfr. tabel 24 kol. 2 og tabel 31 kol. 4.

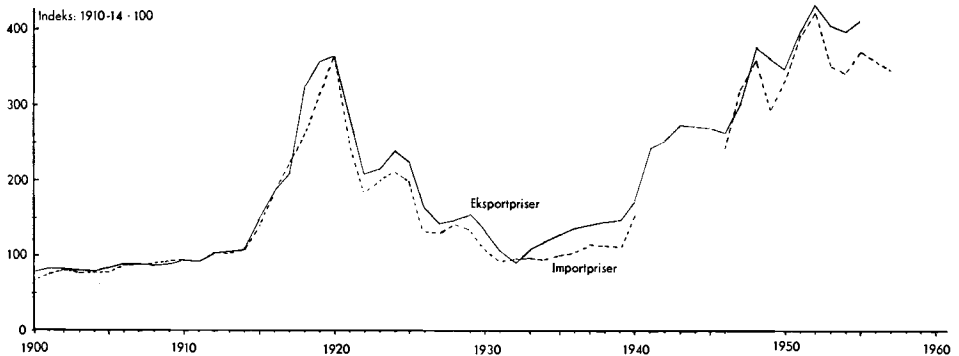

FIG. 5. Samlet eksportprisindeks for landbrugsvarer og importprisindeks for varer til landbrugsproduktionen. 1910-14 = 100.
Jfr. tabel 24.

det følgende. Her skal blot påpeges den store overensstemmelse i prisbevægelserne for landbrugets eksportvarer og importvarer, de sidstnævnte omfattende foderkorn, oliekgær og handelsgødning. Ser man bort fra krigsårene, er hovedindtrykket, at importpriserne har ligget lidt lavere end eksportpriserne, når 1910-14 er taget som udgangspunkt.

2. Prisbevægelsen for landbrugets vegetabiliske salgsvare.

Det samlede producentprisindeks for landbrugets salgsvare, der er omtalt i det foregående, omfatter priser for både vegetabiliske og animalske salgsvare. Men de vegetabiliske varer, som indgår i indekset, repræsenterer kun 10 procent af salgsvarenes værdi, medens de animalske varer svarer til 90 procent af værdien. Forklaringen herpå er, som der er redegjort for i noterne, at det kun er varer, der sælges ud af landbruget, der medtages som salgsvare.

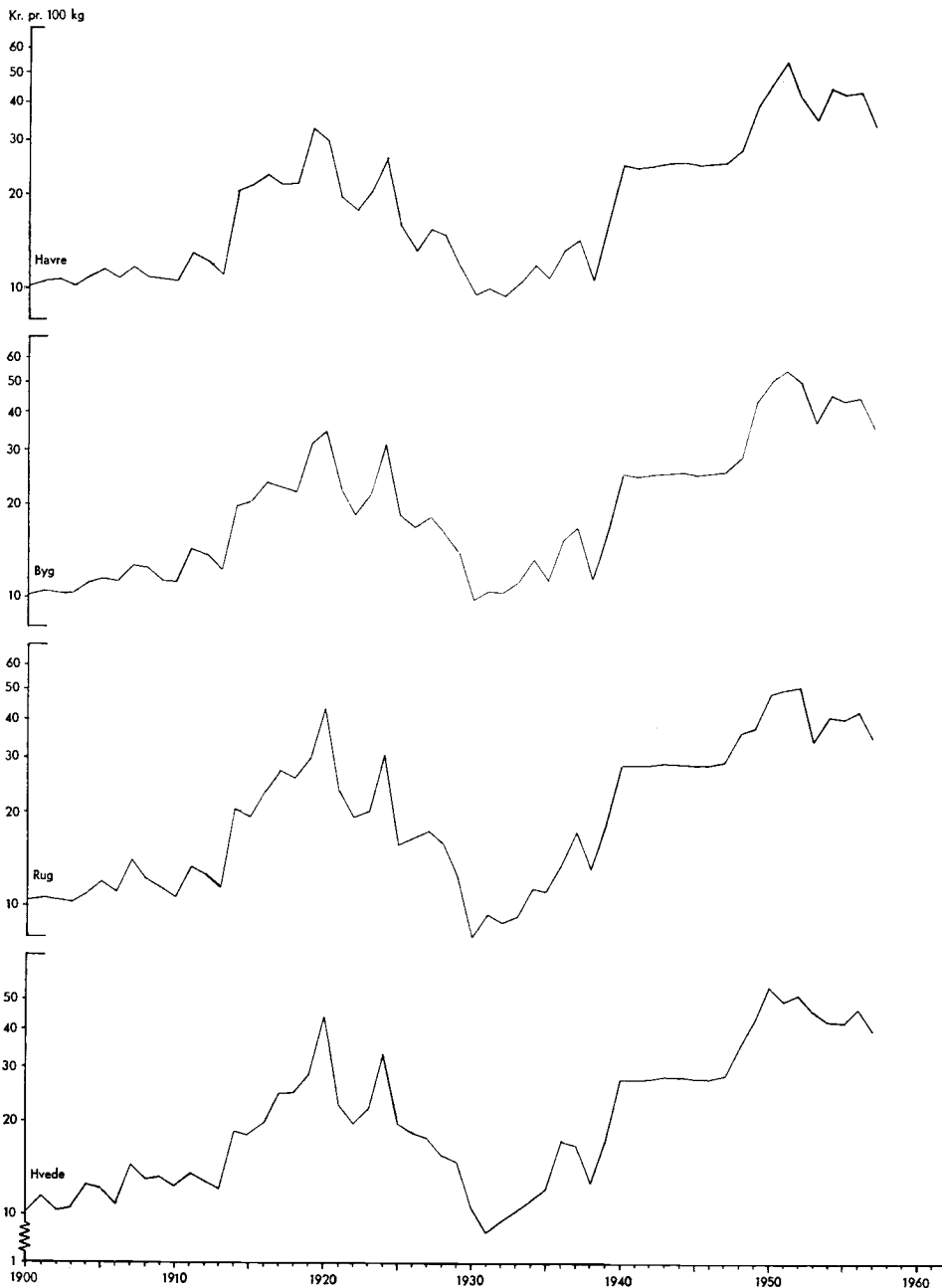

FIG. 6. Producentpriser for hvede, rug, byg og havre. (Logaritmisk skala).
Jfr. tabellerne 1, 2, 3 og 5 kol. 1.

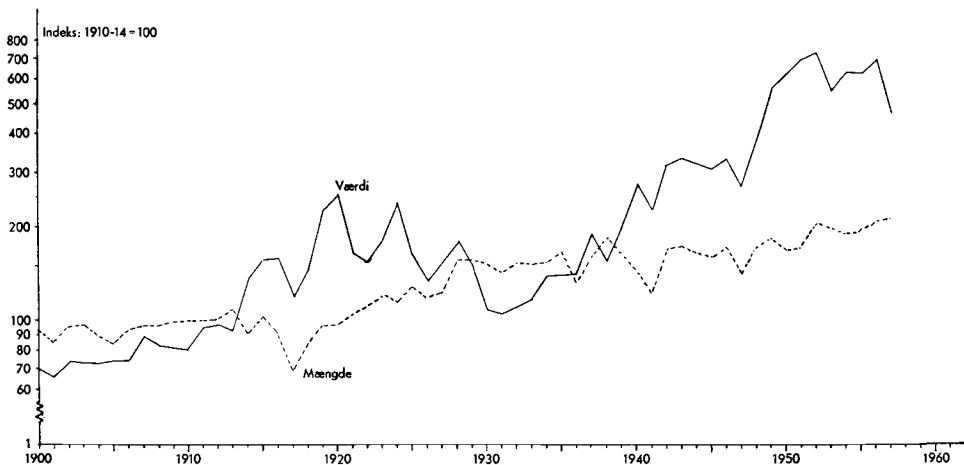

FIG. 7. Indeks for kornhøstens værdi og mængde. 1910-14 = 100. (Logaritmisk skala).
Jfr. tabel 31.

FIG. 8. Producentprisindekser for korn, kartofler og sukkerroer. 1910-14 = 100.
Jfr. tabel 26.

a. Korn.

Prisudviklingen for de fire kornsorter, hvede, rug, byg og havre, har i store træk været ensartet siden år 1900, jfr. figur 6. Siden 1951 har hveden vist tendens til ikke helt at følge de øvrige kornsorters prisbevægelser, hvilket muligvis hænger sammen med internationale aftaler.

Figur 7 illustrerer forholdet mellem mængden og værdien af den samlede kornhøst. Såvel efter den første som efter den anden verdenskrig var produktionen stigende. Året 1947 var en undtagelse. Men medens høstens samlede værdi trods mængdestigningen efter den første krig viste en faldende tendens på grund af prisfaldet, så var dette ikke tilfældet efter den anden verdenskrig. Høstens værdi steg meget stærkt efter lavpunktet i 1947 og overvejende på grund af prisstigningen.

Den samlede prisbevægelse for korn, altså de fire kornsorter under et, er vist i figur 8.

b. Kartoffler.

Prisbevægelsen for kartofler er ret svingende fra år til år, da markedet er mere lokalt præget end markedet for varer som korn og de animalske landbrugsvarer. Det vil ses af figur 8, at priserne i store træk har haft samme bevægelse som priserne for korn bortset fra forholdene under den sidste krig.

c. Sukkerroer.

Omkring århundredskiftet var avlerprisen for sukkerroer ca. 1,40 kr. pr. dobbeltcentner, medens prisen nu er ca. 8–9 kr. Figur 8 giver et indtryk af sukkerroepriisen i forhold til prisen for korn og kartofler, og i figur 9 har man direkte vist bevægelserne i bygprisen og i sukkerroepriisen.

Indtil første verdenskrig og igen i mellemkrigsårene var prisudviklingen nogenlunde ensartet for byg og sukkerroer. Dog synes der at være en langtidstendens til, at avlerprisen for sukkerroer stiger lidt stærkere end producentprisen for byg. Dette gælder selv om man ser bort fra de særlige forhold under krigen.

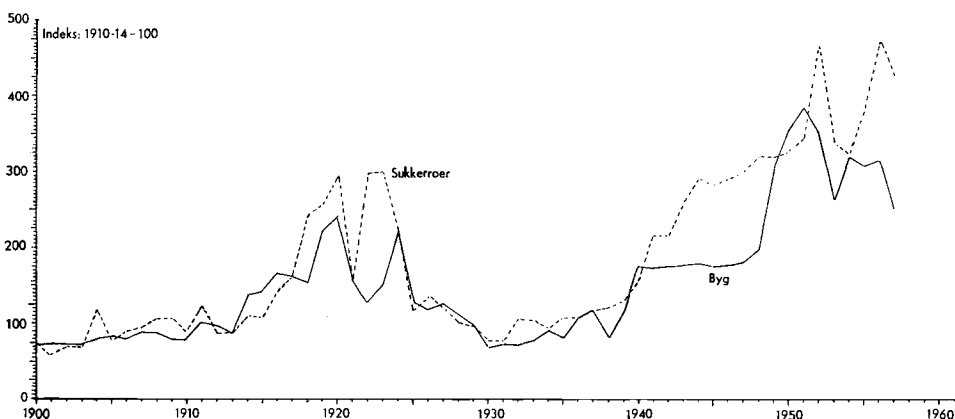

FIG. 9. Producentprisindekser for byg og sukkerroer. 1910–14 = 100.

Jfr. tabel 3 og 7.

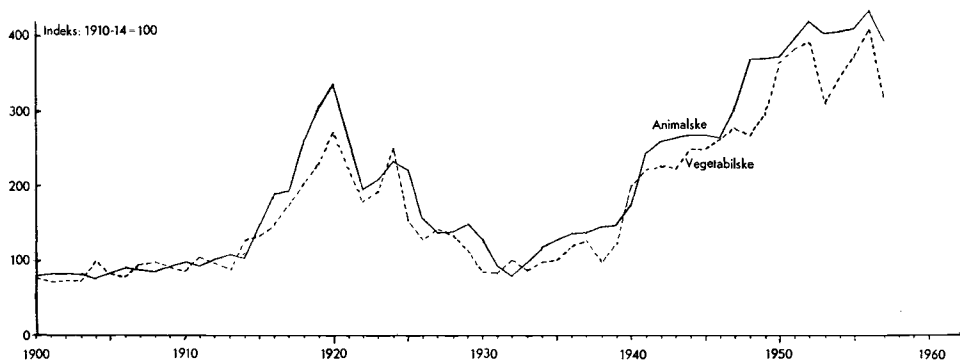

FIG. 10. Producentprisindekser for animalske og vegetabilske landbrugsvarer. 1910-14 = 100. Jfr. tabellerne 25 og 26.

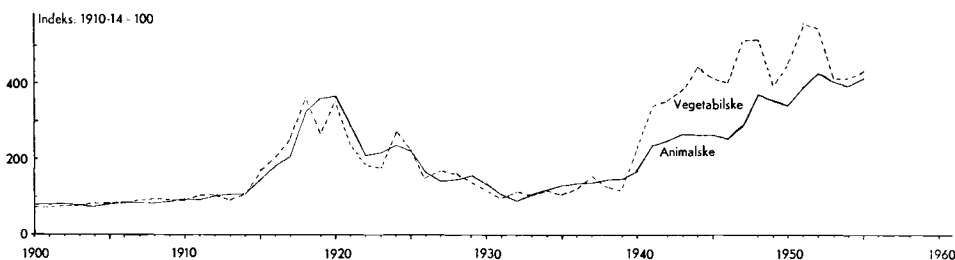

FIG. 11. Eksportprisindekser for animalske og vegetabilske landbrugsvarer. 1910-14 = 100. Jfr. tabel 27.

d. Vegetabilske og animalske salgsvarer ialt.

Det synes som om producentpriserne for de vegetabilske salgsvarer ialt, udtrykt ved korn, kartofler og sukkerroer, som helhed er steget lidt mindre end producentpriserne for de animalske landbrugsvarer ialt i forhold til udgangspunktet 1910-14. De to indekser er vist i figur 10.

Under og efter anden verdenskrig lå det samlede vegetabilske eksportprisindeks højere end det samlede animalske eksportprisindeks, jfr. figur 11. Det skyldes priserne for maltbyg og kartofler til eksport i disse år.

At den vegetabilske priskurve for så vidt angår producentprisindeks ligger lavere end den animalske, men for så vidt angår eksportprisindeks ligger højere end den animalske, skyldes især, at korneksporten nu i langt højere grad end tidligere omfatter maltbyg og såsæd.

3. Prisbevægelsen for landbrugets animalske salgsvarer.

a. Mælk.

Prisudviklingen i de to hovedgrene af husdyrbruget, mælk og kød, ses af figur 12. Fra 1918 til 1950 var prisudviklingen gunstig for mælk i forhold til prisudviklingen for kød.

Men i de senere år har mælk ikke holdt prisen så godt som kødet, så forholdet er nu nogenlunde som for fyrretyve år siden, jfr. den nederste kurve i figur 12. Det gennemsnitlige forholdstal for de 58 år er anført som den rette linie.

Prisudviklingen for mælk og smør er belyst i figur 13. Helt siden år 1900 er smørret blevet billigere i forhold til mælk. En væsentlig årsag til denne tilsyneladende voksende prisforskel mellem mælk og smør er formentlig, at mælkens kvalitet ikke er den samme op gennem årene. Omkring 1900 skulle der bruges ca. 26 kg mælk til 1 kg smør, medens der nu kun skal anvendes ca. 20 kg.

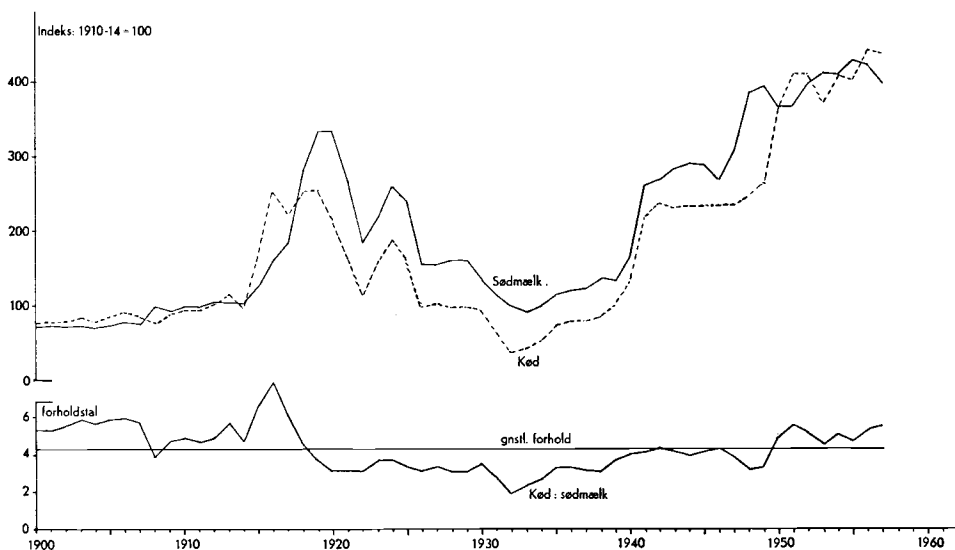

FIG. 12. Producentprisindekser for sødmælk og kød, 1910-14 = 100, samt prisrelationen kød divideret med sødmælk.

Jfr. tabel 11 kol. 1 og tabel 25, samt tabel 30.

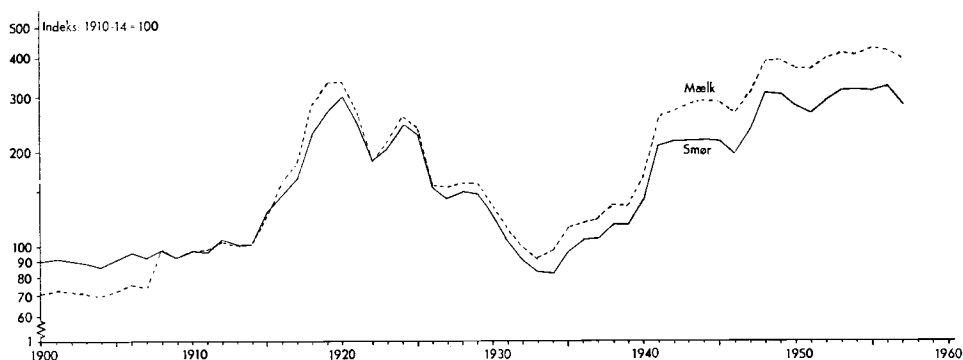

FIG. 13. Producentprisindeks for smør og mælk. 1910-14 = 100. (Logaritmisk skala).

Jfr. tabel 25 og tabel 11.

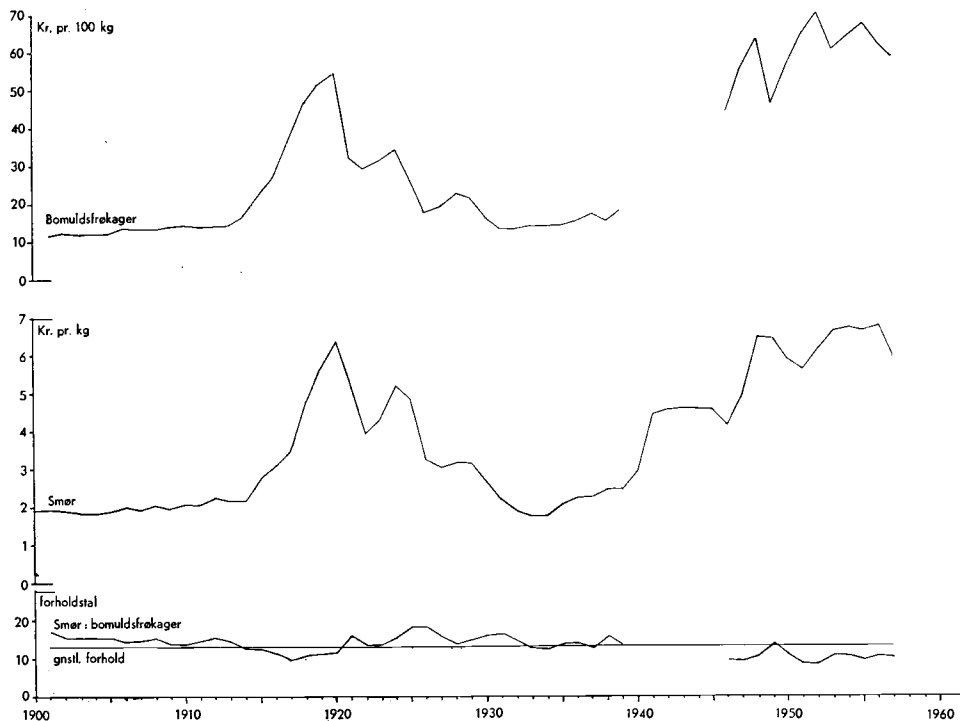

FIG. 14. Producentpriser for smør og en gros priser for bomuldsfrøkager, samt prisrelationen smør divideret med bomuldsfrøkager.

Jfr. tabellerne 12, 20 og 29.

b. Smør.

Smørprisens bevægelser sammenholdt med priserne på oliekrager er vist i figur 14. Bevægelserne i de to kurver er ret ensartede, men langtidsbevægelsen er dog, som det ses af kurven for forholdstallene, at smørret er blevet billigere i forhold til oliekrager.

Producentprisindekset for smør sammenholdt med de tilsvarende priser for æg, flæsk og kød er vist i figur 15, der kun har til formål at illustrere, at de store linier i prisudviklingen er de samme. Det ses dog, at smør, for eksempel i trediveerne, har en anden prisbevægelse end flæsk. For nærmere at belyse dette har man i figur 16 vist producentprisindeks for smør og flæsk samt en kurve for flæskepris divideret med smørpris. Den rette linie gennem denne sidste kurve er det gennemsnitlige forholdstal for 58 års perioden.

Konkurrencen mellem smør og margarine illustreres i de følgende to figurer. I figur 17 er vist de absolutte priser ved detailsalg. Margarine har stort set ligget på lidt over halvdelen af smørrets pris. I figur 18 er vist de relative prisbevægelser for smør og margarine. Prisbevægelsen for de to varer har i store træk været ensartet gennem perioden. I året 1957 var forholdet det samme som i 1911-14.

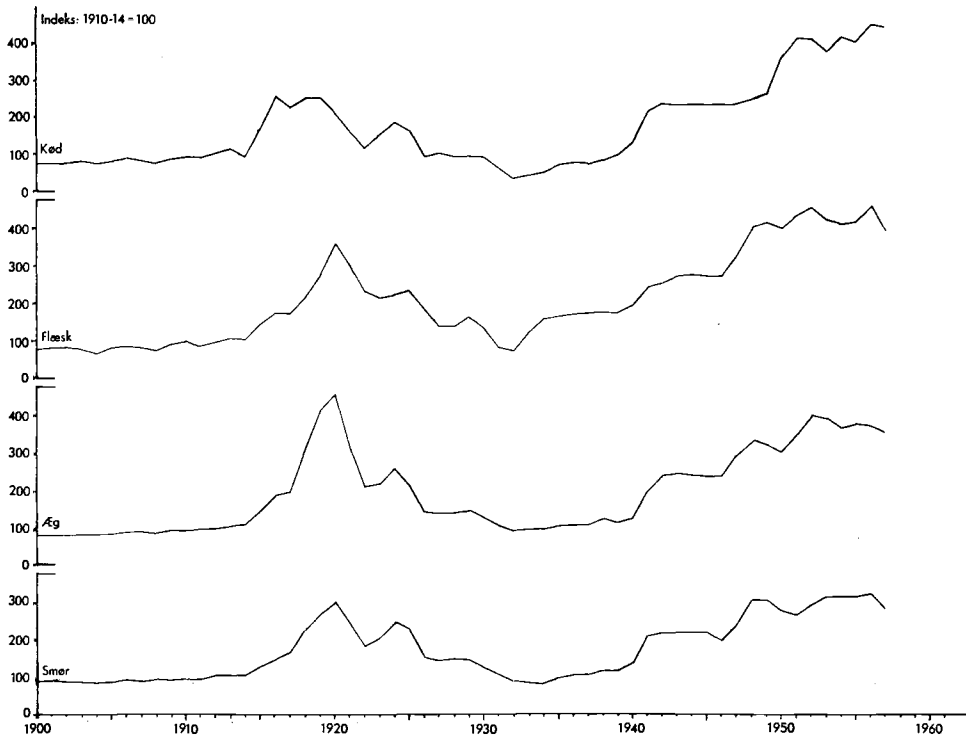

FIG. 15. Producentprisindekser for smør, æg, flæsk og kød. 1910-14 = 100.
Jfr. tabel 25.

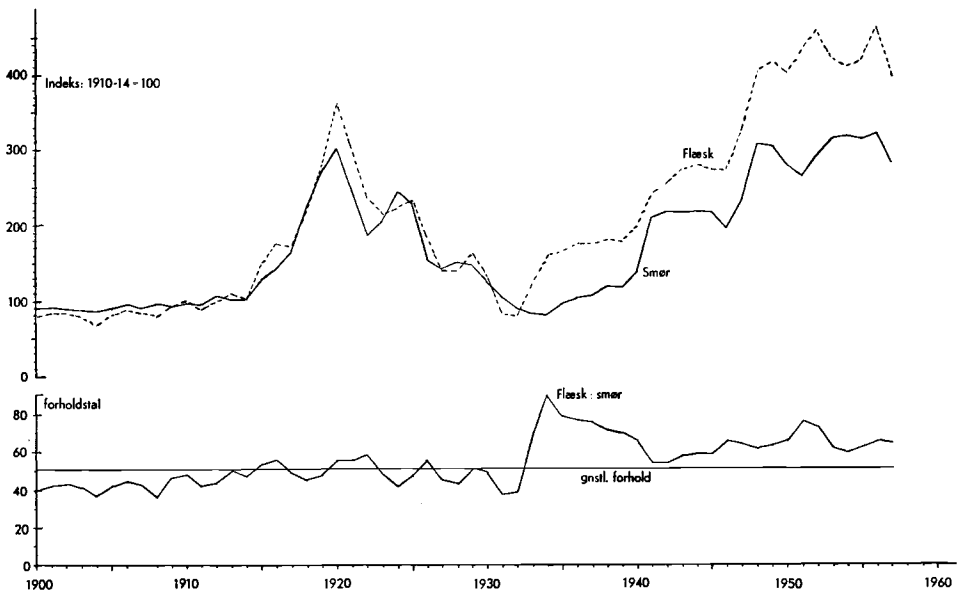

FIG. 16. Producentprisindekser for smør og flæsk, 1910-14 = 100, samt prisrelationen flæsk divideret med smør.

Jfr. tabellerne 25 og 30.

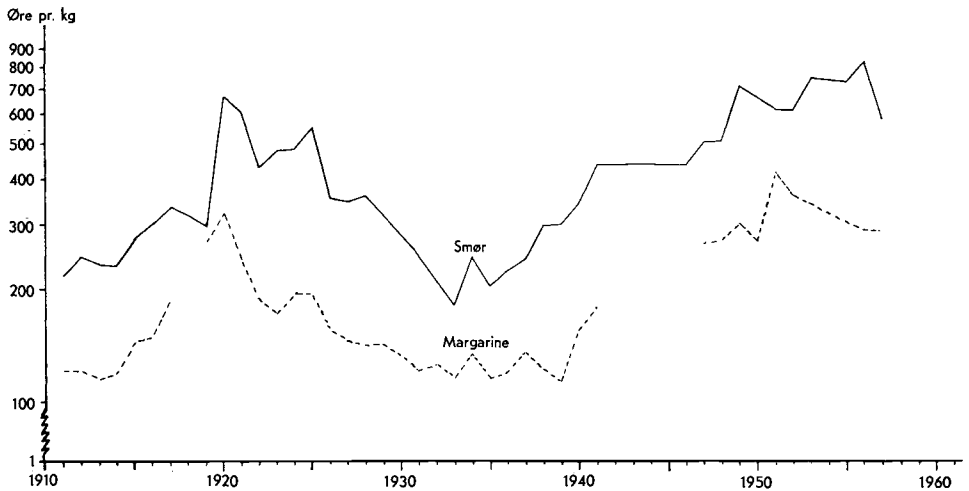

FIG. 17. Detailpriser for smør og margarine. (Logaritmisk skala).

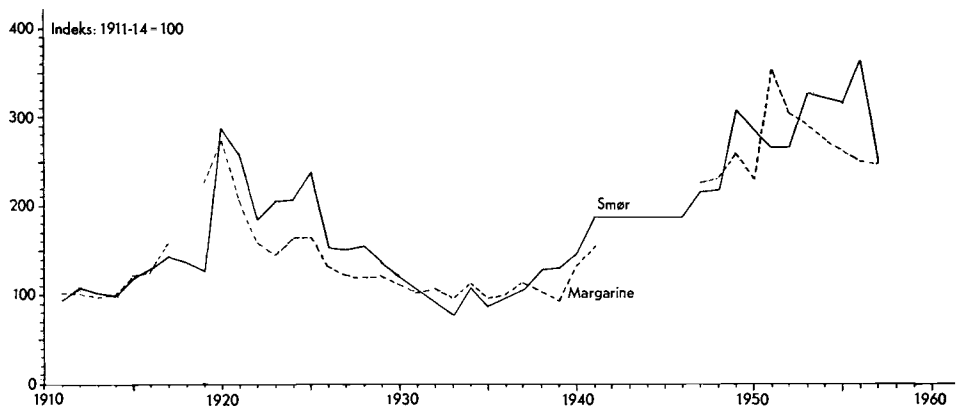

FIG. 18. Detailprisindeks for smør og margarine. 1911-14 = 100.

c. Ost.

Ost er prismæssigt en meget vanskelig vare at behandle, fordi det drejer sig om et stort antal kvaliteter med varierende fedtindhold. Indeks over gennemsnitlige eksportpriser for ost er vist i figur 19 sammenholdt med eksportprisindeksene for de andre væsentlige landbrugsvarer. Prisstigningen for ost har været meget stærk siden midten af trediverne, men dette skyldes delvis ændringer i eksportens kvalitetsmæssige sammensætning i perioden.

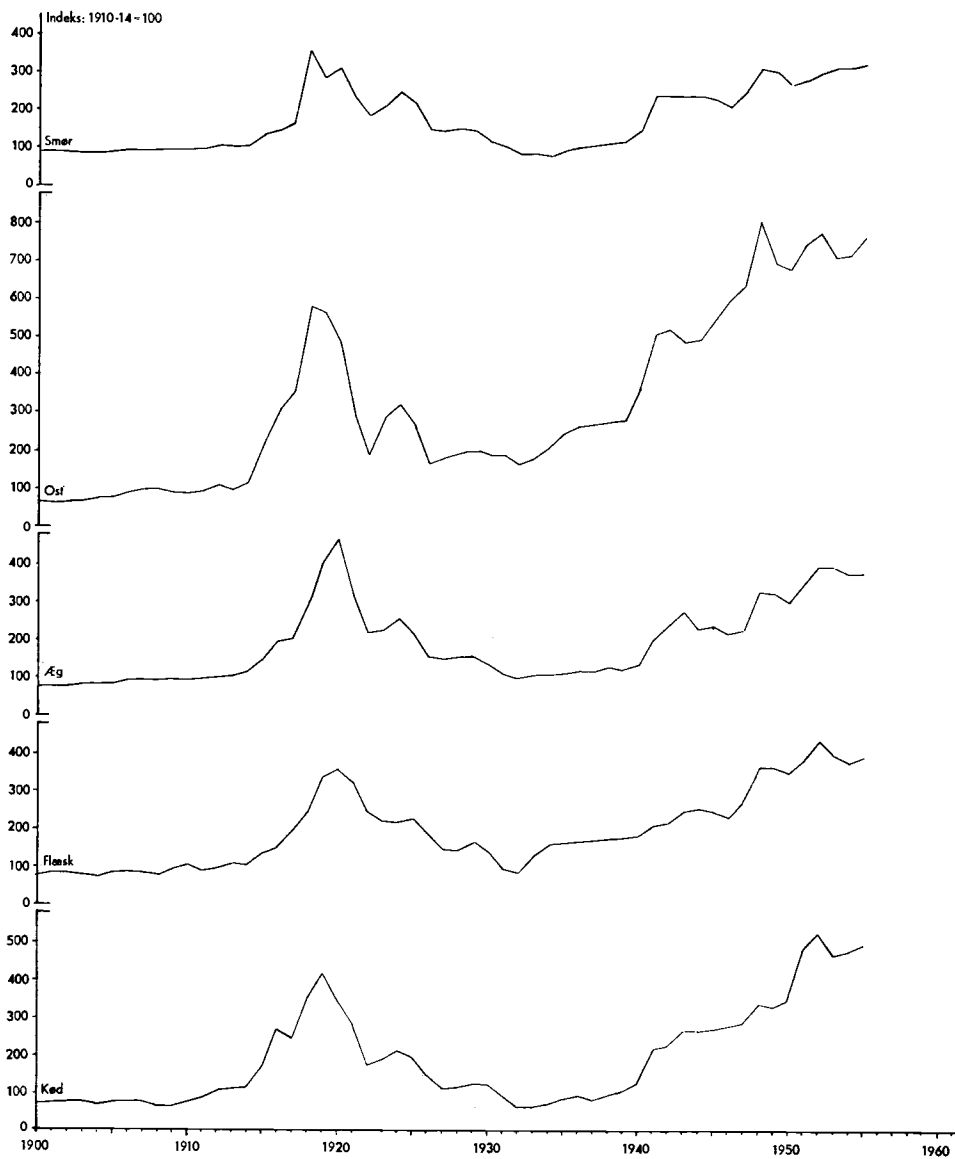

FIG. 19. Eksportprisindekser for smør, ost, æg, flæsk og kød. 1910-14 = 100.
Jfr. tabel 27.

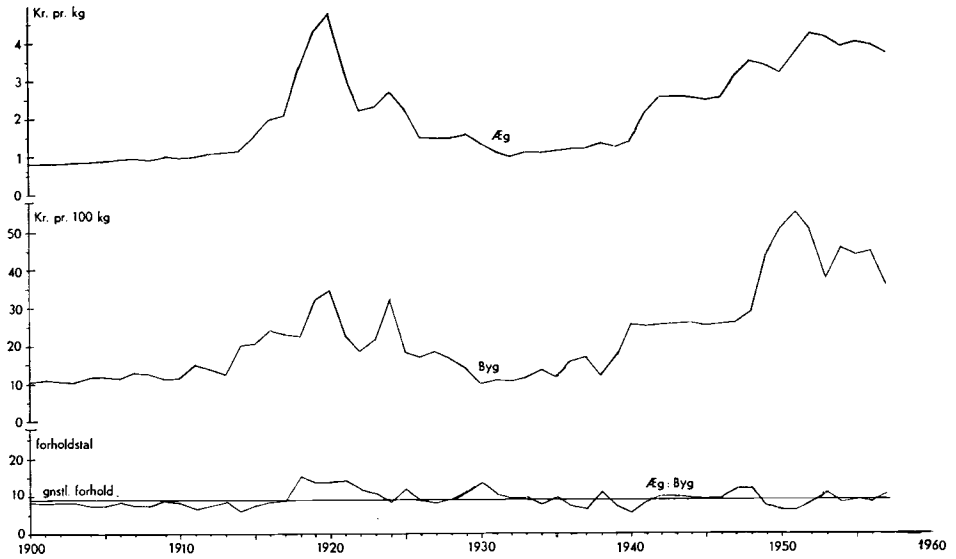

FIG. 20. Producentpriser for æg og byg, samt prisrelationen æg divideret med byg.
Jfr. tabel 14 kol. 2, tabel 3 kol. 1 og tabel 29 kol. 3.

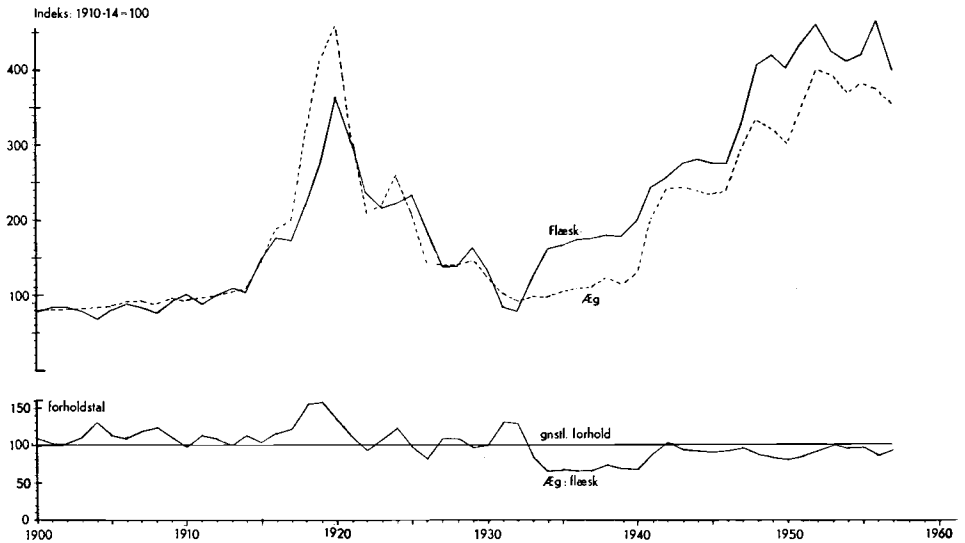

FIG. 21. Producentprisindekser for æg og flæsk, 1910-14 = 100, samt prisrelationen æg divideret med flæsk.

Jfr. tabel 25 og tabel 30.

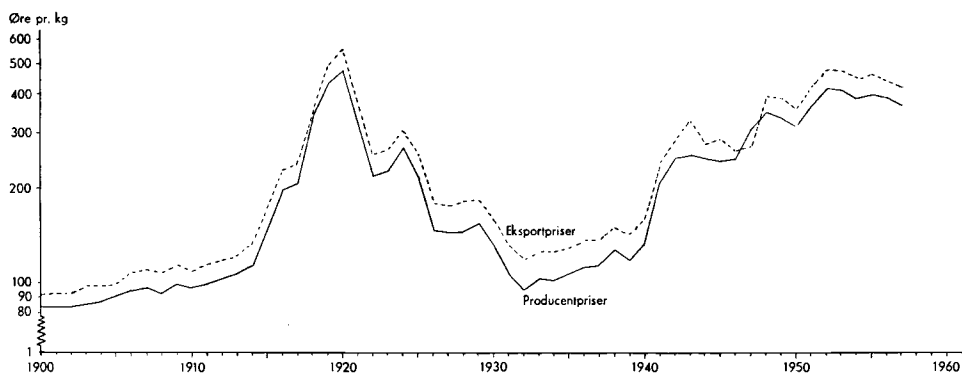

FIG. 22. Producentpriser og eksportpriser for æg. (Logaritmisk skala).
Jfr. tabel 14.

d. Æg.

Forholdet mellem producentpriser for æg og byg har ligget på et meget roligt niveau i hele indeværende århundrede, jfr. figur 20. Forholdet har været gunstigst under de to krige, og mest under den første. Omkring 1949–50 steg bygprisen stærkt, så forholdet midlertidigt blev ugunstigt.

Produktionen af æg og flæsk er overvejende baseret på samme råstof, korn, og det kan derfor være af interesse at se det relative prisforhold for æg og flæsk. Figur 21 viser, at æg ikke har kunnet klare sig i forhold til flæsk, hvis pris siden lavpunktet i 1932 er steget stærkest. Dette ses også klart af den nederste kurve i figuren.

Producentpriserne for æg følger nøje eksportpriserne. Dette er vist i figur 22.

e. Flæsk.

Forholdet mellem priserne på flæsk og priserne på byg fremgår af figur 23. Langtidsbevægelsen i dette forhold mellem bygprisen og flæskeprisen er ret rolig, som det ses af den nederste kurve. I gennemsnit af alle årene i den betragtede periode har et kg flæsk kostet 9,3 gange så meget som et kg byg. Før første verdenskrig var forholdet ikke slet så gunstigt for den svineproducerende landmand; da var forholdet omkring 7. Derimod var forholdet bedre i en periode, hvor prisudviklingen som helhed gik landbruget imod, nemlig fra depressionen i 1932 og indtil den anden verdenskrig. I disse år var producentprisen for flæsk omkring 11–12 gange så høj som bygprisen.

Ikke alene i forhold til korn, men også i forhold til de øvrige animalske hovedvarer lå flæskeprisen højt fra 1932 til 1940. Forholdet til smør er vist i figur 24. Det ses, at eksportprisen for bacon i kroner pr. kg endog oversteg smørprisen i 1934. Iøvrigt viser figuren, at i det første tiår af perioden var eksportprisen for et kg bacon kun halvt så meget som eksportprisen for et kg smør. I 1957, derimod, var den gennemsnitlige eksportpris for et kg bacon næsten 80 procent af prisen for et kg smør nemlig 4,62 kr. mod 5,82 kr. Som diagrammet viser har flæskeprisen således vundet stærkt ind på smørprisen; jfr. også figur 16.

Prisudviklingen for flæsk og kød ses af figur 25. I årene fra 1919 til 1954 lå flæskepriserne højest; størst forskel var der i trediverne. I de seneste år er kødpriserne steget mere end flæskepriserne, og prisforholdet er nu det samme som i århundredets første tiår.

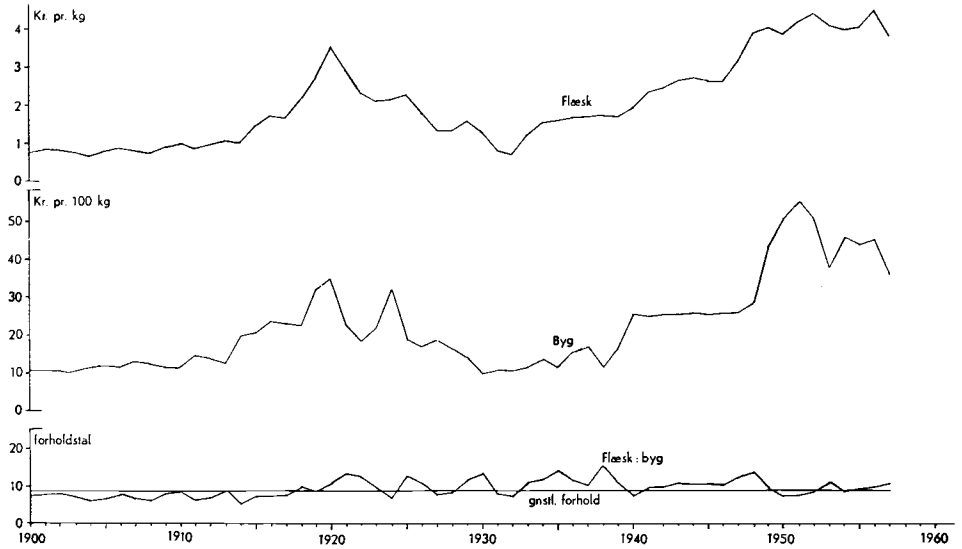

FIG. 23. Producentpriser for flæsk og byg samt prisrelationen flæsk divideret med byg.
Jfr. tabel 15 kol. 2, tabel 3 kol. 1 og tabel 29 kol. 2.

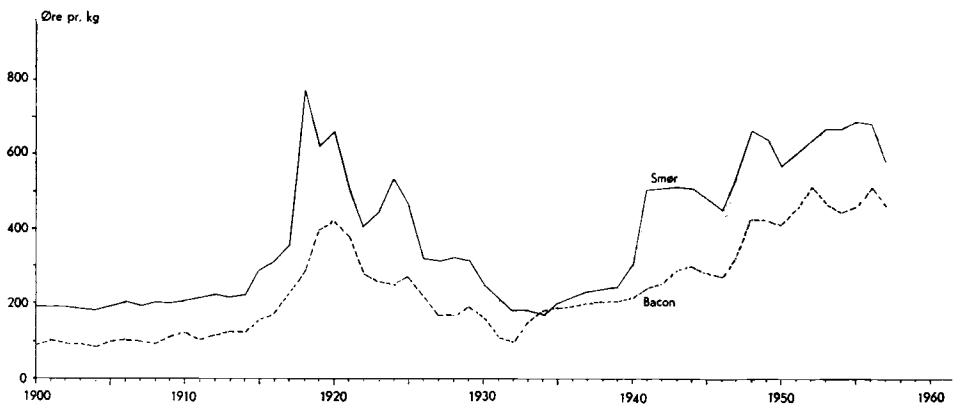

FIG. 24. Eksportprisen for smør og bacon.
Jfr. tabellerne 12 og 15.

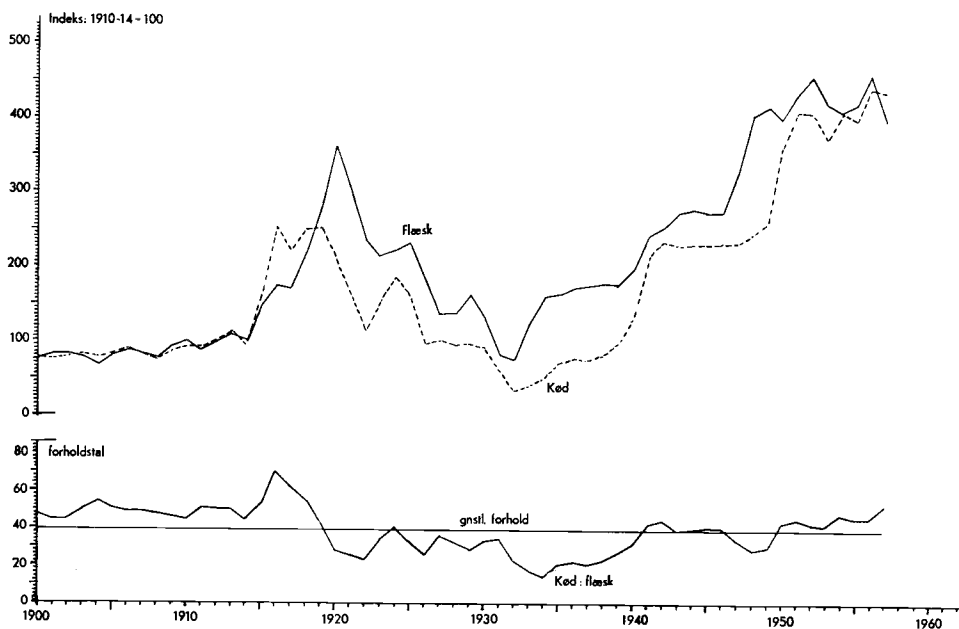

Fig. 25. Producentprisindekser for flæsk og kød, 1910-14 = 100, samt prisrelationen kød divideret med flæsk.

Jfr. tabellerne 25 og 30.

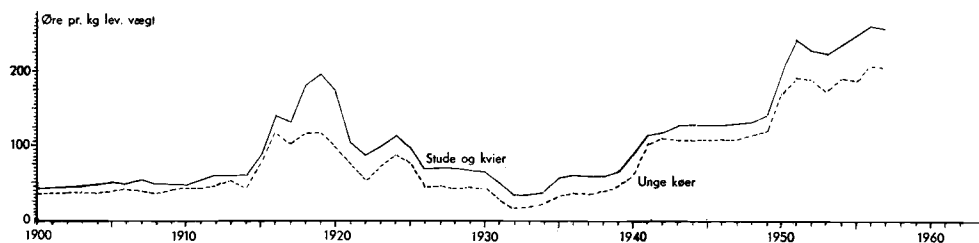

Fig. 26. Producentpriser for stude og kvier, 1. kvalitet, og for unge køer, 2. kvalitet.

Jfr. tabel 16.

f. Kød.

Priserne for stude og kvier og for unge køer i absolutte beløb er vist i figur 26. I gennemsnit af årene før første verdenskrig kostede stude og kvier ca. 50 øre pr. kg og unge køer ca. 40 øre pr. kg. I de seneste år har stude og kvier kostet ca. 2,50 kr. pr. kg og unge køer ca. 2,00 kr. pr. kg; forholdet er altså uændret.

Afstanden mellem producentpriser og en gros priser for kød synes at have været procentvis uændret fra 1900 til 1950. Dette er vist i figur 27. I absolutte tal ligger de her anvendte producentpriser på ca. totrediedele af en gros priserne, men bevægelserne i de to rækker har forløbet ensartet, bortset fra årene i slutningen af og umiddelbart efter første verdenskrig.

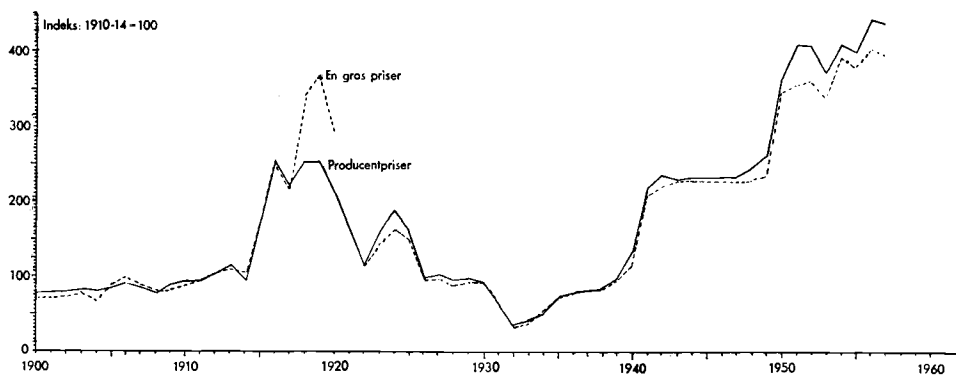

FIG. 27. Producentprisindeks og en gros prisindeks for unge køer, 2. kvalitet. 1910-14 = 100.
Jfr. tabellerne 16, 17 og 25.

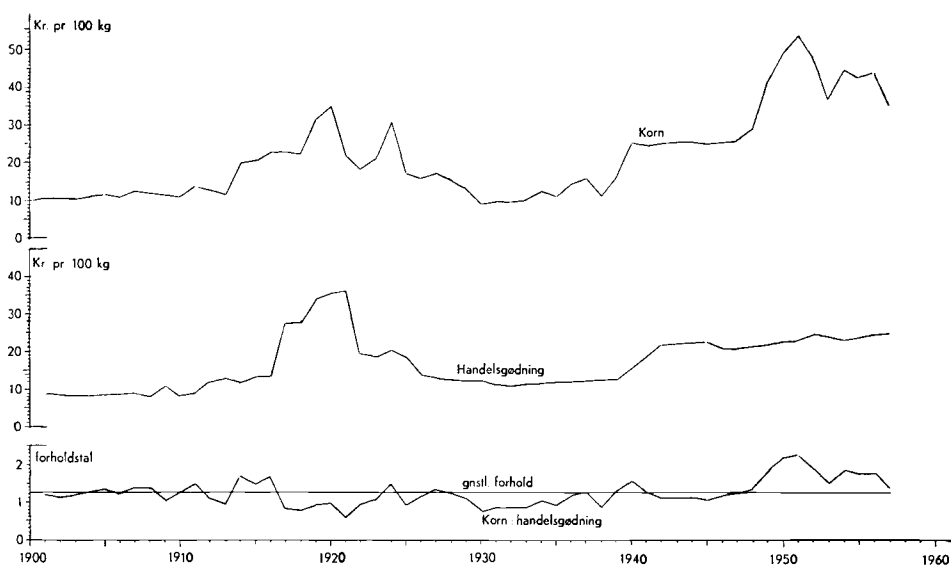

FIG. 28. Producentpriser for korn og forbrugerpriser for handelsgødning, samt prisrelationen korn divideret med handelsgødning.
Jfr. tabel 29.

B. HANDELSGØDNING

Forholdet mellem producentpriserne på korn og forbrugerpriserne på handelsgødning ses af figur 28. I gennemsnit for hele perioden har kornprisen været ca. 1,3 gange så høj som gødningsprisen i kroner pr. kg. Dette er angivet ved den rette linie gennem den nederste kurve. Hvorledes priserne er sammenvæjede vil fremgå af noterne til tabel 28.

Siden 1930 synes der at have været en tendens til, at kornprisen er steget relativt mere end gødningsprisen.

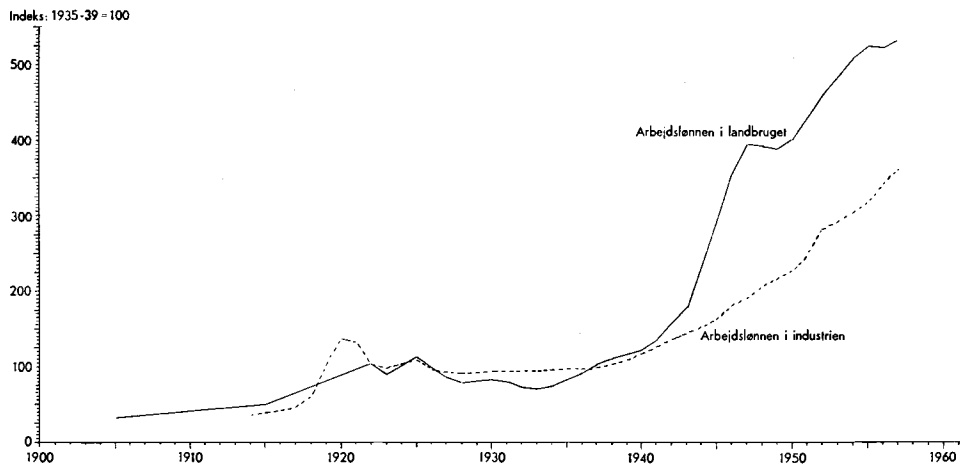

FIG. 29. Indeks for arbejdslønnen i landbruget og i industrien, 1935-39 = 100.
Vedr. landbruget se tabel 24.

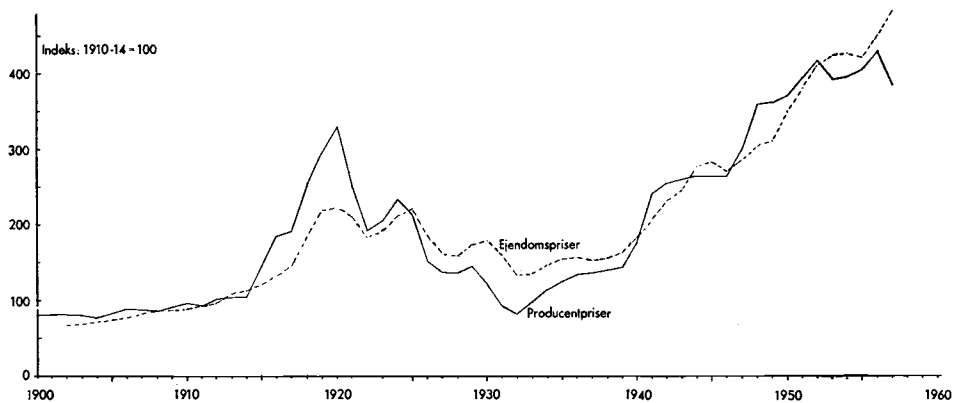

FIG. 30. Samlet producentprisindeks for landbrugsvarer og indeks for ejendomspriser, 1910-14 = 100.
Jfr. tabel 24.

C. ARBEJDSLØN

Som udtryk for bevægelserne i arbejdslønnen i landbruget har man hidtil almindeligvis benyttet en aldersgruppe af karle. Her har man for de fyrretyve år fra 1917 til 1957 udarbejdet et egentlig indeks, jfr. noterne til tabel 24. Til sammenligning har man i figur 29 anført arbejdslønnen i industrien. Den meget stærkere stigning i arbejdslønnen i landbruget end i industrien siger intet som helst om den absolutte aflønning inden for de to erhvervsgræne. På basistidspunktet 1935-39 lå lønningerne i landbruget langt under lønningerne i industrien, og kurverne siger da kun, at i forhold til basistidspunktet har forhøjelsen af lønningerne været størst i landbruget.

Arbejdslønningerne i landbruget er i forhold til årene før første verdenskrig steget mere end 3 gange så meget som priserne på både landbrugets salgsvare og priserne på foderstoffer og gødning, jfr. tabel 24.

D. EJENDOMSPRISER

Ved vurderingen af udviklingen i priserne for landbrugsejendomme i første halvdel af århundredet må erindres, at selve enheden ikke er den samme. En almindelig gård på fire tdr. hartkorn har flere og dyrere maskiner nu end før. Den kan føde en større besætning. Bygningerne er gennemsnitlig større og bedre indrettet. Med andre ord er den mængde, som man køber pr. td. hartkorn, ændret gennem årene.

Med denne reservation har man som udtryk for bevægelserne i priserne på landejendomme i figur 30 vist indeks over samlet købesum pr. td. hartkorn for gårde med 1-12 tdr. hartkorn solgt i almindelig fri handel. Til sammenligning har man anført det samlede producentprisindeks over landbrugets salgsvare. Som man måtte vente, svinger ejendomspriserne mindre end varepriserne. Prisudviklingen for henholdsvis jord og bygninger og løsøre for gårde og huse er fra 1902 til 1957 vist i tabel 23.

II.

PRISTABELLER

A. PLANTEPRODUKTER

KORN

De generelle noter omfatter oplysninger, som er fælles for to eller flere kornsorter. Efter pristabellerne følger noter vedrørende de enkelte kornsorter.

Generelle noter.

a. Kapitelstakster.

Det statistiske Departement beregner til brug ved fastsættelse af forskellige afgifter, især forpagtningsafgifter, de såkaldte kapitelstakster. Disse beregnes på grundlag af indberetninger om gældende producentpriser for korn. Indberetningerne udarbejdes af kapitels-takstnavn i 25 distrikter tre gange inden for hvert høstår, nemlig ultimo september, ultimo november og medio januar.

b. En gros priser for korn.

Før 1921, da børsnoteringerne påbegyndtes, blev der af de større kornfirmaer ugentlig fastsat noteringer for korn på det københavnske en gros marked. Disse noteringer fastsattes for bestemte kvaliteter af de forskellige kornsorter, der var på markedet. Indtil udgangen af høståret 1920/21 er gennemsnit af disse noteringer anført i tabellerne for de enkelte kornsorter.

Siden 1921 har Foreningen af korn- og foderstofhandlers noteringsudvalg på Københavns børs under normale forhold fastsat børsnoteringer for dansk korn. Børsnoteringerne fastsættes daglig, undtagen lørdag.

Noteringerne ansættes for dansk hvede, rug, 2-radet byg, 6-radet byg og havre af nærmere angivet kvalitet. Denne kvalitet udtrykkes i den såkaldte hollandske vægt, der er defineret som vægten i hollandske pund af en amsterdammer zak. (1 hollandsk pund = 0,984 danske pund, og det hollandske rummål, en amsterdammer zak = 0,6 dansk tønde). Noteringerne gælder for korn med et vandindhold på højst 17 pct.

Der fastsættes en købernotering, der er den pris, hvortil der ved børsens slutning var købere på markedet, og en sælgernotering, der konventionelt fastsættes 50 øre højere end købernoteringen (for havre dog 75 øre). Børsnoteringerne må betegnes som en gros priser, der gælder for partier på mindst 10 tons, leveret København.

De af Departementet beregnede gennemsnit af disse noteringer er, da der ikke foreligger oplysninger om omsatte mængder, alene vejte med længden af de perioder, de enkelte noteringer har været gældende.

Fra begyndelsen af høståret 1921/22 er årsgennemsnit af disse børsnoteringer anført som kolonne 2 i tabellerne for de enkelte kornsorter.

c. Kornordninger.

1. Kornordninger under og efter 1. verdenskrig.

I høstårene 1914/15–1920/21 var handelen med og forbruget af korn til en vis grad underkastet offentlig regulering, hvorfor der i det følgende skal gives en kort oversigt over forholdene i disse år:

1914/15: Opfodring af hvede og rug blev forbudt 25/9 1914. Senere blev der fastsat maksimalpriser, nemlig for hvede 28/1 1915 på 21,50 kr. pr. 100 kg for 128 pd. holl. vægt og for rug 31/12 1914 på 19,50 kr. pr. 100 kg for 118 pd. holl. vægt. Maksimalprisen var variabel, idet den blev gjort afhængig af den hollandske vægt.

1915/16: Der indførtes afleveringspligt for den til befolkningens forsyning nødvendige mængde brødkorn, medens den overskydende del frit kunne anvendes til opfodring. Maksimalprisen for det afleverede korn blev følgende:

Hvede.....	130 pd. holl.	19,00 kr. pr. 100 kg
Rug.....	120 » »	18,50 » » » »

Fra 10/4 1916 indførtes totalt forbud mod opfodring af rug og hvede.

19/2 1916 blev der fastsat en foreløbig maksimalpris på majs. Denne blev endelig fastsat til 23,50 kr. pr. 100 kg ved bekendtgørelse af 16/3 1916.

1916/17: En tilladelse til opfodring af indtil 10% af brødkornshøsten, der blev givet 17/8 1916, blev igen ophævet 2/11 1916, hvorefter der igen var totalt forbud mod opfodring. For foderkorn var der ingen afleveringspligt, men der fastsattes maksimalpriser i november 1916. Følgende maksimalpriser var herefter gældende i 1916/17:

Hvede.....	21,00 kr. pr. 100 kg
Rug.....	22,50 » » » »
Byg.....	24,50 » » » »
Havre.....	24,50 » » » »

I rugprisen er inkluderet en efterbetaling på 4,00 kr. pr. 100 kg.

Staten overtog i de første dage af april 1917 alle de hos landmændene henliggende beholdninger af indenlandsk korn, da man frygtede forsyningsvanskeligheder mod årets slutning. Beholdninger af fremmed hvede blev overtaget 7/3 1917. For det afleverede korn blev der ud over maksimalprisen betalt 2,00 kr. pr. 100 kg for det kvantum, en landmand afleverede ud over 800 kg pr. td. hartkorn.

1917/18: Der var totalaflevering af brødkorn, medens foderkorn skulle afleveres i det omfang, landmændene ikke ved hjælp af brødkornsaflevering var i stand til at opfylde deres afleveringspligt, der var på 450 kg pr. 1000 kr.'s jordværdi. Afleveringspriserne var følgende:

Hvede.....	26,00 kr. pr. 100 kg
Rug.....	26,00 » » » »
Byg.....	23,00 » » » »
Havre.....	23,00 » » » »

Ved at tage forbehold kunne landmændene under visse betingelser sikre sig et bestemt kvantum korn til anvendelse på egen ejendom.

1918/19: Principperne i kornloven fra 1917 videreførtes i 1918/19, dog med visse ændringer i afleveringspligtens omfang og i reglerne for forbeholdsretten. Såfremt det afleverede kvantum for hele landet oversteg 7 mill. hkg, ville der blive ydet en efterbetaling. Denne, der blev fastsat til 1 kr. pr. 100 kg, skønt de nævnte 7 mill. hkg ikke fuldt ud blev leveret, er inkluderet i nedenstående afleveringspriser:

Hvede.....	27,00 kr. pr. 100 kg
Rug.....	27,00 » » » »
Byg.....	24,00 » » » »
Havre.....	24,00 » » » »

1919/20: Kornloven af 19/9 1919 påbød totalaflevering af hvede og rug, medens der skulle afleveres så meget foderkorn, at den samlede aflevering blev 200 kg pr. 1000 kr.'s jordværdi ud over 10.000 kr.'s jordværdi. Der betaltes 30,00 kr. pr. 100 kg for alt det afleverede korn, uanset om det var brødkorn eller foderkorn.

1920/21: Al rug og hvede skulle afleveres inden 1/4 1921 til en pris af 43,00 kr. pr. 100 kg (afhængig af den hollandske vægt). Med udløbet af denne kornordning i slutningen af høståret 1920/21 bortfaldt alle statsindgreb i omsætningen af korn.

2. Kornordninger i trediverne.

Fra 1933 til udbruddet af 2. verdenskrig blev der foretaget indgreb i prisdannelsen for korn. Hovedprincippet i ordningerne var, at man gennem en afgift på importeret korn ville stabilisere de danske kornpriser. Der fastsattes minimalpriser på importeret korn, og såfremt c.i.f. prisen (den laveste for gode og sunde varer) var lavere end de fastsatte minimalpriser, skulle forskellen opkræves som afgift. Denne blev ændret en gang om ugen, såfremt prisudviklingen gjorde en ændring på mindst 25 øre nødvendig.

Afgiftens provenu indgik i statens kornfond, hvorfra det igen blev fordelt hovedsagelig til det kornkøbende landbrug.

Minimalpriser c. i. f. dansk havn. Kr. pr. 100 kg.

Periode	Hvede	Rug	Byg	Havre	Majs
13/12 1933–31/8 1934 ¹⁾	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00
3/8 1935– 7/4 1936 ²⁾	13,00	11,50	13,00	12,00	11,50
7/4 1936–31/12 1937 ²⁾	13,00	11,50	13,00	12,00	12,50
1/1 1938–31/12 1939 ²⁾	14,00	13,50	14,00	13,00	13,50
1/1 1940–25/7 1940 ³⁾	15,00	15,00	14,50	14,00	14,00

¹⁾ Minimalprisen var 11,00 kr. pr. 100 kg i gennemsnit for samtlige kornsorter. (Jfr. »De danske Kornordninger 1933–1946« udg. af Statens Kornkontor, side 17).

²⁾ Priserne forhøjedes pr. 1. januar, 1. februar, 1. marts og 1. april med henholdsvis 10 øre, 20 øre, 30 øre og 40 øre pr. 100 kg til dækning af omkostningerne ved lagring.

³⁾ Priserne forhøjedes til dækning af omkostningerne ved lagring med følgende beløb: 1. januar 1940 20 øre pr. 100 kg; 1. februar 30 øre; 1. marts 40 øre; 1. april 50 øre; 1. maj 60 øre; 1. juni 70 øre og 1. juli 80 øre pr. 100 kg.

Gennemsnitlige afgifter ved indførsel af udenlandsk korn. Kr. pr. 100 kg.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Majs
December 1933.....	3,30	4,90	2,70	2,70	2,70
Januar 1934.....	3,30	4,90	2,70	2,70	2,70
Februar »	3,30	4,90	2,70	2,70	2,70
Marts »	3,30	4,90	2,70	2,70	2,70
April »	3,10	4,80	3,10	3,30	3,10
Maj »	2,65	4,30	2,65	2,65	2,65
Juni »	1,25	3,55	1,25	1,25	1,25
Juli »	0,30	2,44	0,20	0,20	0,20
August 1935 ¹⁾	3,35	4,35	3,50	2,45	2,35
September » ¹⁾	3,20	4,60	4,45	2,50	3,45
Oktober » ¹⁾	—	2,35	3,60	1,15	2,10
November » ¹⁾	0,15	3,90	4,20	1,80	3,00
December » ¹⁾	1,25	3,20	4,15	3,25	3,00
Januar 1936 ¹⁾	—	3,05	4,05	2,95	2,90
Februar » ¹⁾	0,10	3,70	4,00	3,90	3,30
Marts » ¹⁾	0,10	3,80	3,80	3,35	3,10
April » ¹⁾	— ²⁾	2,40	3,55	2,30	2,60
Maj » ¹⁾	— ²⁾	1,70	2,85	1,85	3,40
Juni » ¹⁾	0,05 ²⁾	2,50	3,20	2,45	3,40
Juli » ¹⁾	0,40 ²⁾	2,95	3,20	2,45	3,30
August » ¹⁾	— ²⁾	—	1,10	0,65	0,80
September » ¹⁾	— ²⁾	1,05	0,70	1,90	0,20
November » ¹⁾	— ²⁾	—	—	0,40	0,45
December » ¹⁾	— ²⁾	—	—	—	0,30
Marts 1938.....	—	—	—	0,04	0,24
April »	—	—	0,08	0,64	—
Juni »	—	0,30	0,21	—	0,45
Juli »	—	1,72	0,81	—	0,11
August »	1,62	2,81	2,86	0,60	0,32
September »	2,82	2,81	2,98	1,86	0,72
Oktober »	3,49	2,98	3,15	2,00	0,48
November »	4,50	3,85	3,82	2,99	1,46
December »	4,48	3,68	2,60	3,12	0,49
Januar 1939.....	4,56	3,58	2,43	3,46	0,88
Februar »	5,00	4,59	3,74	4,41	2,07
Marts »	4,97	5,43	3,51	4,56	2,27
April »	4,82	4,88	3,30	4,38	2,22
Maj »	4,15	4,68	3,41	4,10	1,70
Juni »	4,38	4,78	3,75	4,10	2,19
Juli »	5,19	4,45	4,76	4,10	2,48
August »	5,64	5,55	5,04	4,10	3,05
September »	0,92	0,91	0,90	0,54	0,28

¹⁾ Tallene bygger på materiale i Statens kornkontor og angiver afgiftens størrelse i begyndelsen af de pågældende måneder.

²⁾ Fra april 1936 til januar 1937 lå afgiften på hård hvede 3,00 kr. højere.

3. Kornordninger under og efter 2. verdenskrig.

Under 2. verdenskrig og årene derefter gennemførtes kornordninger med det formål dels at sætte en grænse for den stadige stigning i kornpriserne, og dels at sikre kornforsyningerne til de vigtigste behov.

1939/40: I medfør af lov af 2/9 1939 fastsattes 16/9 1939 følgende maksimalpriser på korn.

Hvede.....	128 pd.	holl. vægt	18,00 kr.	pr. 100 kg
Rug.....	118 »	» »	19,00 »	» »
Byg.....	112 »	» »	17,00 »	» »
Havre.....	85 »	» »	17,00 »	» »

Forhøjelser eller fradrag på 20 øre pr. 100 kg fandt sted, hvis den hollandske vægt var 2 pd. højere, respektive lavere end anført, og samtlige priser forhøjedes med 10 øre pr. 100 kg hver måned i 10 måneder, første gang 1/11 1939.

For majs blev der 16/9 1939 fastsat maksimalpris på 16,00 kr. pr. 100 kg for de partier, der var i landet på denne dato. For senere indførte partier sattes prisen til 17,00 kr. pr. 100 kg.

1940/41–1947/48: Den første egentlige kornlov blev vedtaget 25/7 1940, og denne indeholdt de grundprincipper, der i det store og hele blev fastholdt i besættelsesperiodens og efterkrigsårenes kornordninger.

Hovedlinierne kan sammenfattes i følgende punkter:

1. Al rug og hvede skulle afleveres uanset ejendommenes størrelse (bortset fra såsæd og frarensning). Denne bestemmelse blev understøttet af opfodringsforbud for brødkorn.

2. Afleveringspligten for korn under eet beregnedes efter en bestemt progressiv skala i forhold til grundværdien.

3. Kornet skulle afleveres af landmændene til faste priser og inden for visse tidsfrister.

4. De landmænd, der ved afleveringen af deres brødkornshøst havde præsteret en større aflevering, end afleveringspligten for alt korn krævede, fik ret til et kvantum foderkorn svarende til det for meget afleverede.

5. Gennem den såkaldte forbeholdsret kunne en landmand, der ikke mente sig i stand til at opfylde sin afleveringspligt, få adgang til forlods at udtage en vis mængde korn af sin høst, beregnet i forhold til de tilsåede kornarealer og gårdens besætning, medens resten skulle afleveres.

6. Når landmanden havde opfyldt sin afleveringspligt, kunne han disponere over sin restbeholdning enten ved at opfodre kornet eller ved at sælge det. Der blev dog gjort visse indskrænkninger i den frie omsætning af frihandelskornet.

I høstårene 1940/41–1947/48 var følgende priser gældende for det afleverede korn:

Hvede.....	128 pd.	holl. vægt	28,00 kr.	pr. 100 kg
Rug.....	118 »	» »	29,00 »	» »
Byg.....	112 »	» »	25,00 »	» »
Havre.....	85 »	» »	25,00 »	» »

De anførte priser reguleredes op eller ned med 15 øre pr. 100 kg pr. pund holl. vægt, såfremt de faktiske hollandske vægte lå højere eller lavere end de ovenfor anførte vægte.

Til landmænd, der fuldt ud og rettidigt opfyldte deres afleveringspligt, blev der i høstårene 1941/42–1947/48 udover de faste afleveringspriser udbetalt en præmie på 10,00 kr. pr. 100 kg for $\frac{1}{8}$ af det afleverede kvantum, svarende til 1,25 kr. pr. 100 kg for hele kvantummet.

I høståret 1940/41 blev der lagt loft over priserne på frihandelskorn, idet disse ikke måtte overstige 28,00 kr. pr. 100 kg; dog måtte der beregnes et tillæg på 2,00 kr. pr. 100 kg for særlige kvalitetsvarer, f. eks. såsæd.

Med kornordningen for høståret 1941/42 blev frihandelspriserne givet fri, men derimod blev der lagt loft over avancerne.

1948/49: I lov af 7/5 1948 blev bestemmelserne i 1940-loven om totalaflevering af brødkorn og delvis aflevering af foderkorn opretholdt, dog med visse ændringer i kvantum etc. Følgende afleveringspriser var gældende for korn af høsten 1948:

Hvede.....	128 pd. holl. vægt	35,00 kr. pr. 100 kg
Rug.....	118 » » »	36,00 » » » »
Byg.....	112 » » »	28,00 » » » »
Havre.....	85 » » »	28,00 » » » »

De anførte priser reguleredes med 15 øre pr. 100 kg pr. pd. holl. vægt, dog således, at pristillægget ikke måtte overstige 45 øre pr. 100 kg.

Til landmænd, der fuldt ud og rettidigt havde opfyldt deres afleveringspligt, blev der i lighed med de foregående år udbetalt en præmie på 10,00 kr. pr. 100 kg for $\frac{1}{8}$ af det afleverede kvantum.

1949/50 og 1950/51: I disse to høstår var der kun afleveringspligt for hvede.

Ved lov om hvede af høst 1949 (lov nr. 321 af 30/6 1949) fastsattes betalingen for hvede til et kontant beløb af 4,00 kr. pr. 100 kg samtidig med, at der udleveredes et bevis, der gav ret til at få udleveret et kvantum byg eller majs svarende til den afleverede mængde hvede. Den pris, landmændene fik for hvede, var altså lig med værdien af ombytningkornet plus 4,00 kr. pr. 100 kg.

I gennemsnit for den afleverede hvede fik landmændene 45,50 kr. pr. 100 kg. Dette tal er beregnet ved at veje de månedlige gennemsnit af bygpriserne med de tilsvarende hvedeafleveringer og dertil lægge 4,00 kr.

Ved lov om hvede af høst 1950 (lov nr. 240 af 27/5 1950) bestemtes, at landmanden for den afleverede hvede var berettiget til at få udbetalt en pris, der var 5,00 kr. pr. 100 kg over den senest offentliggjorte sælgernotering for 2-radet byg af 112 pd. holl. vægt, fastsat af det af Foreningen af korn- og foderstofhandlere på Københavns børs nedsatte noteringsudvalg. Ud over denne pris skulle der betales et lagringstillæg på 50 øre pr. 100 kg for hver måned, afleveringen blev udskudt efter 1. november, dog maksimalt 3,00 kr. pr. 100 kg. I almindelighed fik landmanden dog ikke nævnte priser, idet ovenstående udtryk »berettiget til« af de handlende fortolkedes derhen, at der ikke var pligt til at betale disse priser. Man skal derfor i nedenstående oversigt anføre en gros noteringer (børsnoteringer) for hvede af høst 1950.

August	1950.....	54,50	kr.	pr.	100	kg
September	»	56,45	»	»	»	»
Oktober	»	55,75	»	»	»	»
November	»	57,94	»	»	»	»
December	»	58,70	»	»	»	»
Januar	1951.....	60,06	»	»	»	»
Februar	»	61,88	»	»	»	»
Marts	»	64,70	»	»	»	»
April	»	65,31	»	»	»	»
Maj	»	68,50	»	»	»	»
Juni	»	74,50	»	»	»	»

Den pris, landmanden opnåede ved salg af kornet, lå dog noget lavere end disse noteringer.

1951/52: I lov nr. 230 af 25/5 1951 fastsattes totalaflevering af alt brødkorn og desuden aflevering af foderkorn indtil det pålignede afleveringskvantum var nået. Såfremt reglen om totalaflevering af brødkorn medførte, at en landmand kom til at aflevere mere end det iflg. loven samlede afleveringspligtige kvantum, var han berettiget til at få et til overskuddet svarende kvantum foderkorn, »ombytningskorn«.

I loven fastsattes følgende afleveringspriser:

Hvede.....	128	pd.	holl.	50,00	kr.	pr.	100	kg
Rug.....	118	»	»	50,00	»	»	»	»
Byg.....	112	»	»	45,00	»	»	»	»
Havre.....	85	»	»	45,00	»	»	»	»

De anførte priser reguleredes med 15 øre pr. 100 kg pr. pd. holl. vægt, dog således at pristillægget ikke måtte overstige 45 øre pr. 100 kg.

Ved udsættelse af afleveringen skulle der ydes et lagringstillæg på 25 øre pr. 100 kg hver halve måned i 6 måneder, første gang 1. okt. 1951.

1952/53: Lov om kornordning for høståret 1952/53 blev vedtaget 7/6 1952, men blev først sat i kraft 18/7 1952. Den indeholdt principielt samme bestemmelser som foregående års kornordning bortset fra, at afleveringspriserne ændredes til følgende beløb:

Hvede.....	128	pd.	holl.	52,00	kr.	pr.	100	kg
Rug.....	118	»	»	52,00	»	»	»	»
Byg.....	112	»	»	47,00	»	»	»	»
Havre.....	85	»	»	43,00	»	»	»	»

TABEL 1. Hvede. Kr. pr. 100 kg.

Wheat.

	Kapitels- takster	En gros priser	Import- priser		Kapitels- takster	En gros priser	Import- priser
	1	2	3		1	2	3
1900.....	10,02	10,75	12,20	1930.....	10,53	14,10	15,02
1901.....	11,40	11,90	12,20	1931.....	8,88	10,51	8,34
1902.....	10,22	11,90	12,00	1932.....	9,58	11,65	11,39
1903.....	10,57	11,46	12,38	1933.....	10,32	11,66	11,19
1904.....	12,42	12,47	12,67	1934.....	11,06	12,26	11,95
1905.....	12,15	12,52	12,86	1935.....	12,21	11,85	12,46
1906.....	10,94	12,09	12,30	1936.....	17,50	15,94	16,80
1907.....	14,41	13,59	14,24	1937.....	16,98	19,39	23,96
1908.....	13,00	14,33	14,74	1938.....	12,66	15,80	20,43
1909.....	13,22	15,92	16,00	1939.....	17,16	15,83	15,75
1910.....	12,37	13,66	14,55	1940.....	27,52	...	22,89
1911.....	13,54	13,51	14,55	1941.....	27,51	...	30,57
1912.....	12,80	14,60	14,50	1942.....	27,70	...	30,93
1913.....	12,03	13,33	14,00	1943.....	28,13
1914.....	18,59	15,20	16,51	1944.....	28,06
1915.....	18,18	...	22,30	1945.....	27,65
1916.....	19,97	...	29,15	1946.....	27,56
1917.....	24,85	...	36,50	1947.....	28,23	...	59,51
1918.....	24,86	...	36,48	1948.....	35,17	...	59,61
1919.....	28,69	...	60,77	1949.....	42,38	...	44,76
1920.....	44,04	...	58,23	1950.....	54,75	...	53,44
1921.....	22,66	25,26 ¹⁾	35,50	1951.....	49,72	...	64,41
1922.....	19,93	24,73	24,80	1952.....	51,40	...	63,82
1923.....	22,11	25,26	26,50	1953.....	45,90	49,19 ¹⁾	57,02
1924.....	33,33	31,04	30,41	1954.....	42,21	47,51	48,60
1925.....	19,87	30,69	33,10	1955.....	42,03	46,12	48,71
1926.....	18,32	22,01	24,77	1956.....	46,73	51,69	53,16
1927.....	17,71	20,48	22,40	1957.....	39,71	46,43	53,65
1928.....	15,53	18,72	18,52				
1929.....	14,91	16,72	16,86				

Translation: 1. Official prices. 2. Wholesale prices. 3. Import prices.

¹⁾ Omfatter perioden aug.-dec.

Noter til tabel 1. Hvede.

Kapitelstakster. I perioden 1900–1920 er kapitelstaksten ansat pr. gl. dansk tønde. Omregning til 100 kg er sket ved at sætte 1 td = 104,58 kg, hvilket svarer til 127–128 pd. holl. vægt. I resten af den betragtede periode gælder kapitelstaksten for høstens gennemsnitlige hollandske vægt.

En gros priser. En detaljeret redegørelse for en gros priser for hvede er givet i afsnittet »En gros priser for korn« side 25.

I det følgende er der givet en oversigt over de en gros priser for hvede, som kolonne 2 er sammensat af:

1900–1914: Gennemsnit af ugentlige noteringer, fastsat på Københavns kornmarked (højeste notering).

Fra 1915 til udgangen af høståret 1920/21: Der findes ingen kornpriser, der fuldt ud er sammenlignelige med de øvrige tal i kolonne 2. En nærmere redegørelse for gældende maksimalpriser og afleveringspriser (ab landmand) er givet i afsnittet om kornordninger side 26.

Fra begyndelsen af høståret 1921/22 indtil 1939 og fra begyndelsen af høståret 1953/54 til 1957: Gennemsnit af daglige noteringer, fastsat af Noteringsudvalget for korn- og foderstoffer på Københavns børs (købernotering, 128 pd. holl. vægt).

Perioden med kornordninger for hvede, d. v. s. høstårene 1940/41–1952/53: Der findes ingen kornpriser, der fuldt ud er sammenlignelige med de øvrige tal i kolonne 2. I nedenstående oversigt er der givet gennemsnit af de priser, der i den pågældende periode var gældende for hvede ved salg fra autoriserede handlende:

1940 . . . 25,24 kr. pr. 100 kg	1947 . . . 30,28 kr. pr. 100 kg
1941 . . . 30,00 » » » »	1948 . . . 33,75 » » » »
1942 . . . 30,25 » » » »	1949 . . . 39,88 » » » »
1943 . . . 30,05 » » » »	1950 . . . 49,47 » » » »
1944 . . . 30,19 » » » »	1951 . . . 60,72 » » » »
1945 . . . 30,25 » » » »	1952 . . . 55,54 » » » »
1946 . . . 30,25 » » » »	1953 . . . 57,75 ¹⁾ » » » »

¹⁾ Tallet er gennemsnit for perioden jan.–juni.

Importpriser. De anførte tal er gennemsnitlige c. i. f. priser, beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om specialindførsel.

TABEL 2. Rug. Kr. pr. 100 kg.
Rye.

	Kapitels- takster	En gros priser	Import- priser		Kapitels- takster	En gros priser	Import- priser
	1	2	3		1	2	3
1900.....	10,38	10,65	10,20	1930.....	7,99	11,27	8,91
1901.....	10,59	10,13	9,70	1931.....	9,45	9,06	7,35
1902.....	10,38	10,75	10,00	1932.....	8,90	9,91	9,34
1903.....	10,17	9,88	9,52	1933.....	9,35	9,96 ³⁾	8,09
1904.....	10,90	10,27	9,80	1934.....	11,31	12,24 ³⁾	8,83
1905.....	11,99	11,24	10,36	1935.....	11,08	11,62 ³⁾	8,26
1906.....	11,04	11,39	10,50	1936.....	13,51	13,27	10,36
1907.....	13,97	13,36	13,34	1937.....	17,44	19,82	17,74
1908.....	12,15	12,88	13,14	1938.....	13,14	15,68	13,66
1909.....	11,40	12,63	12,16	1939.....	18,41	16,74	10,96
1910.....	10,58	10,80	10,55	1940.....	28,80	...	23,30
1911.....	13,22	11,77	11,35	1941.....	28,59	...	20,89
1912.....	12,60	13,48	12,90	1942.....	28,74	...	30,48
1913.....	11,55	11,79	11,40	1943.....	29,03	...	45,80
1914.....	20,54	16,25	12,50	1944.....	29,00	...	58,82
1915.....	19,28	...	22,85	1945.....	28,78	...	52,00
1916.....	23,19	...	26,00	1946.....	28,80	...	39,93
1917.....	27,19	...	30,02	1947.....	29,26	...	72,60
1918.....	25,96	1948.....	36,31	...	76,67
1919.....	29,95	...	44,91	1949.....	37,80	40,15 ¹⁾	39,49
1920.....	43,42	...	58,51	1950.....	48,53	46,67	45,55
1921.....	23,49	27,03 ¹⁾	26,66	1951.....	50,12	67,44 ²⁾	64,85
1922.....	19,21	24,55	22,51	1952.....	51,50	...	73,50
1923.....	20,04	23,51	20,99	1953.....	34,52	38,29 ¹⁾	58,20
1924.....	30,81	29,91	25,79	1954.....	41,02	41,46	37,98
1925.....	15,73	24,93	22,23	1955.....	40,31	44,36	41,08
1926.....	16,44	16,70	16,29	1956.....	42,87	47,26	45,16
1927.....	17,40	19,66	18,71	1957.....	34,97	40,16	44,45
1928.....	15,96	18,12	18,49				
1929.....	12,34	15,50	15,04				

Translation: 1. Official prices. 2. Wholesale prices. 3. Import prices.

¹⁾ Omfatter perioden aug.-dec. ²⁾ Omfatter perioden jan.-juni. ³⁾ Tysk/polsk rug.

Noter til tabel 2. Rug.

Kapitelstakster. I perioden 1900–1920 er kapitelstaksten ansat pr. gl. dansk tønde. Omregning til 100 kg er sket ved at sætte 1 td. = 95,16 kg, hvilket svarer til 116 pd. holl. vægt. I resten af den betragtede periode gælder kapitelstaksten for høstens gennemsnitlige hollandske vægt.

En gros priser. En detaljeret redegørelse for en gros priser for rug er givet i afsnittet »En gros priser for korn« side 25.

I det følgende er der givet en oversigt over de en gros priser for rug, kolonne 2 er sammensat af:

1900–1914: Gennemsnit af ugentlige noteringer, fastsat på Københavns kornmarked (højeste notering).

1915 til udgangen af høståret 1920/21: Der findes ingen kornpriser, der fuldt ud er sammenlignelige med de øvrige tal i kolonne 2. En nærmere redegørelse for gældende maksimalpriser og afleveringspriser (ab landmand) er givet i afsnittet om kornordninger side 26.

Fra begyndelsen af høståret 1921/22 til 1939, i høstårene 1949/50 og 1950/51 og fra begyndelsen af høstår 1953/54 til 1957: Gennemsnit af daglige noteringer, fastsat af Noteringsudvalget for korn og foderstoffer på Københavns børs (købernotering, 112 pd. holl. vægt).

Perioden med kornordninger for rug, d. v. s. høstårene 1940/41 – 1948/49 og 1951/52 – 1952/53: Der findes ingen kornpriser, der er fuldt ud sammenlignelige med de øvrige tal i kolonne 2. I nedenstående oversigt er der givet gennemsnit af de priser, der i den pågældende periode var gældende for rug ved salg fra autoriserede handlende:

1940	26,64	kr. pr. 100 kg
1941	31,11	» » » »
1942	31,21	» » » »
1943	31,19	» » » »
1944	31,19	» » » »
1945	31,25	» » » »
1946	31,25	» » » »
1947	31,25	» » » »
1948	34,75	» » » »
1951 (sept.–dec.) . . .	53,10	» » » »
1952	55,54	» » » »
1953 (jan.–juni) . . .	57,75	» » » »

Importpriser. De anførte tal er gennemsnitlige c.i.f. priser, beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om specialindførsel.

TABEL 3. Byg (2-radet). Kr. pr. 100 kg.
Barley (two-rowed).

	Kapitels- takster	En gros priser	Eksport- priser	Import- priser		Kapitels- takster	En gros priser	Eksport- priser	Import- priser
	1	2	3	4		1	2	3	4
1900....	10,16	10,95	10,76	9,30	1930....	9,83	12,12	13,50	8,50
1901....	10,43	10,75	10,77	9,00	1931....	10,41	11,45	12,34	7,87
1902....	10,29	10,99	10,72	9,00	1932....	10,27	12,66	12,77	10,44
1903....	10,29	10,77	10,97	8,26	1933....	11,06	11,82	12,46	9,59
1904....	11,07	11,13	11,40	7,72	1934....	13,17	13,12	14,25	10,36
1905....	11,54	11,76	12,40	8,94	1935....	11,41	12,42	11,16	10,51
1906....	11,28	12,00	12,40	9,38	1936....	15,28	13,76	14,46	13,14
1907....	12,69	12,42	13,30	11,56	1937....	16,95	18,02	19,20	13,70
1908....	12,44	13,11	13,80	11,00	1938....	11,52	14,48	15,01	14,46
1909....	11,28	12,98	13,20	10,60	1939....	16,51	13,54	12,51	11,06
1910....	11,23	11,20	12,20	9,74	1940....	25,08	25,69	24,83	19,62
1911....	14,30	13,58	14,30	10,55	1941....	24,77	39,39	48,19	...
1912....	13,77	14,97	14,90	12,90	1942....	25,10	52,00	42,95	28,02
1913....	12,23	12,94	13,00	11,20	1943....	25,30	40,25	49,54	28,59
1914....	19,82	16,09	15,32	11,72	1944....	25,55	56,33	63,30	28,12
1915....	20,36	23,21	23,22	20,70	1945....	25,04	52,23	53,98	...
1916....	23,71	23,98	29,80	27,00	1946....	25,34	48,46	52,85	28,93
1917....	22,91	24,18	36,02	32,50	1947....	25,80	52,04	70,72	36,39
1918....	22,03	23,33	48,21	32,63	1948....	28,56	52,83	66,81	44,43
1919....	31,75	26,12	35,12	35,44	1949....	43,42	44,84	52,98	37,92
1920....	34,49	43,49	52,94	50,26	1950....	50,58	50,78	56,72	42,77
1921....	22,48	30,55	34,52	26,97	1951....	54,99	64,40	72,14	55,54
1922....	18,31	22,09	23,76	21,49	1952....	50,24	60,30	72,32	64,75
1923....	21,56	23,56	24,28	19,85	1953....	37,56	46,11	53,24	52,44
1924....	31,82	31,37	34,60	24,15	1954....	45,84	48,07	50,71	39,82
1925....	18,34	28,27	28,34	28,04	1955....	43,94	48,92	52,70	47,37
1926....	16,92	17,82	19,31	15,99	1956....	44,96	50,55	54,39	46,01
1927....	18,10	19,94	20,77	18,35	1957....	35,79	40,08	48,87	40,80
1928....	16,03	19,52	19,84	18,60					
1929....	13,96	16,00	16,28	14,83					

Translation: 1. Official prices. 2. Wholesale prices. 3. Export prices. 4. Import prices.

Noter til tabel 3. Byg.

Kapitelstakster. I perioden 1900–1920 er kapitelstaksten ansat pr. gl. dansk tønde. Omregning til 100 kg er sket ved at sætte 1 td. = 91,34 kg, hvilket svarer til 111–112 pd. holl. vægt. I resten af den betragtede periode gælder kapitelstaksten for høstens gennemsnitlige hollandske vægt.

En gros priser. En detaljeret redegørelse for en gros priser for byg er givet i afsnittet »En gros priser for korn« side 25.

I det følgende er givet en oversigt over de en gros priser for byg, som kolonne 2 er sammensat af:

Fra 1900 til udgangen af høståret 1920/21: Gennemsnit af ugentlige noteringer fastsat på Københavns kornmarked (højeste notering). Forholdene i perioden med kornordninger under og efter 1. verdenskrig er nærmere belyst side 26.

Fra begyndelsen af høståret 1921/22 til 1957: Gennemsnit af daglige noteringer fastsat af Noteringsudvalget for korn- og foderstoffer på Københavns børs (købernotering, 112 pd. holl. vægt). I høstårene 1940/41–1948/49 og 1951/52–1952/53 var der delvis afleveringspligt for byg. Kolonne 2 omfatter i disse år gennemsnit af de priser, hvortil den ikke afleverede del af høsten (frihandelskornet) blev omsat. I høståret 1940/41 har der været fastsat maksimalpriser på frihandelskornet (se nærmere under afsnittet »Kornordninger« side 30).

Eksportpriser. I denne kolonne er angivet gennemsnitlige f.o.b. priser for eksporteret byg. Tallene er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger.

Maltbyg har de senere år udgjort langt den største del af bygeksporten. På grundlag af oplysninger fra Statens Kornkontor er i nedenstående oversigt anført gennemsnitlige eksportpriser f.o.b. for maltbyg i høstårene 1946/47–1956/57.

Eksportpriser for maltbyg.

Høstår	Kr. pr. 100 kg	Høstår	Kr. pr. 100 kg
1946/47.....	62,97	1952/53	65,81
1947/48.....	80,28	1953/54	48,76
1948/49.....	54,88	1954/55	55,61
1949/50.....	51,85	1955/56	52,00
1950/51.....	63,06	1956/57	52,35
1951/52.....	85,74		

Importpriser. De anførte tal er gennemsnitlige c.i.f. priser for byg, beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger.

TABEL 4. Bygmalt. Eksportpriser. Kr. pr. 100 kg.

Barley malt. Export prices.

1900.....	20,67	1920.....	87,75	1940.....	39,68
1901.....	19,19	1921.....	61,39	1941.....	...
1902.....	18,96	1922.....	47,89	1942.....	...
1903.....	19,58	1923.....	44,91	1943.....	83,82
1904.....	19,62	1924.....	56,30	1944.....	89,05
1905.....	20,88	1925.....	62,33	1945.....	89,20
1906.....	21,50	1926.....	38,65	1946.....	95,81
1907.....	22,10	1927.....	36,46	1947.....	107,02
1908.....	23,80	1928.....	39,47	1948.....	123,08
1909.....	22,04	1929.....	33,72	1949.....	88,74
1910.....	21,59	1930.....	30,82	1950.....	92,80
1911.....	22,87	1931.....	24,37	1951.....	107,68
1912.....	25,30	1932.....	27,32	1952.....	129,28
1913.....	24,58	1933.....	28,22	1953.....	116,93
1914.....	27,81	1934.....	29,00	1954.....	102,92
1915.....	47,00	1935.....	30,68	1955.....	108,42
1916.....	51,99	1936.....	26,50	1956.....	100,65
1917.....	44,98	1937.....	34,27	1957.....	96,88
1918.....	50,75	1938.....	34,44		
1919.....	74,01	1939.....	30,22		

Note: De anførte tal er gennemsnitlige eksportpriser, beregnet på grundlag af handelsstatistikken.

TABEL 5. Havre. Kr. pr. 100 kg.

Oats.

	Kapitelstakster	En gros priser	Eksportpriser	Importpriser		Kapitelstakster	En gros priser	Eksportpriser	Importpriser
	1	2	3	4		1	2	3	4
1900....	10,04	10,85	10,21	10,00	1930....	9,55	11,71	16,72	9,64
1901....	10,54	11,65	10,59	10,56	1931....	10,00	12,31	11,80	8,70
1902....	10,64	12,88	12,00	11,68	1932....	9,51	12,24	13,30	10,33
1903....	10,05	10,96	11,17	9,72	1933....	10,31	11,96	12,80	9,52
1904....	10,88	10,79	10,35	9,90	1934....	11,92	13,10	14,25	10,17
1905....	11,40	11,44	10,80	10,54	1935....	10,79	13,01	12,63	10,55
1906....	10,70	12,14	11,41	10,80	1936....	13,27	14,36	12,77	12,56
1907....	11,65	12,44	11,81	11,78	1937....	14,26	16,55	18,42	13,38
1908....	10,80	11,19	10,60	10,60	1938....	10,52	13,55	16,57	13,67
1909....	10,73	12,61	12,45	11,60	1939....	16,42	14,09	15,47	13,57
1910....	10,55	10,87	10,67	10,20	1940....	25,02	25,59	31,63	18,21
1911....	12,96	12,10	11,29	10,90	1941....	24,74	39,00	46,91	36,63
1912....	12,17	14,02	12,72	12,90	1942....	24,93	51,94	55,11	...
1913....	11,02	11,51	11,24	10,60	1943....	25,32	40,15	59,87	...
1914....	20,62	15,11	11,02	10,80	1944....	25,44	55,50	64,75	...
1915....	21,68	25,27	22,47	20,34	1945....	25,04	52,60	68,11	...
1916....	23,19	23,63	28,04	25,17	1946....	25,26	47,73	53,35	28,55
1917....	21,90	24,00	31,75	25,01	1947....	25,63	50,58	70,91	37,74
1918....	21,94	23,33	1948....	28,31	52,44	97,39	45,18
1919....	33,03	28,92	32,27	40,23	1949....	38,63	41,28	63,20	32,44
1920....	30,16	42,41	54,17	46,39	1950....	46,05	43,54	58,76	41,97
1921....	19,63	28,32	30,97	29,60	1951....	54,19	63,02	77,83	56,71
1922....	17,91	22,76	21,91	21,39	1952....	41,93	50,10	73,52	68,43
1923....	20,55	24,57	23,31	23,37	1953....	34,87	39,64	53,05	43,44
1924....	26,25	26,58	28,61	22,39	1954....	44,63	46,73	56,68	37,84
1925....	15,72	25,95	29,86	27,43	1955....	42,50	48,48	54,80	52,64
1926....	13,16	16,67	16,43	16,14	1956....	43,14	47,00	54,65	47,60
1927....	15,50	18,40	22,39	17,34	1957....	33,50	38,23	52,25	42,64
1928....	14,96	20,29	19,91	17,00					
1929....	11,68	15,66	19,96	13,82					

Translation: 1. Official prices. 2. Wholesale prices. 3. Export prices. 4. Import prices.

Noter til tabel 5. Havre.

Kapitelstakster. I perioden 1900–1920 er kapitelstaksten ansat pr. gl. dansk tønne. Omregning til 100 kg er sket ved at sætte 1 td = 68.13 kg, hvilket svarer til 83 pd. holl. vægt. I resten af den betragtede periode gælder kapitelstaksten for høstens gennemsnitlige hollandske vægt.

En gros priser. En detaljeret redegørelse for en gros priser for havre er givet i afsnittet »En gros priser for korn« side 25.

I det følgende er der givet oplysninger vedrørende de en gros priser for havre, som er anført i kolonne 2.

Fra 1900 til udgangen af høståret 1920/21: Gennemsnit af ugentlige noteringer, fastsat på Københavns kornmarked (højeste notering). Forholdene i perioden med kornordninger under og efter 1. verdenskrig er nærmere belyst side 26.

Fra begyndelsen af høståret 1921/22 til 1957: Gennemsnit af daglige noteringer, fastsat af Noteringsudvalget for korn- og foderstoffer på Københavns børs (købernotering: 85 pd. holl. vægt). I høstårene 1940/41–1948/49 og 1951/52–1952/53 var der delvis afleveringspligt for havre. Kolonne 2 omfatter i disse år gennemsnit af de priser, hvortil den ikke afleverede del af høsten (frihandelskornet) blev omsat. I høståret 1940/41 har der været fastsat maksimalpriser på frihandelskornet, se nærmere under afsnittet »Kornordninger« side 30.

Eksportpriser. I denne kolonne er angivet de gennemsnitlige f.o.b. priser, der er opnået ved eksport af havre. Tallene er beregnet på grundlag af handelsstatistikken.

Importpriser. De anførte tal er gennemsnitlige c. i. f. priser, beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om specialindførsel.

TABEL 6. Kartofler. Kr. pr. 100 kg.

Potatoes.

	Spisekartofler		Producentpris for industrikartofler		Eksport pris		Spisekartofler		Producentpris for industrikartofler		Eksport pris
	Produ- centpris	En gros pris	Spritfa- brikker	Kar- toffel- melsfa- brikker			Produ- centpris	En gros pris	Spritfa- brikker	Kar- toffel- melsfa- brikker	
1900..	...	4,30	2,50	...	3,00	1930..	6,31	8,03	3,18	0,79	9,42
1901..	...	3,80	2,75	...	2,75	1931..	6,11	9,30	2,57	1,39	7,79
1902..	...	4,00	3,13	1932..	8,00	8,54	3,03	3,38	8,88
1903..	...	4,10	3,10	1933..	4,89	6,50	3,13	4,13	7,21
1904..	...	5,60	4,25	1934..	6,00	9,32	3,51	3,22	7,51
1905..	...	4,20	2,50	...	3,00	1935..	6,49	8,37	3,70	3,50	9,56
1906..	...	3,20	2,35	...	2,92	1936..	7,37	9,92	4,32	3,93	8,91
1907..	...	4,70	2,75	...	3,25	1937..	7,40	9,03	4,80	4,38	10,24
1908..	...	5,60	2,85	...	3,98	1938..	4,82	6,46	4,51	4,30	9,61
1909..	...	4,50	2,60	...	4,00	1939..	5,54	8,89	4,75	4,84	9,82
1910..	...	4,60	2,35	...	5,85	1940..	12,68	20,71	9,42	8,19	15,56
1911..	...	4,70	5,45	1941..	14,64	19,32	8,93	7,64	17,05
1912..	...	5,70	2,46	...	4,87	1942..	15,27	19,12	8,14	7,55	25,92
1913..	...	4,60	2,71	...	4,60	1943..	12,44	17,35	10,09	8,54	23,27
1914..	...	5,40	3,57	...	4,90	1944..	16,03	26,07	10,97	9,39	21,37
1915..	...	6,80	8,40	1945..	17,08	20,76	10,25	9,01	23,53
1916..	6,12	7,50	6,99	1946..	18,76	25,46	12,62	10,87	25,54
1917..	9,31	11,50	...	14,06	12,00	1947..	21,18	25,17	14,18	12,17	27,12
1918..	11,44	12,20	10,50	15,07	21,76	1948..	14,77	17,32	12,84	10,25	25,55
1919..	10,77	11,90	7,00	8,94	15,09	1949..	12,81	18,57	12,38	10,60	19,98
1920..	11,55 ¹⁾	13,60 ¹⁾	8,00	5,22	15,65	1950..	19,75	24,17	14,93	11,57	28,10
1921..	6,65 ²⁾	9,10 ²⁾	3,85	4,84	9,01	1951..	21,45	25,27	16,01	13,56	32,59
1922..	7,21	9,50	4,47	4,00	10,71	1952..	18,92	22,78	16,85	13,14	28,69
1923..	8,19	10,50	4,57	4,95	9,30	1953..	16,78	21,97	14,89	11,87	26,66
1924..	16,28	19,20	4,08	5,18	20,27	1954..	21,24	26,82	14,70	11,48	27,49
1925..	11,68	14,40	4,30	3,46	13,52	1955..	24,75	31,11	15,57	12,34	30,64
1926..	6,38	8,40	3,14	3,22	9,91	1956..	25,75	28,69	14,55	12,76	31,85
1927..	9,54	11,42	3,62	2,81	11,93	1957..	16,24	21,54	14,85	12,81	29,22
1928..	10,33	11,24	4,92	2,63	11,19						
1929..	8,31	9,09	4,58	1,10	10,87						

¹⁾ Gns. af januar-juni. ²⁾ Gns. af oktober-december.

Translation: 1-2. Food potatoes. 1. Price to growers. 2. Wholesale price. 3-4. Price to growers for potatoes for industrial use. 3. Distilleries. 4. Potato-flour factories. 5. Export prices.

Noter til tabel 6. Kartoffler.

Kolonne 1. Til vejledning for producenterne fastsætter visse landbrugsorganisationer ugentlige noteringer for spisekartofler. Noteringsansættelsen begyndte i 1912–13, men oplysningerne fra de første par år er usammenhængende, hvorfor der ikke er givet årsgennemsnit før 1916.

De i kolonne 1 anvendte noteringer er indtil udgangen af høståret 1919/20 fastsat af et noteringsudvalg under det af landbrugsministeriet nedsatte Landbrugsudvalg. I høståret 1920/21 blev der ikke fastsat noteringer. Fra begyndelsen af høståret 1921/22 er noteringen fastsat af Kartoffelnoteringsudvalget under De samvirkende sjællandske Landboforeninger på grundlag af et antal indberetninger fra kartoffelavlere og -handlere på Sjælland over de faktisk opnåede priser. De anførte tal, der er simple gennemsnit af de nævnte ugentlige noteringer, omfatter ikke priserne på de tidlige kartofler, da notering kun finder sted for kartofler af efterårshøsten.

Priserne gælder for velsorterede varer i større partier ab sælgers station eller ejendom på Sjælland. Da det ikke har været muligt at opstille en prisserie for en enkelt kartoffelsort, har man anført priserne for den sort, der i de enkelte perioder er mest repræsentativ, nemlig: 1916–1924 Magnum Bonum, 1925–1928 Up to date, 1929–1947 King Edward, og 1948–1957 Bintje. Priserne for Bintje ligger almindeligvis en lille smule højere end for King Edward.

I forbindelse med fodringsforbud blev der 31/1 1917 fastsat en maksimalpris for kartofler på 8,00 kr. pr. 100 kg ab landmand. Denne pris fik imidlertid ikke større betydning, da priserne på grund af den store efterspørgsel ikke kunne holdes nede på maksimalpriseniveauet. I høståret 1918/19 lod staten dyrke kartofler på kontrakt til priser, der lå fra 7,00 kr. pr. 100 kg i september til 10,00 kr. pr. 100 kg i april. Endvidere blev der betalt en godtgørelse på 50 kr. pr. ton, der leveredes i overensstemmelse med kontrakten.

Under og efter 2. verdenskrig fastsattes i tre perioder maksimalpriser på kartofler fra producent. Disse priser er givet i nedenstående oversigt:

22/1 1945–20/6 1945: 19,25 kr. pr. 100 kg for Bintje og King Edward ab producents jernbanestation; 16,25 kr. pr. 100 kg for andre. Endvidere måtte der tages 25 øre pr. 100 kg pr. halve måned i lagringstillæg.

14/3 1945 blev der sat maksimalpriser på læggekartofler, disse var for statskontrollerede læggekartofler 3,00 kr. pr. 100 kg højere end ovennævnte priser.

5/5 1947 og høståret ud: 19,50 kr. pr. 100 kg for Bintje og King Edward ab sælgers ejendom; 17,50 kr. for andre. Priserne blev forhøjet pr. 1/6, 15/6 og 1/7 med 50 øre i lagringstillæg.

17/11 1947–15/4 1948: 17,00 kr. pr. 100 kg for Bintje og King Edward ab sælgers ejendom; 15,00 kr. for andre. Ved salg efter 15/1 1948 måtte der beregnes et lagringstillæg på 50 øre pr. 100 kg pr. halve måned.

Kolonne 2. Som udtryk for en gros priserne for spisekartofler er i kolonne 2 givet gennemsnit af de på Københavns grønttorv opnåede salgspriser for almindelige kartofler af alle sorter. Tidlige kartofler er ikke medtaget ved gennemsnitsberegningen.

Fra 1900–1926 er tallene simple gennemsnit af ugentlige noteringer, medens de i perioden 1927–1957 er vejede gennemsnitspriser beregnet på grundlag af salgsværdi og salgsmængde.

Ved salg fra en gros forhandler til detaillist blev der 31/1 1917 fastsat en maksimalpris på 10,00 kr. pr. 100 kg.

I følgende oversigt er givet de maksimalpriser, der har været gældende under og efter 2. verdenskrig ved salg til detaillist i København:

	King Edward og Bintje kr. pr. 100 kg	Andre kartofler kr. pr. 100 kg
Fra 1/5 1945 gældende for resten af sæsonen.....	26,00	24,00
Fra 19/4 1947 gældende for resten af sæsonen ¹⁾	26,50	24,50
Fra 17/11 1947 gældende for resten af sæsonen ²⁾	24,00	22,00

¹⁾ Priserne blev forhøjet med 50 øre pr. 100 kg henholdsvis 1/6, 15/6 og 1/7 som godtgørelser for lagringsomkostninger.

²⁾ Fra 15/1 1948 blev priserne hver halve måned indtil 1. juli forhøjet med 50 øre pr. 100 kg som godtgørelse for lagringsomkostninger.

Kolonne 3. Koncessionen for A/S De danske Spritfabrikker indeholder en bestemmelse om, at fastsættelsen af avlerprisen for kartofler bl. a. skal ske under hensyntagen til prisen for majs, og endvidere må dyrkerne ikke stilles dårligere, end hvis de leverede til kartoffelmelsfabrikkerne. I denne forbindelse kan nævnes, at ved lov af 15/3 1934 blev der fastsat en mindstepris på 3,00 kr. pr. 100 kg for kartofler (17 pct. stivelsesindhold) leveret til spritfabrikkerne. (Jfr. note til kolonne 4).

De i kolonne 3 anførte avlerpriser for kartofler, leveret til spritfabrikkerne, gælder for kartofler af det pågældende års høst. I tallene er inkluderet transportomkostninger, idet priserne gælder for kartofler leveret på fabrik. Ved sammenligning med kolonne 4 må dette forhold erindres.

Afregningen med avlerne sker på grundlag af stivelsesindholdet i kartoflerne. Tallene i kolonne 3 gælder for kartofler med den i det pågældende år til spritfabrikation leverede mængdes gennemsnitlige stivelsesindhold.

Kolonne 4. Kartofler til kartoffelmelsproduktion dyrkes hovedsagelig i henhold til kontrakt mellem avlerne og fabrikkerne. I kolonne 4 er anført de priser, som avlerne har modtaget for kartofler af det pågældende års høst. Leveringen af kartoflerne sker normalt i perioden oktober–marts.

Afregningen med avlerne sker på grundlag af kartoflernes stivelsesindhold, idet prisen fastsættes pr. kg stivelse. De i kolonne 4 anførte tal gælder for kartofler med årets gennemsnitlige stivelsesindhold, der i årene siden 1917 har ligget mellem 15 og 18,5 pct.

Priserne gælder ab avlerens ejendom, idet kartoflerne enten hentes, eller der betales et særligt transporttillæg. Endvidere må det ved sammenligning med de i kolonne 3 anførte priser for kartofler til spritfabrikation erindres, at kartoffelmelsfabrikkerne er kooperative virksomheder, hvorfor fabrikernes henlæggelse til forskellige fonds må betragtes som en opsparing, der er muliggjort ved en lavere pris til avlerne end den, spritfabrikkerne kan betale for kartoflerne.

Kolonne 4 omfatter i perioden 1917–1933 de priser, der blev betalt af andels-kartoffelmelsfabrikken »Midtjylland«, medens det i den øvrige del af perioden drejer sig om en gennemsnitspris for samtlige kartoffelmelsfabrikker.

Ved lov af 15/5 1933 blev der fastsat en minimumspris på 3,00 kr. pr. 100 kg for kartofler til kartoffelmelsfabrikation. Prisen gjaldt for kartofler med 17 pct. stivelsesindhold.

Kolonne 5. Tallene er gennemsnitlige værdier (f.o.b.), beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om eksportkvantum og -værdi. Der eksporteres såvel spisekartofler som læggekartofler samt mindre kvanta kartofler til industribrug. Tallene i kolonne 5 omfatter alene eksporten af spise- og læggekartofler. Da prisniveauet som oftest er forskelligt for de to kategorier, og de indgår med varierende vægt i eksporten fra år til år, er de prisbevægelser, der kommer til udtryk i kolonnen, i nogen grad påvirket heraf.

En oversigt over eksportpriserne på de to kategorier, er givet i nedenstående oversigt. Denne opdeling af materialet kan kun foretages tilbage til 1947.

	Spisekartofler kr. pr. 100 kg	Læggekartofler kr. pr. 100 kg
1947	22,10	30,11
1948	22,13	30,42
1949	17,63	28,97
1950	25,68	30,21
1951	28,51	35,19
1952	24,46	35,43
1953	24,33	31,23
1954	23,68	29,61
1955	27,21	33,46
1956	31,23	32,98
1957	24,63	35,38

Til belysning af prisniveauet for industrikartofler skal nedenfor anføres de opnåede eksportpriser for de seneste fire år:

Eksportpriser for industrikartofler.

1954	9,10 kr. pr. 100 kg
1955	10,00 » » » »
1956	10,19 » » » »
1957	10,16 » » » »

TABEL 7. Sukkerroer og sukker.

Sugar beets and beet sugar.

	Sukkerroer, producentpris	Melis, pris ab fabrik	Sukker			Sukkerroer, producentpris	Melis, pris ab fabrik	Sukker	
			Importpris	Eksportpris				Importpris	Eksportpris
	1	2	3	4		1	2	3	4
	Kr. pr. 100 kg	Øre pr. kg	Øre pr. kg	Øre pr. kg		Kr. pr. 100 kg	Øre pr. kg	Øre pr. kg	Øre pr. kg
1900..	1,50	37	23	17	1930..	1,57	29	17	34
1901..	1,20	33	21	14	1931..	1,56	26	14	33
1902..	1,41	29	17	13	1932..	2,15	29	16	33
1903..	1,41	33	17	13	1933..	2,10	36	18	38
1904..	2,43	36	22	25	1934..	1,93	37	22	23
1905..	1,57	40	25	27	1935..	2,20	37	14	27
1906..	1,83	34	21	26	1936..	2,20	37	...	21
1907..	1,94	35	19	27	1937..	2,40	38	...	23
1908..	2,13	37	20	29	1938..	2,47	39	19	23
1909..	2,14	35	22	18	1939..	2,65	40	23	38
1910..	1,84	39	29	21	1940..	3,19	40	...	54
1911..	2,53	38	28	20	1941..	4,40	40	101	87
1912..	1,78	39	30	19	1942..	4,40	40	...	96
1913..	1,79	34	24	16	1943..	5,31	40	100	102
1914..	2,23	33	24	28	1944..	5,96	40	...	94
1915..	2,17	35	30	28	1945..	5,73	40	...	88
1916..	2,87	39	66	39	1946..	5,91	40	...	92
1917..	3,30	41	91	34	1947..	6,10	40	...	96
1918..	4,94	43	87	142	1948..	6,51	40	...	80
1919..	5,20	39	102	115	1949..	6,51	40	...	77
1920..	6,00	54	107	159	1950..	6,66	40	...	103
1921..	3,20	57	77	72	1951..	7,04	54	131	103
1922..	6,07	58	51	59	1952..	9,47	63	182	103
1923..	6,10	86	71	75	1953..	7,05	79	85	85
1924..	4,57	81	68	100	1954..	6,60	80	...	67
1925..	2,37	53	47	62	1955..	7,84	89	80	73
1926..	2,81	41	28	36	1956..	9,64	90	...	80
1927..	2,50	44	31	33	1957..	8,69	90	135	104
1928..	2,07	39	27	37					
1929..	1,98	33	21	31					

Translation: 1. Sugar beets, price to growers. 2. Beet sugar, price ex sugar mill. 3-4. Beet sugar. 3. Import price. 4. Export price.

Noter til tabel 7. Sukkerroer og sukker.

A. Sukkerroer.

Kolonne 1. I kolonne 1 er angivet avlerpriser for sukkerroer, der er dyrket på kontrakt med A/S De danske Sukkerfabrikker. I den anførte pris er inkluderet eventuelle tillæg og efterbetalinger, dog med undtagelse af det såkaldte nedkulingstillæg og visse tilskud til roetransporten, jfr. side 48. De anførte priser gælder for roer af det pågældende års høst, der normalt bearbejdes på fabrikkerne i perioden oktober-januar.

1. *Avlerprisens fastsættelse.* Avlerprisen fastsættes i kontrakter, der normalt afsluttes mellem fabrikkerne og de enkelte dyrkere på grundlag af forhandlinger mellem A/S De danske Sukkerfabrikker og avlernes organisationer; men desuden har staten i en stor del af den omhandlede periode haft indseende med prisfastsættelsen.

I perioderne 1900-1913 og 1921-1931 blev den endelige kontraktpris fastsat ved forhandling mellem parterne. Under 1. verdenskrig og årene efter (1914-1920) blev prisen fastsat på grundlag af forhandlinger mellem parterne og repræsentanter for staten. Fra 1932 til 1949 blev avlerprisen fastsat af lovgivningsmagten (ved midlertidige sukkerordninger) efter forhandling mellem parterne. Avlerprisen for høsten 1950 blev fastsat i lov af 29/3 1950. Fra 1951 fastsættes roepriisen af handelsministeren i medfør af lov af 29/3 1950 om en sukkerordning efter indstilling fra sukkertilsynet og efter forhandling med sukkerudvalget.

2. *Leverings- og afregningsbetingelser.* Priserne i kolonne 1 gælder for roer leveret på fabrikken. Afregningen med avlerne sker på grundlag af den leverede mængde rensede roer, således at der ikke tages hensyn til kvalitetsforskelle i roer fra forskellige avlere; dog bestemmer fabrikkerne, hvilke roesorter der skal dyrkes. Sukkerindholdet i roerne har ikke ændret sig væsentligt i den betragtede periode. Avlerne får uden vederlag affaldet fra sukkerproduktionen retur.

3. *Avlerprisens bestanddele.* I det følgende skal der kort redegøres for, hvordan den i kolonne 1 anførte avlerpris i den betragtede periode har været sammensat. Alle de nedenfor nævnte tillæg er følgelig inkluderet i de anførte priser.

a. *Grundpris.* Inden roerne sås om foråret indgås mellem parterne en aftale, der normalt indeholder en grundpris og bestemmelser om visse tillæg, hvis størrelser gøres afhængige af forskellige forhold. Grundprisen må således opfattes som faktisk minimumspris for roer af det pågældende års høst.

b. *Tantieme.* Op til 1949 har avlerne fået del i fabrikernes overskud i form af en efterbetaling, hvis størrelse indtil 1931 bestemtes af den opnåede melispris og den af fabrikkerne førte politik overfor avlerne.

Med sukkerordningernes indførelse i 1932 blev reglerne for overskuddets fordeling fastsat af handelsministeren efter forhandling mellem parterne.

c. *Tillæg for stigning i arbejdsudgifter.* Siden 1943 har avlerne modtaget et tillæg som compensation for stigning i arbejdsudgifterne i perioden mellem aftalens indgåelse og roernes bearbejdning. I nedenstående oversigt er givet tillæggets størrelse i de pågældende år:

Tillæg for stigning i arbejdsudgiften.

1943.....	16 øre pr. hkg	1951.....	38 øre pr. hkg
1944.....	33 » » »	1952.....	24 » » »
1945.....	51 » » »	1953.....	5 » » »
1946.....	89 » » »	1954.....	15 » » »
1947.....	6 » » »	1955.....	19 » » »
1948.....	31 » » »	1956.....	59 » » »
1949.....	5 » » »	1957.....	26 » » »
1950.....	15 » » »		

d. *Fragttilskud.* Til kompensation for forøgelsen af transportomkostningerne under den anden verdenskrig blev der i 1943 indført et fragttilskud, der imidlertid blev opretholdt også efter krigen og som fra og med 1952 blev inkluderet i grundprisen.

Fragttilskud.

1943.....	35 øre pr. hkg	1948.....	35 øre pr. hkg
1944.....	35 » » »	1949.....	30 » » »
1945.....	35 » » »	1950.....	30 » » »
1946.....	35 » » »	1951.....	30 » » »
1947.....	35 » » »		

e. *Arealpræmie.* Såfremt det samlede tegnede sukkerroeareal overskred visse fastsatte grænser, blev der i årene 1946–1951 ydet et tillæg, hvis størrelse inden for visse grænser blev gjort afhængig af, hvor stort et areal der blev tegnet.

Arealpræmie.

1946.....	20 øre pr. hkg	1949.....	50 øre pr. hkg
1947.....	30 » » »	1950.....	50 » » »
1948.....	50 » » »	1951.....	50 » » »

f. *Garanti for mindsteudbytte.* I en række år har der i de årlige prisaftaler eksisteret en klausul, der garanterede avlerne betaling for et vist minimumsudbytte pr. ha. I nedenstående oversigt er givet de tillæg, der er blevet udbetalt som følge af denne garanti.

Garanti for mindsteudbytte.

1944.....	88 øre pr. hkg
1945.....	47 » » »
1946.....	7 » » »
1947.....	10 » » »
1952.....	184 » » »

g. *Erstatning for dårlig høst og andre efterbetalinger.* I perioden før klausulen om garanti for mindsteudbytte blev indført i de midlertidige sukkerordninger, blev der i visse år ydet erstatning (som tillægsbetaling) for ringe høst. I 1929 ydede sukkerfabrikkerne en

tillægsbetaling på 7 øre pr. hkg. I 1930 udbetalte fabrikkerne 7 øre pr. hkg som tillægsbetaling, og avlerne modtog som direkte statstilskud 11 øre pr. hkg. I 1931 betalte fabrikkerne 5 øre pr. hkg ekstra. Endelig blev der i 1934 udbetalt 13 øre pr. hkg i erstatning for dårlig høst.

Som erstatning for mindreudbytte på grund af dårlig frøkvalitet blev der i 1943 udbetalt 40 øre pr. hkg.

h. *Sukkerindholdstillæg.* De anførte avlerpriser refererer som nævnt ikke til et bestemt sukkerindhold i de leverede roer; men der har siden 1954 i de årlige prisaftaler været indføjjet en klausul, hvorefter prisen skulle hæves, såfremt sukkerindholdet i roerne oversteg en nærmere angivet procent. Dette blev aktuelt i 1956, da der blev udbetalt 36 øre pr. hkg.

i. *Regulering efter verdensmarkedsprisen på sukker.* Kontrakterne for 1954 og 1956 indeholdt en klausul, hvorefter avlerprisen skulle reguleres efter verdensmarkedsprisen for sukker. Dette medførte i 1956 et tillæg på 85 øre pr. hkg.

4. *Tilskud til roetransport.* Foruden det foran omtalte fragttilskud ydes der på forskellig måde tilskud til transporten af roerne til fabrikkerne. Dette sker dels i form af rabat ved transport med de almindelige jernbaner, og dels er der i visse egne anlagt særlige (smal-sporede) jernbaner til roetransport. Et gennemsnitsudtryk for hvad disse ordninger betyder for prisen pr. hkg roer er ikke tilgængelig, hvorfor der ikke er taget hensyn hertil i kolonne 1.

5. *Nedkulingstillægget.* Af hensyn til en hensigtsmæssig udnyttelse af fabrikernes kapacitet ønskes roerne leveret successivt gennem kampagnen. Der udbetales derfor til avlere, der udsætter leveringen, et særligt tillæg, »nedkulingstillæg«, hvis størrelse er afhængig af det senere leveringstidspunkt. Nedkulingstillægget er ikke medregnet i kolonne 1; men for de senere år er i nedenstående oversigt anført tillæggets gennemsnitsstørrelse, beregnet som det samlede udbetalte tillægsbeløb divideret med den samlede mængde leverede, nedkulede eller ikke nedkulede, roer.

Nedkulingstillæg.

1950	14,3 øre pr. hkg
1951	12,0 » » »
1952	12,9 » » »
1953	12,5 » » »
1954	12,6 » » »
1955	12,7 » » »
1956	11,8 » » »
1957	11,8 » » »

6. *Maksimalpriser.* Da det under den anden verdenskrig var muligt at opnå højere priser for sukkerroer ved anvendelse af disse til anden produktion end sukkerfremstilling, blev der fastsat maksimalpriser på roer til disse andre produktioner.

Maksimalprisen blev indført 1/12 1941 og var indtil 6/2 1942 4,20 kr. pr. 100 kg for alle sorter leveret frit på dyrkers nærmeste jernbanestation eller frit leveret nærmeste tørreri efter sælgers valg.

Maksimalprisen blev genindført 1/7 1943 og har ved salg fra dyrkere været følgende:
(Basis vasket vægt, frostfri, frit leveret i banevogn på dyrkers nærmeste jernbanestation).

	For sukkerroer til fabriksbrug kr. pr. hkg	For sukkerroer til foderbrug kr. pr. hkg
1/7 1943– 7/5 1948.....	4,50	4,10
8/5 1948–31/10 1948.....	5,25	4,80
1/11 1948–21/7 1949.....	4,50	4,10

For sukkerroer dyrket på kontrakt med tørrerier lå maksimalprisen noget højere.

7. *Spritfabrikkernes avlerpriser.* A/S De danske Spritfabrikker har i de senere år anvendt en del sukkerroer, der er dyrket på kontrakt. Til sammenligning med den af sukkerfabrikkerne ydede betaling er nedenstående givet en oversigt over de af spritfabrikkerne udbetalte avlerpriser.

1950.....	6,88 kr. pr. 100 kg
1951.....	7,28 » » » »
1952.....	9,72 » » » »
1953.....	7,28 » » » »
1954.....	6,85 » » » »
1955.....	8,00 » » » »
1956.....	9,80 » » » »
1957.....	8,83 » » » »

8. *Sukkerroeeksport.* I de senere år har eksport af sukkerroer spillet en vis rolle for dyrkningen, hvorfor der i nedenstående oversigt er givet oplysninger om de opnåede f. o. b.-priser, der er beregnet på grundlag af handelsstatistikken.

Prisen for sukkerroer til eksport.

1950.....	6,48 kr. pr. 100 kg
1951.....	5,87 » » » »
1952.....	7,13 » » » »
1953.....	7,70 » » » »
1954.....	7,12 » » » »
1955.....	7,46 » » » »
1956.....	9,25 » » » »
1957.....	10,05 » » » »

B. Sukker.

Kolonne 2. De i kolonne 2 anførte sukkerpriser gælder for stødt melis af fabrik til grossist. I de perioder, hvor der har været forskellige priser, gælder de anførte tal for sukker til husholdningsbrug.

1. *Sukkerprisens fastsættelse.* I perioderne 1900–1914 og 1921–1931 blev sukkerprisen fastsat af fabrikkerne på grundlag af verdensmarkedsprisen for sukker. Efter sukkerordningernes indførelse i 1932 fastsættes prisen for sukker på samme måde som avlerprisen på sukkerroer, jfr. side 46.

2. *Afgifter.* Staten har indtil 1951 opkrævet en afgift for tilvirket indenlandsk roesukker. Indtil 1908 var denne afgift 5,14 øre pr. kg for raffinade; efter 1908 blev afgiften 5,70 øre pr. kg for sukker, der polariserer over 98 pct. Denne afgift, der blev ophævet ved lov af 22/3 1951 og bortfaldt fra 1/4 1951, er inkluderet i kolonne 2.

Endvidere blev der i perioden 8. maj 1933 til 31. marts 1951 lagt en tillægsafgift på 5 øre på sukker, der udleveres fra fabrik eller raffinaderi, med undtagelse af sukker, der blev eksporteret, og sukker, der blev anvendt til fremstilling af chokolade og sukkervarer. Denne særlige afgift til staten, der blev gennemført af finansielle grunde, er også inkluderet i kolonne 2.

3. *Prisen for industrisukker.* Under og efter 1. og 2. verdenskrig blev prisen for husholdningssukker som støtte til den mindrebemidlede del af befolkningen holdt lavere, end prisforholdene faktisk betingede. Dette muliggjordes dels ved de høje priser, der blev opnået for det eksporterede kvantum, og dels ved, at der blev opkrævet en afgift på sukker til industribrug, idet såvel overskuddet ved eksporten som afgiftsprovenuet blev anvendt til nedbringelse af prisen på husholdningssukker.

Nedenstående er der givet en oversigt over prisen for industrisukker i de perioder, hvor denne pris har været forskellig fra prisen på husholdningssukker:

18/3	1916-15/8	1916.....	40 øre pr. kg
16/8	1916-22/12	1916.....	39 » » »
23/12	1916-30/9	1917.....	57 » » »
1/10	1917-30/3	1919.....	67 » » »
31/3	1919-31/10	1919.....	87 » » »
1/11	1919-31/3	1920.....	139 » » »
1/4	1920-30/9	1921.....	159 » » »
1/10	1946-31/1	1951.....	84 » » »
1/2	1951-30/3	1951.....	87 » » »
1/4	1951-31/1	1952.....	87 » » »
1/2	1952-23/10	1952.....	98 » » »

For perioden efter 2. verdenskrig gælder de anførte priser for sukker, udleveret på indkøbstilladelse.

Fra 1/4 1951-23/10 1952 er i de anførte priser for industrisukker inkluderet en afgift til staten på 11 øre pr. kg.

Kolonne 3. På grund af den betydning, som verdensmarkedsprisen på sukker har haft for fastsættelse af den indenlandske sukkerpris og dermed for avlerprisen for sukkerroer i de perioder, hvor den danske sukkerproduktion ikke har været statsreguleret, er der i kolonne 3 givet en oversigt over gennemsnitlige importpriser (c. i. f.-priser), beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger.

Med henblik på at gøre kolonnen så homogen som muligt gælder priserne ikke den totale sukkerimport, men er søgt begrænset til en ensartet kvalitet. Dette har imidlertid kun til en vis grad været muligt, jfr. nedenstående oversigt over de i de enkelte tal i kolonne 3 indbefattede varegrupper.

- 1900–1908 »Kandis, sukker i toppe etc.« plus »pulveriseret sukker«.
1909 »Kandis, sukker i toppe, pulveriseret sukker, der polariserer over 98%«
plus »pulveriseret sukker, der polariserer 86–98%«.
1910–1957 »Sukker i toppe; pulveriseret sukker, der polariserer over 98%«.

Kolonne 4. Da de opnåede eksportpriser for sukker i visse perioder har spillet en væsentlig rolle for de af avlerne opnåede priser for sukkerroer, er der i kolonne 4 givet en oversigt over eksportpriserne for sukker. De angivne priser er f. o. b.-priser, beregnet ud fra handelsstatistikken.

De anvendte varegrupper har været de samme som for importpriserne med undtagelse af perioden 1910–1915, i hvilken det ikke har været muligt at udskille gruppen »sukker i toppe, pulveriseret sukker, der polariserer over 98%«. I stedet er i denne periode anvendt »sukker i toppe, pulveriseret sukker, der polariserer over 98%« plus »pulveriseret sukker til raffinaderi 86–98%« plus »pulveriseret sukker andet«.

TABEL 8. Frø. Kr. pr. kg.

Seeds.

	Runkel- roefrø	Kålroe- frø	Italiensk rajgræsfrø	Hundegræs- frø	Engsvingel- frø	Rødkløver- frø	Hvidkløver- frø
	1	2	3	4	5	6	7
1909.....	1,66	0,86	0,54	1,26	1,84	1,60	...
1910.....	0,54	0,48	0,44	1,16	1,60	1,60	...
1911.....	1,37	0,65	0,36	1,02	1,90	1,90	2,10
1912.....	0,74	0,65	0,36	0,80	0,60	2,24	1,80
1913.....	0,45	0,70	0,34	0,70	0,66	2,00	1,80
1914.....	0,54	0,62	0,38	0,88	0,70	2,25	2,10
1915.....	1,20	1,35	0,65	1,26	0,90	2,30	2,50
1916.....	2,25	1,60	0,92	1,10	1,20	2,45	2,60
1917.....	3,40	5,25	1,40	1,56	2,20	4,25	4,50
1918.....	1,50	2,80	1,00	2,00	2,50	6,75	5,00
1919.....	0,80	1,05	0,60	1,75	2,70	6,50	8,25
1920.....	1,50	1,00	0,55	2,35	2,85	5,25	7,40
1921.....	1,90	1,12	0,56	1,50	1,50	2,50	5,70
1922.....	2,80	2,25	0,86	0,87	0,87	3,80	5,80
1923.....	2,90	1,00	0,90	1,56	1,25	5,50	6,00
1924.....	1,75	2,35	1,02	1,64	1,15	5,70	6,80
1925.....	1,15	0,76	0,40	1,10	1,55	3,40	3,40
1926.....	0,98	1,00	0,36	0,87	1,70	4,25	3,60
1927.....	1,33	0,70	0,51	1,06	1,05	4,65	5,00
1928.....	1,10	0,84	0,48	0,83	1,22	2,50	2,82
1929.....	1,50	2,70	0,56	1,10	0,80	2,85	3,35
1930.....	0,45	0,70	0,35	0,76	0,78	2,78	4,30
1931.....	0,56	0,50	0,28	0,41	0,44	2,40	2,44
1932.....	0,57	0,44	0,22	0,29	0,34	1,45	1,37
1933.....	0,80	1,00	0,55	0,70	0,74	2,46	2,75
1934.....	1,45	0,60	0,76	0,70	1,50	2,92	3,42
1935.....	1,00	0,38	0,31	0,45	0,47	2,24	2,60
1936.....	0,50	0,54	0,32	0,70	0,72	1,50	2,96
1937.....	0,52	0,50	0,24	0,84	0,48	1,42	2,15
1938.....	0,58	0,46	0,40	0,92	0,73	2,03	3,20
1939.....	0,84	0,84	0,78	0,92	1,11	3,47	6,14
1940.....	2,10	3,00	1,26	1,08	1,26	5,02	5,85
1941.....	2,15	3,95	1,88	2,40	2,30	8,08	9,40
1942.....	2,48	4,40	1,90	2,42	2,32	8,20	8,50
1943.....	1,82	1,45	1,40	2,36	2,10	5,10	7,50
1944.....	2,04	2,34	1,40	2,36	2,10	5,75	8,35
1945.....	2,18	2,40	1,42	2,40	2,15	7,85	9,00
1946.....	2,70	2,60	1,36	2,30	2,80	10,10	11,40
1947.....	2,92	...	0,98	1,68	1,82	7,60	10,15
1948.....	2,02	1,90	1,18	3,55	1,64	7,90	11,25
1949.....	1,25	1,50	1,46	3,56	3,15	6,80	9,40
1950.....	1,42	1,66	1,68	4,00	3,85	6,90	9,40

TABEL 8 (fortsat).

	Runkel- roefrø	Kålroe- frø	Italiensk rajgræsfrø	Hundegræs- frø	Engsvingel- frø	Rødkløver- frø	Hvidkløver- frø
	1	2	3	4	5	6	7
1951.....	1,46	1,72	1,36	2,68	2,52	7,80	7,78
1952.....	1,46	1,70	1,14	2,58	1,86	8,66	6,44
1953.....	2,50	1,88	1,90	2,68	3,88	7,75	9,95
1954.....	4,80	3,70	4,00	5,20	5,15	13,00	15,00
1955.....	2,42	3,80	1,58	2,30	1,58	6,12	7,62
1956.....	3,60	6,00	1,70	3,90	2,30	7,75	10,00
1957.....	1,78	1,08	1,25	2,30	2,00	6,28	5,00

Translation: 1. Mangolds. 2. Swedes. 3. Italian rye-grass. 4. Cock's foot. 5. Meadow fescue. 6. Red clover. 7. White clover.

Noter til tabel 8. Frø.

I kolonnerne 1–7 er anført de af Danske Landboforeningers Frøforsyning i gennemsnit til producenterne betalte priser for de nævnte frøarter af det pågældende års høst. Priserne refererer således til en »normalkvalitet« for det i året leverede frø. Der er ikke ved benyttelsen af tallene taget hensyn til, at denne »normalkvalitet« varierer fra år til år, hvorfor man ved en sammenligning af priserne over en årrække må have opmærksomheden henledt på mulige kvalitetsforskelle. I priserne er ikke medregnet de 2 pct. af afregningsbeløbet, som hvert år fra og med 1913 er henlagt til avlernes reservefond. Da denne henlæggelse efter kort tids forløb, normalt 2 år, udbetales avlerne som en efterbetaling, skulle den i princippet tillægges de i tabellerne anførte avlerpriser.

I priserne for årene 1932 og 1939 er inkluderet ekstraordinære efterbetalinger til avlerne på 5 pct.

De enkelte kolonner har i den betragtede periode omfattet følgende varer:

1. *Runkelroer*: Barres. Såfremt priserne på frø af de enkelte barres-stammer undtagelsesvis har været forskellige, er angivet simple gennemsnit af priserne på de i de pågældende år afregnede stammer.

2. *Kålroer*: Bangholm og Wilhelmsburger. For de år hvor priserne på frø af disse stammer undtagelsesvis har været forskellige er angivet simple gennemsnit af priserne på de to stammer.

3. *Italiensk rajgræs*, 4. *Hundegræs* og 5. *Engsvingel* er i hele perioden afregnet under de i tabellen anførte betegnelser.

6. *Rødkløver*: 1909–1937: Sildig rødkløver
1938–1957: Halvsildig rødkløver

7. *Hvidkløver*: 1911–1937: Morsø
1938–1957: Morsø Øtofte.

Da det ikke har været muligt at angive priser for en enkelt hvidkløverstamme gennem hele den betragtede periode, og da priserne for de anvendte stammer afviger en del fra hinanden, skal her til bedømmelse af rækkens kontinuitet anføres priserne for de år, hvor afregning er sket for begge stammer.

	Morsø (kr. pr. kg)	Morsø Øtofte (kr. pr. kg)
1938.....	3,00	3,20
1939.....	6,14	6,14
1940.....	5,62	5,85
1941.....	8,70	9,40
1942.....	7,65	8,50
1943.....	6,40	7,50
1944.....	7,20	8,35
1945.....	7,10	9,00

Offentlige indgreb i omsætningen af frø.

De offentlige indgreb i omsætningen af de her omhandlede frøarter har i den betragtede periode været af forholdsvis beskedent omfang.

Efter et kortvarigt salgsstop indførtes i løbet af første kvartal 1918 maksimalpriser for alle frøarter. Disse maksimalpriser ophævedes igen i marts 1919.

For høstårene 1942 og 1947 gennemførtes på grund af fejlslagen høst rationerings- og maksimalprisordninger for kålroefrø, hvorved der blev fastsat maksimalpriser ved salg af kålroefrø mellem frøfirmaer indbyrdes, fra frøfirma til detaillist og ved salg til forbruger. For høstårene 1943 og 1944 gjaldt maksimalpriser for kålroefrø til oliepresning.

Der har således kun i begrænset omfang været fastsat egentlige maksimalpriser for frø, men tilsvarende virkninger er søgt opnået igennem den i årene 1941–1948 fulgte praksis, hvorefter Priskontrolrådet forud for hver sæson overfor nogle større frøfirmaer tilkendegav, hvilke priser man for de enkelte frøarter ville anse for at være i overensstemmelse med prislovens bestemmelser.

TABEL 9a. Gartneriprodukter. Københavns Grønttorv.
Vegetables and fruit. Copenhagen Vegetable Market.

	Æbler	Agurker	Blomkål	Gulerødder	Hvidkål	Jordbær	Porrer	Tomater
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg	Kr. pr. bdt.	Kr. pr. kg
1900	0,11-0,24	0,02-0,10	0,08-0,27	0,06-0,08	0,08-0,19	0,77-1,03	0,16-0,44	0,15-0,27
1901	0,20-0,37	. . .-0,37	0,10-0,30	0,03-0,05	0,09-0,16	0,42-0,64	0,10-0,27	0,12-0,27
1902	0,13-0,27	0,05-0,33	0,08-0,29	0,06-0,07	0,08-0,16	0,40-0,64	0,12-0,38	0,24-0,55
1903	0,31-1,25	0,03-0,27	0,08-0,30	0,06-0,07	0,08-0,17	0,35-0,52	0,13-0,38	0,23-0,41
1904	0,13-0,24	0,03-0,18	0,10-0,38	0,06-0,09	0,08-0,16	0,28-0,52	0,16-0,42	0,17-0,32
1905	0,20-0,39	0,01-0,13	0,10-0,31	0,06-0,10	0,09-0,22	0,51-0,74	0,14-0,41	0,16-0,26
1906	0,21-0,44	0,01-0,17	0,07-0,23	0,03-0,05	0,07-0,14	0,42-0,65	0,10-0,26	0,16-0,26
1907	0,21-0,38	0,06-0,50	0,06-0,17	0,07-0,10	0,07-0,13	0,51-0,66	0,14-0,34	0,52-0,81
1908	0,24-0,45	0,02-0,13	0,06-0,16	0,04-0,06	0,08-0,17	0,39-0,63	0,14-0,30	0,20-0,33
1909	0,22-0,43	0,03-0,26	0,04-0,14	0,06-0,09	0,07-0,19	0,43-0,65	0,13-0,36	0,37-0,55
1910	0,18-0,37	0,02-0,19	0,06-0,16	0,04-0,05	0,06-0,12	. . .- . . .	0,12-0,24	0,20-0,36
1911	0,16-0,33	0,02-0,08	0,07-0,22	0,06-0,10	0,08-0,17	0,51-0,77	0,14-0,25	0,30-0,44
1912	0,20-0,37	0,02-0,04	0,07-0,20	0,06-0,10	0,07-0,18	0,46-0,65	0,18-0,30	0,35-0,50
1913	0,17-0,42	0,02-0,08	0,06-0,21	0,04-0,06	0,06-0,13	0,47-0,82	0,12-0,25	0,26-0,44
1914	0,17-0,73	0,01-0,15	0,07-0,41	0,05-0,10	0,05-0,18	0,34-1,35	0,10-0,28	0,14-0,38
1915	0,18-0,75	0,07-0,32	0,05-0,28	0,06-0,09	0,06-0,30	0,33-1,39	0,09-0,36	0,15-0,55
1916	0,22-1,23	0,13-0,48	0,05-0,31	0,09-0,14	0,09-0,24	0,41-1,41	0,10-0,51	0,14-1,08
1917	0,25-1,31	0,08-0,47	0,04-0,58	0,12-0,22	0,08-0,29	0,63-4,20	0,16-0,80	0,15-0,53
1918	0,25-1,25	0,14-0,55	0,06-0,50	0,15-0,27	0,10-0,40	1,11-3,66	0,18-1,00	0,35-1,41
1919	0,30-1,68	0,23-0,76	0,10-0,46	0,11-0,20	0,11-0,41	1,17-3,05	0,18-0,84	0,35-1,14
1920	0,31-1,91	0,23-0,91	0,08-0,62	0,15-0,28	0,14-0,37	1,05-3,34	0,62-1,20	0,47-1,23
1921	0,23-1,69	0,25-0,74	0,11-0,56	0,14-0,22	0,11-0,43	1,13-2,83	0,22-1,04	0,29-0,62
1922	0,11-0,64	0,21-0,69	0,08-0,43	0,16-0,31	0,11-0,36	0,81-2,47	0,20-1,06	0,40-0,85
1923	0,16-0,92	0,21-0,55	0,05-0,34	0,09-0,14	0,10-0,26	0,93-2,30	0,13-0,68	0,40-1,10
1924	0,21-1,14	0,13-0,52	0,11-0,54	0,14-0,24	0,11-0,43	0,85-2,30	0,21-1,32	0,40-1,07
1925	0,23-1,17	0,17-0,46	0,07-0,48	0,12-0,23	0,10-0,31	0,93-2,41	0,16-0,96	0,26-0,76

Translation: 1. Apples, Kr. per kilo. 2. Cucumbers, Kr. pr. piece. 3. Cauliflower, Kr. per piece. 4. Carrots, Kr. per kilo. 5. Cabbage, Kr. per piece. 6. Strawberries, Kr. per kilo. 7. Leeks, Kr. per bunch. 8. Tomatoes, Kr. per kilo.

TABEL 9b. Gartneriprodukter. Københavns Grønttorv.
Vegetables and fruit. Copenhagen Vegetable Market.

	Æbler	Agurker	Blomkål	Gulerødder	Hvidkål	Jordbær	Porrer	Tomater
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg	Kr. pr. bdt.	Kr. pr. kg
1926.....	0,70	0,20	0,17	0,10	0,18	2,00	0,36	0,25
1927.....	0,70	0,31	0,27	0,18	0,29	1,60	0,58	0,40
1928.....	0,63	0,19	0,15	0,17	0,22	2,04	0,44	0,35
1929.....	0,69	0,20	0,19	0,12	0,20	1,33	0,39	0,31
1930.....	0,71	0,19	0,17	0,09	0,11	1,47	0,26	0,21
1931.....	0,64	0,19	0,16	0,09	0,12	1,35	0,36	0,31
1932.....	0,68	0,15	0,13	0,09	0,13	1,42	0,28	0,20
1933.....	0,50	0,20	0,15	0,09	0,11	1,15	0,23	0,16
1934.....	0,47	0,22	0,22	0,15	0,14	1,33	0,23	0,20
1935.....	0,64	0,19	0,21	0,11	0,16	1,26	0,33	0,23
1936.....	0,55	0,22	0,16	0,10	0,19	1,77	0,26	0,23
1937.....	0,61	0,21	0,19	0,11	0,16	1,98	0,36	0,28
1938.....	0,60	0,22	0,14	0,13	0,16	1,61	0,33	0,29
1939.....	0,45	0,24	0,20	0,11	0,16	1,64	0,26	0,24
1940.....	0,54	0,29	0,24	0,13	0,34	1,83	0,51	0,36
1941.....	0,71	0,42	0,29	0,17	0,29	2,23	0,60	0,51
1942.....	0,68	0,46	0,33	0,24	0,34	3,03	0,76	0,94
1943.....	0,73	0,56	0,30	0,19	0,29	3,71	0,63	0,61
1944.....	0,72	1,11	0,33	0,22	0,38	3,68	0,83	0,72
1945.....	0,79	1,19	0,42	0,24	0,36	6,13	0,77	0,67
1946.....	0,74	1,60	0,41	0,26	0,39	4,26	0,88	0,66
1947.....	0,88	1,63	0,45	0,24	0,51	6,28	1,40	0,69
1948.....	0,77	1,37	0,44	0,25	0,28	5,94	0,64	0,80
1949.....	0,97	0,74	0,40	0,23	0,37	4,22	0,71	0,76
1950.....	0,74	0,72	0,39	0,34	0,44	3,88	0,92	0,65
1951.....	0,76	0,79	0,45	0,34	0,36	2,88	0,80	1,05
1952.....	0,84	0,70	0,43	0,44	0,46	2,74	0,90	0,88
1953.....	0,90	0,70	0,47	0,37	0,43	5,07	1,16	0,76
1954.....	0,87	0,76	0,49	0,47	0,50	4,15	1,08	1,07
1955.....	0,89	0,74	0,53	0,70	0,69	4,70	1,48	1,01
1956.....	1,00	0,69	0,46	0,42	0,49	4,42	1,36	0,94
1957.....	1,06	0,62	0,41	0,37	0,39	3,55	1,00	1,56

Translation: 1. Apples, Kr. per kilo. 2. Cucumbers, Kr. per piece. 3. Cauliflower, Kr. per piece. 4. Carrots, Kr. per kilo.
 5. Cabbage, Kr. per piece. 6. Strawberries, Kr. per kilo. 7. Leeks, Kr. per bunch. 8. Tomatoes, Kr. per kilo.

TABEL 10. Gartneriprodukter. Odense Salgsforening.
Vegetables and fruit. Odense Marketing Society.

	Æbler	Agurker	Blomkål	Gulerødder	Hvidkål	Jordbær	Porrer
	1	2	3	4	5	6	7
	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg	Kr. pr. bdt.
1933.....	0,25	0,19	0,12	0,55	...
1934.....	0,22	0,19	0,12	0,55	...
1935.....	0,36	0,15	0,13	0,49	...
1936.....	0,28	0,21	0,14	0,04	0,06	0,63	0,18
1937.....	0,30	0,19	0,14	0,05	0,08	0,74	0,21
1938.....	0,32	0,19	0,12	0,08	0,05	0,84	0,18
1939.....	...	0,21	0,14	0,06	0,09	0,56	0,21
1940.....	0,32	0,23	0,22	0,09	0,12	0,87	0,42
1941.....	0,57	0,33	0,22	0,12	0,13	1,51	0,46
1942.....	0,52	0,40	0,31	0,14	0,16	2,34	0,53
1943.....	0,54	0,50	0,27	0,18	0,16	1,59	0,41
1944.....	0,53	0,87	0,38	0,22	0,46	2,15	0,76
1945.....	0,62	1,32	0,46	0,22	0,14	2,95	0,52
1946.....	0,54	1,29	0,40	0,23	0,35	2,24	0,63
1947.....	0,62	1,32	0,46	0,20	0,26	3,22	1,24
1948.....	0,56	1,15	0,38	0,16	0,14	4,04	0,57
1949.....	0,58	0,66	0,35	0,16	0,25	1,33	0,47
1950.....	0,51	0,58	0,34	0,24	0,12	1,31	0,96
1951.....	0,54	0,56	0,36	0,25	0,33	1,72	0,72
1952.....	0,51	0,55	0,35	0,35	0,26	1,54	0,78
1953.....	0,64	0,55	0,42	0,20	0,27	2,13	0,91
1954.....	0,53	0,61	0,40	0,30	0,27	2,36	0,87
1955.....	0,64	0,60	0,44	0,42	0,28	2,61	1,10
1956.....	0,74	0,60	0,48	0,21	0,35	2,99	1,08
1957.....	0,93	0,60	0,43	0,21	0,24	2,00	0,69

Translation: 1. Apples, Kr. per kilo. 2. Cucumbers, Kr. per piece. 3. Cauliflower, Kr. per piece. 4. Carrots, Kr. per kilo. 5. Cabbage, Kr. per piece. 6. Strawberries, Kr. per Kilo. 7. Leeks, Kr. per bunch.

Noter til tabel 9 og 10. Gartneriprodukter.

De meddelte priser er gennemsnitlige en gros priser. Da prisudviklingen har artet sig noget forskelligt i København og i provinsen, er priserne ved salget i Odense Salgsforening, der erfaringsmæssigt giver et godt udtryk for prisniveauet i provinsen, meddelt til sammenligning med de priser, der er opnået på Københavns Grønttorv. Medens det har været muligt at anføre priserne for Københavns Grønttorv helt tilbage til 1900, omend kun i form af gennemsnitlige laveste og højeste priser forsåvidt angår årene 1900–1925, har det for Odense Salgsforenings vedkommende ikke været muligt at meddele priser længere tilbage end til 1933. Alle priser er vejede årgennemsnit.

I det følgende skal gives en kort redegørelse for begrebsbestemmelser m.v. for de enkelte varer.

Æbler.	De anførte priser er overalt beregnet for mad- og spiseæbler tilsammen, idet der er foretaget sammenvejning med de tilførte mængder som vægte. Industriæbler er i intet tilfælde medregnet.
Agurker.	Priserne refererer sig til salatagurker og vedrører således hverken drue- eller lageagurker.
Blomkål.	Priserne er kun beregnet for frilandsblomkål.
Gulerødder.	Prisberegningen gælder for gulerødder dyrket på friland, dog ikke for nye gulerødder.
Hvidkål.	Priserne er beregnet for al hvidkål tilsammen, sammenvejningen er foretaget med tilførte mængder som vægte.
Jordbær.	Priserne er beregnet for jordbær dyrket på friland.
Porrer.	Prisberegningen omfatter alle sorter af porrer.
Tomater.	Priserne refererer sig udelukkende til frilandstomater, grønne tomater dog undtaget.

For alle varer gælder, at samtlige kvaliteter og sorteringer er medtaget ved beregningen af priserne.

Ved bedømmelsen af prisudviklingen må det tages i betragtning, at der for alle varer har været en stadig udvikling i retning af bedre kvaliteter; for nogle varer – såsom jordbær, agurker og blomkål – er denne udvikling foregået i et stærkt tempo.

Offentlig indgreb i prisdannelsen for frugt og grønsager.

For en række gartneriprodukter har der været fastsat maksimalpriser under og efter anden verdenskrig. Disse blev som hovedregel fastsat i alle omsætningsled. I nærværende oversigt skal alene anføres maksimalpriser i en gros omsætningen for de vigtigste produkter. En detaljeret og fuldstændig redegørelse for samtlige maksimalprisordninger for gartneriprodukter findes i Prisdirektoratets publikationer.

Æbler. Den 8/11 1941 gennemførtes en midlertidig æbleordning, i hvilken der blev fastsat maksimalpriser ved salg fra producent, medens der i de øvrige handelsled indførtes prisstop. Ordningen medførte en væsentlig nedsættelse af priserne.

Den første egentlige æbleordning trådte i kraft 18/11 1941 og var gældende indtil 1/5 1942. Ordningen omfattede 70 æblesorter fordelt i 7 prisgrupper (A–G) og inden for

hver gruppe var 3 sorteringer. Maksimalpriserne varierede fra 104 øre pr. kg for prisgruppe A, 1. sortering, til 49 øre pr. kg for prisgruppe G, 1. sortering. Priserne for 2. og 3. sortering lå henholdsvis ca. 20 pct. og ca. 40 pct. lavere. Endvidere fastsattes jævnt stigende opbevaringstillæg; disse steg hver halve måned fra 5 procents tillæg pr. 1/1 1942 til 70 procents tillæg 15/4 1942.

Principperne i denne ordning blev opretholdt i de senere ordninger for årene 1942–1947. Disse blev dog ikke tidsbegrænset, men kom til at gælde for hele det pågældende års høst. Endvidere blev der foretaget mindre ændringer i opbevaringstillæggets størrelse.

Maksimalpriserne blev i ordningerne for 1946 og 1947 hævet med ca. 12 pct. for prisgrupperne A–C.

Prisen på industriæbler fastsattes i alle ordningerne til 25 øre pr. kg.

Agurker. I årene 1944–1947 blev der fastsat maksimalpriser for 3 kvaliteter af agurker. Priserne var nogenlunde jævnt faldende i løbet af sæsonen.

Blomkål. Der har været fastsat maksimalpriser for blomkål i årene 1944, 1945 og 1947. Der blev fastsat priser for 3 kvaliteter med underinddeling efter hovedernes størrelse.

Gulerødder. Der blev gennemført maksimalprisordninger for vintergulerødder for høsten i årene 1943, 1944, 1946 og 1947. I ordningerne blev der foretaget en opdeling i to grupper efter gulerøddernes anvendelighed, og inden for disse grupper sondredes der i den første ordning mellem tre og i de senere ordninger mellem to kvaliteter. For sommergulerødder fastsattes maksimalpriser for årene 1944–1947.

Hvidkål. Maksimalprisordninger for hvidkål har været gennemført i årene 1944, 1945 og 1947. Der blev fastsat priser for 2 kvaliteter. Desuden fastsattes stigende opbevaringstillæg.

Porrer. Der har været fastsat maksimalpriser for høsten 1944, høsten 1946 og for høsten 1947. Priserne bestod af grundpris og frosttillæg.

Tomater. Prisordninger for tomater har været gennemført i 2–3 efterårsmåneder i hvert af årene 1942–1947. I ordningerne blev der skelnet mellem 3 kvaliteter, og fra 1944 blev landet opdelt i 3 prisområder. De nedenfor anførte priser gælder for prisområde II, der bl. a. omfatter København.

Priserne har været jævnt stigende igennem de perioder i hvilke der har været fastsat maksimalpriser, fra 80 øre pr. kg for 1. kvalitet i begyndelsen af perioderne (i 1942-ordningen dog 100 øre pr. kg) til 160 øre pr. kg i slutningen af disse.

Priserne for 2. og 3. kvalitet lå i ordningerne fra 1943 på henholdsvis 55 øre og 40 øre ved periodernes begyndelse og på 105 øre og 70 øre ved periodernes slutning.

B. HUSDYRPRODUKTER

TABEL 11. Mælk. Øre pr. kg.

Milk.

	Sødmælk Producent- pris 1		Sødmælk			Skummet- mælk Pris ab mejeri 4
			Producent- pris 1	Pris ab mejeri 2	En gros pris 3	
1900.....	6,7	1920.....	31,4	34,8	38,6	9,1
1901.....	6,9	1921.....	24,9	25,0	28,3	5,9
1902.....	6,8	1922.....	17,4	19,0	22,7	3,6
1903.....	6,7	1923.....	20,4	22,1	24,8	4,6
1904.....	6,5	1924.....	24,4	26,3	28,7	5,4
1905.....	6,8	1925.....	22,5	22,4	24,7	4,5
1906.....	7,2	1926.....	14,5	15,3	17,8	3,0
1907.....	7,0	1927.....	14,4	15,3	17,3	3,2
1908.....	9,2	1928.....	15,0	15,7	17,8	3,2
1909.....	8,8	1929.....	15,0	15,1	17,2	3,0
1910.....	9,1	1930.....	12,6	12,3	14,0	2,5
1911.....	9,2	1931.....	10,6	10,8	12,5	2,4
1912.....	9,8	1932.....	9,3	9,4	11,3	2,3
1913.....	9,5	1933.....	8,6	9,3	10,8	2,5
1914.....	9,5	1934.....	9,1	9,3	11,6	2,9
1915.....	11,8	1935.....	10,6	11,1	12,7	3,4
1916.....	15,1	1936.....	11,2	11,2	13,6	2,9
1917.....	17,2	1937.....	11,4	12,4	15,5	3,0
1918.....	26,6	1938.....	12,7	14,3	16,3	3,2
1919.....	31,4	1939.....	12,6	14,3	16,3	3,1
		1940.....	15,5	18,9	20,9	4,8
		1941.....	24,5	25,6	26,0	7,0
		1942.....	25,3	26,2	28,0	7,3
		1943.....	26,6	27,9	28,0	8,9
		1944.....	27,3	28,0	28,0	9,0
		1945.....	27,0	27,5	28,0	9,0
		1946.....	25,2	26,8	28,8	9,0
		1947.....	28,7	30,5	31,3	9,0
		1948.....	36,2	38,2	33,0	10,7
		1949.....	36,9	37,3	33,0	10,9
		1950.....	34,5	34,6	33,0	10,4
		1951.....	34,4	34,4	33,0	10,8
		1952.....	37,2	38,1	42,9	12,0
		1953.....	38,6	38,2	46,5	10,2
		1954.....	38,3	38,0	46,2	10,4
		1955.....	40,1	40,4	48,3	12,0
		1956.....	39,6	39,5	47,4	11,1
		1957.....	37,3	35,1	43,3	11,4

Translation: 1-3. Whole milk. 1. Price to producers. 2. Price ex dairy. 3. Wholesale price. 4. Skim-milk, price ex dairy.

Noter til tabel 11. Mælk.

Kolonne 1. I kolonne 1 er anført producentpriser for mælk. Prisoplysningerne er baseret på materiale, som er indsamlet og bearbejdet af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisations Udvalg for Mejeristatistik. Tallene angiver for de enkelte år den af landmændene faktisk opnåede pris i gennemsnit for hele landet, idet priserne er fremkommet ved at dividere forskellen mellem mejeriernes samlede indtægter og deres samlede udgifter med den samlede til mejerierne leverede mælkemængde. For nærmere detaljer vedrørende beregningsmåde etc. henvises til den årlige publikation »Danmarks Mejeri-Statistik«, der udsendes af ovennævnte udvalg.

Priserne gælder for mejeriår, 1/10–30/9 (d.v.s. f.eks., at tallet for 1957 gælder for perioden 1/10 1956–30/9 1957). Mælkens kvalitet har ændret sig noget i den betragtede periode. Omkring år 1900 anvendtes ca. 26 kg sødmælk til produktion af 1 kg smør, medens der ved periodens slutning kun skulle bruges godt 20 kg. Dette skyldes overvejende højere fedtindhold i mælken.

Prisen for den til andelshaverne tilbageleverede skummetmælk og kærnemælk er fastsat på grundlag af disses værdi til produktionsformål (fra 1920 skummetmælksnoteringen).

For perioden 1900–1907 gælder prisoplysningerne for den største mejeriforening »Fyns mejeriforening« alene, medens de for resten af perioden gælder for samtlige mejeriforeninger; endvidere er producentpriserne i perioden 1900–1907 baseret på gratis tilbagelevering af skummetmælk og kærnemælk.

Kolonne 2. De danske Mejeriforeningers noteringsudvalg fastsætter siden november 1919 ugentlig en notering for sødmælk af mejeri. Tallene i kolonne 2 er uvejede gennemsnit af denne notering, der fastsættes på grundlag af afregningstallet for smør (Københavns smørnotering) og skummetmælksnoteringen.

Noteringen gælder for mælk med en bestemt fedtprocent. Denne procent er blevet ændret flere gange i den betragtede periode, hvorfor tallene ikke direkte kan sammenlignes. De anvendte fedtprocenter har været følgende:

1920–1923	3,25 pct.
1924–1937	3,35 »
1938–1957	3,65 »

I perioden med smørordninger i trediverne er den afgift på mælk, der blev opkrævet i henhold til disse ordninger, inkluderet i kolonne 2, jfr. side 62.

Endvidere er der i de i kolonne 2 anførte tal for perioden 8/11 1940–31/3 1955 inkluderet det side 63 omtalte sødmælkstillæg. Dette tillæg blev indtil 7/5 1948 udbetalt som et tillæg til noteringen, medens det efter denne dato blev indregnet i noteringen ved dennes ansættelse.

Kolonne 3. For leverancerne af sødmælk til de storkøbenhavnske en gros mejerier afregnes efter en af Københavns mælkenoteringsudvalg fastsat notering. I kolonne 3 er anført uvejede gennemsnit af denne notering tilbage til 1920.

Noteringen fastsættes for mælk med en bestemt fedtprocent, og den beregnes på grundlag af bl. a. priserne på smør, ost, flæsk og byg. Den gælder for mælk fra tuberkulinprøvede besætninger leveret på Københavns godsbanegård.

De anvendte fedtprocenter, der er blevet ændret flere gange i den betragtede periode har været følgende:

4/11 1920–31/10 1937.....	3,35 pct.
1/11 1937–31/12 1941.....	3,65 »
1/1 1942–27/3 1952.....	3,75 »
28/3 1952–31/12 1957.....	4,20 »

I tallene for perioden med mælkeafgift, nemlig 4/6 1937–31/10 1940, er denne afgift fratrukket de i kolonne 3 anførte tal.

Ved bekendtgørelse af 13/2 1941 blev Københavns mælkenotering fastsat som maksimalpris for al sødmælk, der blev leveret til hovedstadens konsummælkmejerier. Indtil 27/3 1952 modtog leverandørerne ud over de i kolonne 3 anførte gennemsnit af noteringen et tillæg svarende til sødmælkstillægget og konsummæltilskuddet, (se nærmere herom side 63 og 64) medens disse tillæg fra 28/3 1952 blev inkluderet ved beregningen af noteringen.

Kolonne 4. Tallene i kolonne 4 er uvejede gennemsnit af ugentlige noteringer for skummetmælk fastsat af De danske Mejeriforeningers noteringsudvalg. Priserne angiver skummetmælakens værdi ab mejeri.

Eksportpriser. Eksporten af mælk har ikke spillet nogen rolle før efter 2. verdenskrig. Nedenstående er på grundlag af handelsstatistikens oplysninger anført de gennemsnitlige eksportpriser for sødmælk siden 1946:

1946.....	72 øre pr. kg	1952.....	68 øre pr. kg
1947.....	75 » » »	1953.....	76 » » »
1948.....	83 » » »	1954.....	72 » » »
1949.....	88 » » »	1955.....	80 » » »
1950.....	71 » » »	1956.....	84 » » »
1951.....	67 » » »	1957.....	81 » » »

Mælkeordninger m. v.

1. Ordninger vedrørende mælk i trediveerne.

Som omtalt i noterne til tabellen for smør skulle smørfonden, der stammede fra afgifterne under smørordningen 1933/34, udbetales efter grovfoderproduktionens anvendelse; dette blev efter forhandling tolket derhen, at 90 pct. af fondens midler skulle fordeles efter mælkeproduktionen og 10 pct. efter antallet af voksne heste. Mælkeleverandørernes andel udgjorde 0,3 øre pr. kg leveret sødmælk.

I forbindelse med smørordningsloven af 6/5 1937, jfr. side 68, blev der opkrævet en afgift på mælk i følgende perioder: 4/6 1937–16/9 1937; 31/12 1937–17/11 1938; 13/1 1939–26/1 1939; 17/2 1939–14/12 1939 og 5/1 1940–3/7 1940. Denne afgift er i gennemsnit for de pågældende kalenderår blevet opkrævet med følgende beløb:

1937.....	0,2 øre pr. kg
1938.....	1,0 » » »
1939.....	0,8 » » »
1940.....	0,6 » » »

2. Sødækstillægget.

Fra 8/11 1940–6/5 1948 er der i forbindelse med de gældende smørordningslove udbetalt et sødmækstillæg. Dette tillæg der ikke udbetales for sødmæk anvendt til ostelavning eller til mælkekonserves har udgjort følgende beløb:

8/11 1940–	9/1 1941.....	0,7 øre pr. kg
10/1 1941–	6/3 1941.....	2,0 » » »
7/3 1941–	31/7 1941.....	2,5 » » »
1/8 1941–	25/12 1941.....	2,0 » » »
26/12 1941–	27/9 1945.....	2,5 » » »
28/9 1945–	4/10 1945.....	1,4 » » »
5/10 1945–	26/9 1946.....	0,5 » » »
27/9 1946–	23/10 1947.....	1,5 » » »
24/10 1947–	18/12 1947.....	6,8 » » »
19/12 1947–	1/4 1948.....	9,1 » » »
2/4 1948–	6/5 1948.....	8,7 » » »

Som omtalt i noterne til tabellen for smør bortfaldt statsstilsuddet til opretholdelse af en lav hjemmemarkedspris for smør den 6/5 1948. Da man imidlertid fortsat ønskede at opretholde lave forbrugerpriser på mælk, blev det ved lov af 4/5 1948 bestemt, at det hidtil gældende afregningstal – 4,46 kr. pr. kg smør – fra 7/5 1948 fortsat skulle lægges til grund for fastsættelsen af hjemmemarkedsprisen for sødmæk. Forskellen mellem den værdi, som konsummælken har, beregnet efter ovennævnte afregningstal, og mælkens værdi, hvis denne blev beregnet efter det faktiske afregningstal (altså gennemsnitseksporprisen for smør) blev udbetalt til producenterne som et sødmækstillæg.

Loven havde gyldighed til 4/11 1948 men blev ved senere love forlænget indtil 31/3 1955. Den 29/5 1953 blev afregningstallet af tekniske grunde forhøjet fra 4,46 kr. pr. kg til 4,50 kr. pr. kg. I nedenstående tabel er givet en oversigt over de udbetalte sødmækstillæg (for mælk med 3,65 pct. fedt):

7/5 1948–	23/6 1949.....	8,7 øre pr. kg
24/6 1949–	1/6 1950.....	6,5 » » »
2/6 1950–	29/5 1952.....	4,4 » » »
30/5 1952–	21/8 1952.....	6,5 » » »
22/8 1952–	25/12 1952.....	8,7 » » »
26/12 1952–	22/1 1953.....	9,5 » » »
23/1 1953–	9/4 1953.....	10,4 » » »
10/4 1953–	28/5 1953.....	8,2 » » »
29/5 1953–	8/10 1953.....	8,1 » » »
9/10 1953–	29/4 1954.....	9,9 » » »
30/4 1954–	28/10 1954.....	8,2 » » »
29/10 1954–	16/12 1954.....	8,7 » » »
17/12 1954–	31/3 1955.....	9,3 » » »

3. Konsummælktilskuddet.

For at sikre tilstrækkelige forsyninger af konsummælk indførtes under 2. verdenskrig en ordning vedrørende tilskud til konsummælk. Ordningen blev gennemført ved bkg. af 30/11 1942, der trådte i kraft 4/12 1942 og gik ud på, at der til mejerier og mælkeproducenter, der sælger mælk og fløde til konsum, udbetaltes et tilskud, der varierede fra 2-5 øre pr. kg efter sæson (dog blev der ikke udbetalt tilskud i sommermånederne), og endvidere blev tilskuddet større for mælk fra dyrlægekontrollerede besætninger end for mælk fra ikke-kontrollerede. Tilskuddet blev finansieret dels ved opkrævning af en afgift på fløde (denne blev opkrævet hele året) og dels ved direkte statstilskud.

Da statstilskuddet til hjemmemarkedsprisen for smør bortfaldt 6/5 1948 fortsatte konsummælktilskudsordningen i sin hidtidige form, idet den herefter havde til formål at give kompensation for, at skummetælken ved den fortsat gældende lave konsummælkpris indbringer producenten mindre, når den anvendes som konsummælk, end hvis den anvendes til produktionsformål.

Konsummælktilskudsordningen var i kraft fra 4/12 1942-31/3 1954. I nedenstående oversigt er givet årsgennemsnit af det udbetalte konsummælktilskud for mælk fra ikke-kontrollerede besætninger; disse tilskud indgår i tallene i kolonne 2:

1942.....	0,52 øre pr. kg	1949.....	1,95 øre pr. kg
1943.....	1,93 » » »	1950.....	1,45 » » »
1944.....	2,04 » » »	1951.....	1,71 » » »
1945.....	2,04 » » »	1952.....	1,43 » » »
1946.....	2,04 » » »	1953.....	1,18 » » »
1947.....	2,04 » » »	1954.....	0,49 » » »
1948.....	2,04 » » »		

TABEL 12. Smør. Kr. pr. kg.
Butter.

	Producent- pris	En gros pris	Eksport- pris		Producent- pris	En gros pris	Eksport- pris
	1	2	3		1	2	3
1900.....	1,91	1,92	1,94	1930.....	2,65	2,45	2,57
1901.....	1,95	1,94	1,97	1931.....	2,18	2,10	2,18
1902.....	1,91	1,90	1,92	1932.....	1,90	1,78	1,87
1903.....	1,87	1,84	1,89	1933.....	1,75	1,71	1,83
1904.....	1,83	1,78	1,85	1934.....	1,73	1,61	1,70
1905.....	1,90	1,90	1,94	1935.....	2,03	1,92	2,01
1906.....	2,00	1,97	2,03	1936.....	2,21	2,07	2,18
1907.....	1,94	1,94	1,96	1937.....	2,24	2,25	2,32
1908.....	2,06	2,04	2,05	1938.....	2,47	2,31	2,39
1909.....	1,97	1,98	2,01	1939.....	2,48	2,39	2,47
1910.....	2,05	2,00	2,05	1940.....	2,93	2,94 ³⁾	3,05
1911.....	2,05	2,09	2,14	1941.....	4,42	...	5,09
1912.....	2,22	2,16	2,22	1942.....	4,56	...	5,10
1913.....	2,13	2,12	2,18	1943.....	4,58	...	5,11
1914.....	2,13	2,16	2,22	1944.....	4,59	...	5,10
1915.....	2,72	2,63 ¹⁾	2,90	1945.....	4,58	...	4,88
1916.....	3,05	...	3,14	1946.....	4,15	...	4,51
1917.....	3,46	...	3,60	1947.....	4,94	...	5,34
1918.....	4,76	...	7,72	1948.....	6,48	6,50 ⁴⁾	6,67
1919.....	5,65	6,21 ²⁾	6,21	1949.....	6,43	6,24	6,48
1920.....	6,34	6,39	6,63	1950.....	5,90	5,71	5,71
1921.....	5,21	4,71	5,02	1951.....	5,61	5,59	6,03
1922.....	3,94	3,85	4,03	1952.....	6,15	6,18	6,41
1923.....	4,33	4,40	4,49	1953.....	6,65	6,62	6,71
1924.....	5,18	5,22	5,34	1954.....	6,71	6,55	6,72
1925.....	4,82	4,47	4,68	1955.....	6,64	6,75	6,91
1926.....	3,23	3,07	3,22	1956.....	6,79	6,69	6,84
1927.....	3,02	3,01	3,11	1957.....	5,95	5,58	5,82
1928.....	3,17	3,13	3,25				
1929.....	3,13	3,02	3,15				

Translation: 1. Price to producers. 2. Wholesale price. 3. Export price.

¹⁾ 1. jan.–7. sept. ²⁾ 1. nov.–31. dec. ³⁾ 1. jan.–17. okt. ⁴⁾ 7. maj–31. dec.

Noter til tabel 12. Smør.

Kolonne 1. Statistisk materiale vedrørende produktions- og afsætningsforhold for mejeriprodukter indsamles og bearbejdes af Udvalget for Mejeristatistik nedsat af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation. Dette udvalg udsender årlig publikationen »Danmarks Mejeri-Statistik 19. .«, hvorfra de i kolonne 1 anførte tal er hentet, og hvori der gives en detaljeret redegørelse for beregningsmåde etc.

De anførte priser er beregnet på grundlag af mejeriernes regnskaber og gælder som følge heraf for mejeridrifts-år, d.v.s. 1/10–30/9. F.eks. gælder tallet for 1957 for perioden 1/10 1956–30/9 1957. De angiver den gennemsnitlige pris, som mejerierne har opnået ved salg af alt smør, uanset om det er solgt på hjemmemarkedet eller til eksport. Priserne gælder ab mejeri; men da den danske smørproduktion i alt væsentligt sker på andelsmejerier kan de betragtes som faktiske producentpriser.

De anførte tal er den pris mejerierne har modtaget i alt, hvorfor alle de i afsnittet om smørordninger, side 67, nævnte tillæg, tilskud etc. er inkluderet i kolonnens tal.

Kolonne 2. En gros prisen for smør til hjemmemarkedet baseres normalt på Københavns smørnotering (i de senere år kaldet afregningstallet), der fastsættes under hensyntagen dels til de opnåede eksportpriser og dels til de foreliggende afsætningsmuligheder.

De i kolonne 2 anførte tal er uvejede gennemsnit af denne notering, der normalt anvendes ^{a)} ved eksportørernes a conto afregning med mejerierne (den endelige pris fremkommer ved udbetaling af den såkaldte overpris), ^{b)} ved mejeriernes a conto afregning med mælkeleverandørerne (den endelige pris fremkommer her ved udbetaling af overskud ved regnskabsårets afslutning), ^{c)} som udgangspunkt for fastsættelse af smørprisen på hjemmemarkedet.

Under 1. verdenskrig blev Københavns smørnotering suspenderet fra 8/10 1915 indtil 31/10 1919 og erstattet med det i afsnittet »Smørordninger under og efter 1. verdenskrig« omtalte afregningstal, der i gennemsnit for de pågældende år har været følgende:

8/10 1915–31/12 1915.....	3,28 kr. pr. kg
Hele året 1916.....	3,09 » » »
» » 1917.....	3,60 » » »
» » 1918.....	4,85 » » »
1/1 1919–31/10 1919.....	5,50 » » »

I perioden 20/10 1917–31/10 1919 var afregningstallets eneste funktion at danne basis for afregningen med smørproducenterne.

For perioderne med smørordninger i trediverne er benyttet Københavns smørnotering som en gros pris i kolonne 2; men denne noterings funktioner var stærkt begrænsede jfr. afsnittet »Smørordninger i trediverne« side 68.

Umiddelbart efter 9/4 1940 blev Københavns smørnotering erstattet med et afregningstal, der dog havde samme funktioner som noteringen indtil 17/10 1940, på hvilket tidspunkt der blev fastsat stoppris på smør til hjemmemarkedet, jfr. afsnittet »Smørordninger under og efter 2. verdenskrig« side 69. Efter denne dato indtil 6/5 1948 var afregningstallet alene basis for prisen på hjemmemarkedet. I disse år har de gennemsnitlige afregningstal været følgende:

18/10 1940–31/12 1940.....	3,89 kr. pr. kg
Hele året 1941.....	3,89 » » »
» » 1942.....	3,89 » » »
» » 1943.....	3,89 » » »
» » 1944.....	3,89 » » »
» » 1945.....	3,89 » » »
» » 1946.....	4,03 » » »
» » 1947.....	4,46 » » »
1/1 1948–6/5 1948.....	4,46 » » »

For perioden 2/6 1951–24/5 1952 er i kolonne 2 anført afregningstal incl. afregnings-tillæg, jfr. afsnittet »Prisbindingen 1951/52« side 71.

Kolonne 3. De gennemsnitlige eksportpriser for smør er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om eksporteret mængde og dennes værdi. De anførte priser, der gælder f.o.b. eller franco grænse, omfatter varegrupperne med følgende betegnelse:

- 1900–1909: »Smør i almindelig emballage«.
- 1910–1918: »Smør i dritler« og »Smør i kasser«.
- 1919–1923: »Smør i dritler« og »Smør i pakker, kasser o.l.«.
- 1924–1957: »Smør i dritler« og »Smør i pakker«.

Smørordninger.

1. Smørordninger under og efter 1. verdenskrig.

Den 11. oktober 1915 nedsattes Smørekseportudvalget med den opgave at regulere smør-eksporten. I forbindelse med eksportreguleringen blev der fra 8/10 1915, for at sikre mejerierne en ensartet afregning, fastsat et afregningstal i stedet for Københavns smør-notering. Da det ikke lykkedes at opretholde råstoftilførslerne til margarineproduktionen, der i efteråret 1917 gik i stå, hvilket medførte vanskeligheder for hjemmemarkedets forsyning med fedtstoffer, blev der truffet en overenskomst mellem regeringen og mejeri-bruget, hvorefter der blev tilbageholdt et vist kvantum smør til hjemmemarkedet, samtidig med at der fastsattes maksimalpriser både for mejeriernes salg (på 3,64 kr. pr. kg smør), og for det indenlandske detailsalg (bkg. af 20/10 1917). Endvidere blev afregningstallet fastsat til 4,48 kr. pr. kg til mejerierne, og forskellen mellem dette beløb og mejeriernes maksimalpris betaltes af det eventuelle overskud ved eksporten. Såfremt ordningen gav underskud blev dette betalt af statskassen. Ordningen der var gældende til begyndelsen af december 1917 blev forlænget til 1. januar 1918 med den ændring at afregningstallet blev hævet til 4,60 kr. pr. kg. Hele denne ordning gav et overskud, der betingede en efterbetaling på 60 øre pr. kg smør.

Denne frivillige ordning blev videreført ved lov af 10/12 1917, der trådte i kraft 1/1 1918. Ved denne lov fastsattes en garanteret pris til producent på 4,60 kr. pr. kg. Ved salg af mejeri fastsattes en afleveringspris, der i perioden 1/1 1918–31/8 1918 var 2,89 kr. pr. kg og fra 1/9 1918–31/10 1918 2,69 kr. pr. kg. Såfremt eksportprisen var mindre end hvad der var nødvendigt til at dække forskellen mellem den garanterede producentpris og afregningsprisen blev det manglende beløb betalt af staten, medens et overskud skulle

deles i forholdet 2/5 til staten og 3/5 til mejeribrugget. (I 1918 blev der faktisk et overskud, som muliggjorde en efterbetaling til mejerierne på ca. 1 øre pr. kg mælk).

Ved lovens forlængelse (lov af 1/11 1918) blev hovedlinierne i ordningen opretholdt; dog ændredes den garanterede producentpris fra 4,60 kr. pr. kg til 5,50 kr. pr. kg. (Denne fordeltes i øvrigt med en vinterpris på 6,24 kr. pr. kg og en sommerpris på 4,68 kr. pr. kg). Endvidere nedsattes mejeriernes afregningspris fra 2,69 kr. pr. kg til 2,65 kr. pr. kg for at imødekomme et krav om større detailhandleravancer. Denne lov var gældende indtil udgangen af oktober 1919, hvorefter den ikke blev fornyet, men derimod blev der indgået en frivillig aftale om forsyningen af hjemmemarkedet. Denne aftale var i kraft indtil alle restriktioner vedrørende handel med smør blev ophævet 6/12 1920.

2. Smørordninger i trediveerne.

Formålet med smørordningerne under landbrugskrisen i 30erne var at hæve priserne på hjemmemarkedet, idet hjemmemarkedsprisen søgtes frigjort fra den nære sammenhæng med eksportprisen.

Den første smørordning, der var kombineret med en margarineordning, indgik i kriselovkomplekset af 13/12 1933, og den havde gyldighed fra 15/12 1933 til 30/11 1934. I denne periode blev der opkrævet en afgift på smør, der solgtes til hjemmemarkedet. Afgiften blev fastsat til 35 øre pr. kg; men den skulle dog reguleres således, at hjemmemarkedsprisen (eksportpris + afgift) ikke kunne falde under 2,10 kr. pr. kg eller stige over 2,50 kr. pr. kg; for den øverste grænse dog undtaget det tilfælde, hvor Københavns smørnotering oversteg nævnte beløb.

Afgiften, der i gennemsnit for hele perioden udgjorde 57 øre pr. kg, blev indbetalt til en særlig fond – smørfonden – hvorfra afgiftsprovenuet blev fordelt til producenterne i forhold til grovfoderproduktionens anvendelse (jfr. noter til tabellen for mælk, side 62).

Fra udgangen af november 1934 indtil maj 1937 var der ingen smørordning. En kraftig stigning i olieagepriserne, der forringede produktionsvilkårene for smør væsentligt, gav stødet til vedtagelse af en ny lov om en smørordning (af 6/5 1937).

Princippet i den nye lov var i hovedsagen det samme som i den første smørordningslov; dog blev den ikke, som det var tilfældet med dens forgænger, kombineret med nogen margarineordning. Endvidere blev der givet bemyndigelse til i stedet for smørafgiften at lade opkræve en afgift på mælk, der solgtes til hjemmemarkedet enten som mælk eller som produkter deraf.

Smørafgiften der under denne ordning blev opkrævet ved salg til hjemmemarkedet var lig med forskellen mellem Københavns smørnotering (som udtryk for de opnåede eksportpriser) og nedenstående beløb:

7/5 1937-	3/6 1937...	2,20 kr. pr. kg		
4/6 »	- 1/7 » ...	2,30 » » »		
2/7 »	-29/7 » ...	2,40 » » »		
30/7 »	-31/12 » ...	2,50 » » »		

Herudover ydede staten i perioden 7/5 1937–31/12 1937 et tilskud på 25 øre pr. kg smør og pr. kg beregnet smør af mælk og andre mejeriprodukter – undtagen ost – der solgtes til hjemmemarkedet.

Ved lovens fornyelse (lov af 22/12 1937, der havde gyldighed til udgangen af 1939) bortfaldt ovennævnte tilskud på 25 øre pr. kg og erstattedes med en forhøjelse af smørprisen til 2,60 kr. pr. kg. Den opkrævede afgift var således i perioden 1/1 1938–31/12 1939 lig med forskellen mellem Københavns smørnotering og 2,60 kr. pr. kg. Smørordningen blev yderligere forlænget ved lov af 22/12 1939 der trådte i kraft 1/1 1940 med gyldighed til udgangen af marts 1940. Iflg. denne skulle afgiften opkræves som forskellen mellem Københavns smørnotering og 3,00 kr. pr. kg. Denne lov blev forlænget til 31/10 1940 ved lov af 30/3 1940.

Smørordningerne fra 6/5 1937–31/10 1940 blev i praksis gennemført på den måde, at der til alt smør, der af mejerierne leveredes til eksport blev udbetalt et udlignings-tillæg svarende til forskellen mellem den i henhold til smørordningslovene gældende hjemmemarkedspris på smør og Københavns smørnotering, idet midlerne hertil dels stammede fra provenuet af en fra 4/6 1937 opkrævet mælkeafgift af al sødmælk, der af mejerierne etc. blev indvejet direkte fra mælkeproducenterne, og dels hidrørte fra det af staten i perioden 7/5 1937–31/12 1937 ydede direkte tilskud. For at lette mejeriernes afregning med mælkeleverandørerne blev der ugentligt offentliggjort et afregningstal, som var lig med summen af Københavns smørnotering og smørordningens udbytte for producenterne (afregningstillægget). Dette udbytte var lig med forskellen mellem udligningstillægget på eksportsmørret (forskellen mellem Københavns smørnotering og omstående nævnte beløb) og mælkeafgiften beregnet pr. kg smør.

Afregningstillægget har i gennemsnit for de pågældende år udgjort følgende beløb, der er beregnet ved at dividere summen af de ugentlige afregningstillæg i kr. pr. kg med antallet af uger i hele året, og det er nedennævnte beløb der indgår i de i kolonne 1 anførte tal:

	Tillægget udbetalt i perioden	Beregnet gennemsnitl. afregnings-tillæg pr. kalenderår
1937	7/5–16/9	4,6 øre pr. kg
1938	1/1–17/11	5,3 » » »
1939	13/1–26/1 og 17/2–14/12	4,3 » » »
1940	5/1–3/7	3,4 » » »

3. Smørordninger under og efter 2. verdenskrig.

På grund af stigning i oliepriserne og i fragtsatserne gennemførtes som en foreløbig hjælp til landbruget ved lov af 10/11 1939 et statstilskud på 6 pct. af eksportværdien for smør, opgjort efter den gældende sterlingkurs.

Efter 9/4 1940 blev eksportprisen for smør fastsat i aftaler med Tyskland. Disse priser var stadig stigende og hjemmemarkedsprisen fulgte eksportprisen. Da eksportprisen først i oktober blev forhøjet fra 3,80 kr. pr. kg til 4,50 kr. pr. kg, blev det imidlertid bestemt, at hjemmemarkedsprisen kun måtte stige fra 3,69 kr. pr. kg til 3,89 kr. pr. kg, og endvidere at denne pris ikke ville stige yderligere uanset nye stigninger i eksportprisen.

Forskellen mellem eksportprisen (reduceret med eksportørernes omkostninger) og den faste hjemmemarkedspris (3,89 kr. pr. kg) blev fra 18/10 1940 opkrævet som en eksportafgift. Det gennem denne afgift indkomne beløb fordeltes ugentlig til samtlige mælkeproducenter som et sødmælkstillæg, der dog ikke blev udbetalt for sødmælk anvendt til ostelavning eller mælkekonserves.

I tiden fra 4/10 1940 til 2/10 1941 er midlerne til sødmælkstillægget indgået alene gennem udførselsafgiften, medens disse midler efter 3/10 1941 dels stammer fra udførselsafgiften, dels fra siden 1/1 1942 opkrævet afgift på smør til erhvervsmæssig anvendelse, og endelig dels fra et af staten ydet tilskud til opretholdelse af de i smørordningslovene af 1/12 1941 og 30/3 1942 garanterede producentpriser, der fra 3/10 1941–13/11 1941 var 4,34 kr. pr. kg og fra 14/11 1941–30/9 1945 var 4,45 kr. pr. kg.

I disse love fastslås endvidere, at 3,89 kr. pr. kg fastholdes som basis for forbrugerprisen på hjemmemarkedet.

Ved bkg. af 1/4 1944 gennemførtes en nyordning for udbetaling af tilskud fra smørordningsfondens midler, idet der fra nævnte dato dels udbetaltes et smørtillæg til mejerierne på 56 øre pr. kg produceret smør (nemlig forskellen mellem hjemmemarkedsprisen og den garanterede producentpris) og dels udbetaltes sødmælkstillæg for den mælk, der anvendes til andre formål end produktion af smør, ost og mælkekonserves f.eks. til konsumsalg.

Ved lov af 1/10 1945, der var gældende indtil 30/9 1946, blev principperne i den hidtidige ordning opretholdt; men der blev foretaget visse ændringer i de gældende priser. Loven indeholdt følgende hovedpunkter:

- a. For salg til hjemmemarkedet opretholdtes den hidtil gældende pris 3,89 kr. pr. kg (afregningstallet).
- b. Eksportafgiften opkrævedes i lighed med hidtilgældende regler som forskellen mellem eksportprisen og afregningstallet.
- c. Den garanterede smørpris til producenterne blev nedsat fra 4,45 kr. pr. kg til 4,00 kr. pr. kg.
- d. Afregningstillægget blev nedsat tilsvarende. Smørtillægget blev nedsat fra 56 øre pr. kg til 11 øre pr. kg, og sødmælkstillægget fra 2,5 øre pr. kg til 0,5 øre pr. kg.
- e. Af næringsdrivende blev der svaret en afgift på 11 øre pr. kg på det smør disse fik tildelt på indkøbstilladelse.

Med gyldighed fra 1/10 1946 til 30/9 1947 blev der den 14/8 1946 vedtaget en ny lov om en smørordning. Denne indeholdt følgende:

- a. Afregningstallet, der stadig var grundlag for prisen på smør til hjemmemarkedet, blev forhøjet fra 3,89 kr. pr. kg til 4,46 kr. pr. kg.
- b. Til udligning af forskellen mellem eksportprisen og hjemmemarkedsprisen opkrævedes en afgift af alt smør, der udførtes til en pris, der oversteg 4,46 kr. pr. kg.
- c. Den garanterede smørpris til producenterne blev forhøjet fra 4,00 kr. pr. kg til 4,80 kr. pr. kg.
- d. Afregningstillægget blev forhøjet tilsvarende. Smørtillægget fra 11 øre pr. kg til 34 øre pr. kg, og sødmælkstillægget fra 0,5 øre pr. kg til 1,5 øre pr. kg.
- e. Endvidere opkrævedes der af næringsdrivende, der fik tildelt smør på indkøbstilladelse, en afgift på 34 øre pr. kg.

Ved ovenfor omtalte smørordnings udløb 30/9 1947 ophørte smørordningerne i deres hidtidige form, idet der ved lov af 30/9 1947 (der havde gyldighed til udgangen af 1947, men som ved senere love blev forlænget til 6/5 1948) blev gennemført det princip, at producenterne ved salg af smør skulle have en pris, der var lig den gennemsnitlige eksportpris. Da man imidlertid fortsat ønskede at holde forbrugerpriserne nede (afregningstallet blev i loven fastsat uændret til 4,46 kr. pr. kg) blev det i ovennævnte lov be-

stemt, dels at der fortsat skulle opkræves en eksportafgift af alt smør, der blev eksporteret til priser over 4,46 kr. pr. kg, og dels at der skulle ydes statstilskud i sådant omfang, at ovennævnte priser kunne sikres producenterne.

I praksis blev ordningen gennemført på den måde, at der ud over afregningstallet blev ydet landmændene et afregningstillæg, der var lig forskellen mellem afregningstallet og den gennemsnitlige eksportpris. Afregningstillægget har i perioden 1/10 1947–6/5 1948 udgjort følgende beløb:

1/10 1947–23/10 1947.....	34 øre pr. kg
24/10 » –18/12 »	154 » » »
19/12 » – 6/5 1948.....	204 » » »

4. Prisbindingen 1951/52.

I marts 1951 blev det bestemt, at forbrugerpriserne på hjemmemarkedet for smør og beregnet smør i mælk og fløde fra 2/6 1951–24/5 1952 skulle fastsættes på grundlag af et afregningstal på højst 5,50 kr. pr. kg (lov af 2/6 1951). Men da producentprisen stadig skulle være gennemsnit af de opnåede eksportpriser, blev der, da eksportpriserne steg fra oktober 1951, til producenterne udover afregningstallet udbetalt et smørtillæg på 50 øre pr. kg i perioden 26/10 1951–24/5 1952.

TABEL 13. Ost. Øre pr. kg.
Cheese.

	Eksport- priser (f.o.b.)		Eksport- priser (f.o.b.)	Producentpriser (ab mejeri)		
				20 %	30 %	45 %
	1		1	2	3	4
1900.....	36	1925.....	150	119	159	231
1901.....	34	1926.....	94	75	108	158
1902.....	35	1927.....	102	80	108	145
1903.....	38	1928.....	109	77	103	141
1904.....	42	1929.....	113	75	100	140
1905.....	44	1930.....	108	63	86	125
1906.....	51	1931.....	107	57	79	116
1907.....	56	1932.....	93	51	67	97
1908.....	56	1933.....	102	53	72	98
1909.....	51	1934.....	118	53	67	89
1910.....	50	1935.....	138	68	85	114
1911.....	53	1936.....	149	61	79	104
1912.....	60	1937.....	150	67	82	109
1913.....	54	1938.....	153	85	101	133
1914.....	65	1939.....	158	84	100	130
1915.....	122	1940.....	206	124	145 ¹⁾	177 ¹⁾
1916.....	171	1941.....	283	199	225 ²⁾	272 ²⁾
1917.....	200	1942.....	292	199	225	272
1918.....	328	1943.....	273	199	225	272
1919.....	319	1944.....	277	199	225	272
1920.....	273	1945.....	305	198	223	268
1921.....	168	1946.....	337	197	220	277
1922.....	106	1947.....	358	211	240	302
1923.....	162	1948.....	453	236	274	367
1924.....	180	1949.....	391	222	260	349
		1950.....	383	221	245	348
		1951.....	420	241	274	358
		1952.....	435	264	290	390
		1953.....	400	...	253	350
		1954.....	402	...	261	358
		1955.....	431	...	292	381
		1956.....	414	...	268	359
		1957.....	407	...	260	352

Translation: 1. Export prices (f.o.b.) 2-4. Prices to producers (ex dairy).

¹⁾ Gns. for perioden 1/1-21/11. ²⁾ Gns. for perioden 26/6-31/12.

Noter til tabel 13. Ost.

Eksportpriser.

På grundlag af handelsstatistikens oplysninger om den eksporterede mængde ost og dens værdi er i kolonne 1 anført gennemsnitlige f. o. b. priser for den samlede osteeksport.

Det må bemærkes, at et sådant gennemsnit omfatter alle eksportmarkeder og alle ostesorter under ét, hvorfor selv betydelige ændringer i de anførte gennemsnitspriser fra år til år i højere grad kan være udtryk for mængdemæssige forskydninger i osteeksportens sammensætning end for reelle prisændringer. Denne mulighed er særligt fremtrædende på baggrund af, at Danmark i den betragtede periode er gået over fra at være overvejende osteimporterende til at være overvejende osteeksporterende. Det foreliggende materiale har dog ikke tilladt en nærmere opdeling af de skete pris- og mængdeforskydninger.

Producentpriser.

De i kolonnerne 2-4 anførte priser er for perioden fra 1. januar 1925 indtil 11. marts 1953 simple gennemsnit af de af Dansk Mejeristforening ugentligt på grundlag af indberetninger fra foreningens medlemmer opgivne betalte priser for ost med henholdsvis 20%, 30% og 45% fedt i tørstoffet ved salg til grossist ab mejeri (jfr. dog nedenfor om reguleringen under 2. verdenskrig).

For perioden efter 11. marts 1953 er anført simple gennemsnit af Osteeksportudvalgets ugentlige noteringer for eksportost med henholdsvis 30% og 45% fedt i tørstoffet ab mejeri. Der fastsættes ikke notering for 20% ost.

Såfremt de ugentlige priser eller noteringer har været opgivet som intervaller, er anvendt gennemsnit af intervallets øvre og nedre grænse.

Indgreb i prisdannelsen for ost.

I 1933 blev ostekontingentfonden oprettet af Landbrugsministeriets Osteeksportudvalg. Formålet med fonden var at udligne de prisforskelle, som forårsagedes af indførte toldkontingenter for ost. Denne udligning søgtes nået igennem opkrævning af en afgift på de af Landbrugsministeriets Osteeksportudvalg i henhold til toldkontingenter udstedte udførselscertifikater. De opkrævede beløb udbetaltes normalt efter ca. et års forløb som en efterbetaling til mejerierne på grundlag af disses samlede salg i de enkelte år af ost af egen produktion. Disse efterbetalinger har i de enkelte år, for hvilke Ostekontingentfonden har foretaget udbetalinger, udgjort nedenstående beløb, der skal lægges til de i kolonnerne 2-4 anførte tal for at komme frem til de faktisk opnåede priser ab mejeri.

Efterbetaling for året	Øre pr. kg	Efterbetaling for året	Øre pr. kg
1933	2,50	1942	3,00
1934	3,00	1943	3,00
1935	5,00	1944	3,00
1936	4,00	1945	3,00
1937	0,75	1946	3,00
1938	0,75	1947	3,00
1939	1,50	1948	3,00
1940	3,00	1949	3,00
1941	3,00		

Under og efter 2. verdenskrig har produktionen og omsætningen af ost på forskellig vis været underkastet offentlig regulering.

For perioden 21. november 1940–1. maj 1941 gjaldt bestemmelser om et højeste indhold af fedt i tørstoffet for de almindelige ostesorter på 24%. I kolonnerne 3 og 4 er de anførte priser for årene 1940 og 1941 derfor kun gennemsnit for en del af året. Fra 2. maj 1941 erstattedes bestemmelserne om maksimalt fedtindhold i ost med bestemmelser om begrænsninger i de mælkemængder, som tillodes anvendt til ostefremstilling. Dog bibeholdtes produktionsforbud mod ost med over 44% fedt i tørstoffet, hvorfor de i kolonne 4 anførte priser for perioden 26. juni 1941–21. januar 1946 gælder for ost med 40% fedt i tørstoffet. Disse begrænsninger i mælkeforbrug og fedtindhold bortfaldt 21. december 1945.

Den 23. november 1940 indførtes et almindeligt prisstop for ost, idet det var forbudt at beregne højere priser end de, der var lovligt gældende 18. november 1940.

I perioden 8. februar 1941–29. juni 1949 var der fastsat maksimalpriser for de forskellige ostesorter i samtlige omsætningsled. I periodens enkelte afsnit har følgende maksimalpriser været gældende for ost med henholdsvis 20%, 30% og 45% fedt i tørstoffet ved salg af mejeri til grossist (kr. pr. kg):

	20%	30%	45%
8/2 1941–25/6 1941.....	1,80	1) ¹⁾	1) ¹⁾
26/6 1941–28/8 1944.....	1,80	2,05	2,50 ²⁾
29/8 1944–12/11 1945.....	1,80	2,05	2,50 ²⁾
13/11 1945–21/1 1946.....	1,75	1,95	2,35 ²⁾
22/1 1946–27/3 1947.....	1,75	1,95	2,50
28/3 1947– 3/12 1947.....	1,87	2,13	2,84
4/12 1947– 5/2 1948.....	2,05	2,40	3,23
6/2 1948–29/6 1949.....	2,13	2,53	3,42

1) Produktionsforbud. 2) 40% ost.

Til de anførte maksimalpriser måtte lægges visse nærmere bestemte tillæg for lagring, detailpakning m. v.

TABEL 14. Æg. Øre pr. kg.
Eggs.

	Dansk Andels Æg- eksports notering	Produ- cent- priser	En gros priser	Eksport- priser		Dansk Andels Æg- eksports notering	Produ- cent- priser	En gros priser	Eksport- priser
	1	2	3	4		1	2	3	4
1900.....	99	84	91	91	1930.....	133	130	144	158
1901.....	99	84	90	93	1931.....	110	106	120	130
1902.....	99	84	90	93	1932.....	101	95	109	118
1903.....	101	85	91	98	1933.....	106	102	114	124
1904.....	105	87	93	98	1934.....	103	101	115	124
1905.....	105	90	96	99	1935.....	107	107	121	128
1906.....	108	94	100	108	1936.....	108	111	125	135
1907.....	110	96	102	110	1937.....	111	113	129	136
1908.....	110	92	99	108	1938.....	117	126	142	149
1909.....	111	99	106	113	1939.....	112	118	134	142
1910.....	113	96	102	109	1940.....	139	132	152	158
1911.....	117	99	106	114	1941.....	201	207	238	238
1912.....	122	103	110	118	1942.....	231	249	283	283
1913.....	120	107	114	121	1943.....	245	251	280	325
1914.....	132	113	121	132	1944.....	241	247	274	273
1915.....	170	150	159	172	1945.....	233	241	272	283
1916.....	212	196	205	228	1946.....	242	247	280	260
1917.....	228	205	216	238	1947.....	299	303	341	270
1918.....	333	330	345	343	1948.....	331	344	379	391
1919.....	468	428	449	482	1949.....	316	332	372	383
1920.....	525	472	500	556	1950.....	298	311	349	356
1921.....	352	320	350	372	1951.....	342	362	406	415
1922.....	248	217	240	254	1952.....	383	413	463	471
1923.....	264	226	246	264	1953.....	374	406	452	466
1924.....	298	267	286	303	1954.....	340	382	426	444
1925.....	239	218	237	257	1955.....	380	394	436	452
1926.....	169	146	164	179	1956.....	375	386	430	438
1927.....	162	144	160	175	1957.....	353	364	410	417
1928.....	159	145	160	181					
1929.....	160	152	167	182					

Translation: 1. Quotation of the Danish Farmers' Cooperative Egg-Export Association. 2. Prices to producers. 3. Wholesale prices. 4. Export prices.

Noter til tabel 14. Æg.

Kolonne 1. Dansk-Andels-Ægekspport fastsætter ugentlig en notering, der er retningsgivende for æghandel her i landet. De i kolonne 1 anførte priser er uvejede gennemsnit af denne notering, der gælder ab producentens ejendom. Noteringen angiver a conto betalingen til producenterne, idet der ved regnskabsårets afslutning desuden udbetales overskud, jfr. note til kolonne 2.

Afregningen sker på grundlag af æggenes vægt, men der foretages fradrag, såfremt de ikke opfylder visse kvalitetskrav.

Kolonne 2. På grundlag af Dansk-Andels-Ægekspports regnskaber er i kolonne 2 anført den af Dansk-Andels-Ægekspport udbetalte gennemsnitspris til producenterne inklusive overskud. De årlige priser er beregnet ved at dividere det totale beløb, der er udbetalt til leverandørerne, med den samlede mængde modtagne æg.

Da ægproduktionen, og som følge heraf ægpriserne, varierer stærkt i årets løb, og da de store mængder sælges til de små priser, vil de i kolonne 1 anførte uvejede gennemsnit normalt ligge højere end de i kolonne 2 anførte vejede årsgennemsnit, når disse sidste reduceres med det udbetalte overskud. Dette forhold har særlig gjort sig gældende i den betragtede periodes første halvdel, idet man i de seneste årtier har tilstræbt en mere jævn ægproduktion, samtidig med at man har fået bedre opbevaringsmetoder.

Indgreb i prisdannelsen.

I tilslutning til den dansk-engelske pris aftale af 31. juli 1946 gennemførtes 14. august 1946 en lov om en ægordning. Iflg. denne blev der til producenterne udbetalt et stats-tilskud til ægekspporten. Tilskuddets størrelse var lig med forskellen mellem 3,13 kr. pr. kg og den faktiske eksportpris (f.o.b. eller franco grænse), såfremt denne var lavere end 3,13 kr. pr. kg. Loven var gældende i perioden 1. oktober 1946–30. september 1947.

Der har ikke været ansat maksimalpriser ved salg fra producent, men i visse perioder har priserne til producent indirekte været bestemt af gældende maksimalpriser i de senere omsætningsled, jfr. note til kolonne 3.

Kolonne 3. Da ægomsætningen foregår ad meget forskellige kanaler kan en egentlig en gros pris for hjemmemarkedet ikke gives. I stedet er i kolonne 3 anført Dansk-Andels-Ægekspports gennemsnitlige salgspris, der er fremkommet ved at dividere D. A. Æ.'s samlede salgsværdi med den samlede mængde solgte æg; men da Dansk-Andels-Ægekspport sælger såvel til hjemmemarkedet som til eksport, og da salget til hvert af de to markeder ikke kan udskilles, omfatter de anførte priser salget til alle markeder. Det må dog antages, at en gros priserne på hjemmemarkedet normalt varierer i takt med de priser, der kan opnås ved eksport.

Under 2. verdenskrig var der i visse perioder maksimalpriser gældende for æg ved salg til grossist, til detaillist og til forbruger, men derimod ikke ved salg fra producent.

Nedenstående er givet en oversigt over de maksimalpriser, der har været gældende for friske æg ved salg til detaillist i København i kr. pr. kg:

26/11 1941-15/1 1942.....	3,00	7/9 1944-10/10 1944.....	3,10
17/6 1942-24/9 1942.....	2,85	11/10 1944-17/1 1945.....	3,15
25/9 1942-23/2 1943.....	3,00	18/1 1945-20/2 1945.....	2,85
24/2 1943-16/3 1943.....	2,85	21/2 1945- 8/8 1945.....	2,55
17/3 1943-24/6 1943.....	2,55	9/8 1945-14/10 1945.....	2,85
25/6 1943-15/9 1943.....	2,85	15/10 1945-30/12 1945.....	3,15
16/9 1943-12/1 1944.....	3,15	31/12 1945-31/1 1946.....	2,85
13/1 1944- 2/2 1944.....	2,85	4/11 1946-23/12 1946.....	3,65
3/2 1944-16/5 1944.....	2,55	27/10 1947-22/12 1947.....	4,30
17/5 1944- 6/8 1944.....	2,85		

Kolonne 4. De anførte eksportpriser er gennemsnitlige f.o.b. priser beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om den samlede eksporterede mængde af friske æg og dennes værdi. For perioden 1900-1917 omfatter de anførte tal dog al eksport af hønseæg, idet friske æg ikke har kunnet udskilles.

Til og med 1947 er eksportmængden i handelsstatistikken opgjort i snese. I kolonne 4 er for hele perioden angivet prisen pr. kg, idet omregning fra snese til kg er sket ved at sætte 1 snes = 1,2 kg, (1 æg = 60 g).

TABEL 15. Svin, bacon og flæsk.

Pigs.

	Producentpriser		En gros priser (København)	Eksportpriser		
	Torve- grise	Slagteri- svin		Bacon	Fersk svine- kød og flæsk	Levende svin
	1	2	3	4	5	6
	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg sl. vægt	Kr. pr. kg sl. vægt	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.
1900.....	...	0,77	0,81	0,93	0,94	...
1901.....	...	0,82	0,86	1,01	1,01	...
1902.....	...	0,82	0,86	0,99	1,00	...
1903.....	...	0,77	0,83	0,93	0,96	...
1904.....	...	0,67	0,73	0,87	0,84	...
1905.....	...	0,79	0,86	1,00	0,88	...
1906.....	...	0,87	0,94	1,04	1,00	...
1907.....	...	0,82	0,89	1,00	0,96	...
1908.....	...	0,75	0,81	0,94	0,82	...
1909.....	...	0,90	0,96	1,11	0,78	...
1910.....	...	0,98	1,09	1,22	0,89	...
1911.....	...	0,87	0,94	1,06	0,85	...
1912.....	...	0,96	1,02	1,16	0,92	...
1913.....	...	1,07	1,15	1,28	1,05	...
1914.....	...	1,01	1,05	1,23	0,87	...
1915.....	...	1,44	1,39	1,58	2,20	...
1916.....	...	1,71	1,32	1,79	3,20	...
1917.....	...	1,69	1,32	2,28	3,08	...
1918.....	...	2,14	1,26	2,87	3,16	...
1919.....	...	2,73	1,42	4,00	4,23	...
1920.....	...	3,54	4,04 ¹⁾	4,24	4,23	355
1921.....	...	2,94	3,01	3,81	2,69	292
1922.....	51,25	2,31	2,34	2,88	1,53	186
1923.....	39,50	2,10	2,06	2,60	2,20	159
1924.....	34,67	2,16	2,15	2,58	1,81	179
1925.....	42,50	2,28	2,29	2,73	1,54	234
1926.....	36,00	1,80	1,81	2,21	1,18	185
1927.....	19,75	1,35	1,34	1,71	0,92	153
1928.....	21,25	1,36	1,42	1,70	0,89	132
1929.....	36,00	1,59	1,62	1,97	1,05	164
1930.....	32,00	1,30	1,29	1,67	0,83	138
1931.....	15,50	0,82	0,87	1,12	0,49	87
1932.....	12,25	0,75	0,79	1,00	0,45	63
1933.....	13,75	1,21	1,15	1,53	0,56	64
1934.....	26,25	1,56	1,43	1,87	0,63	64
1935.....	27,00	1,61	1,61	1,91	1,40	109
1936.....	17,75	1,70	1,56	1,98	1,36	148
1937.....	14,25	1,71	1,60	2,01	1,20	164
1938.....	35,25	1,75	1,74	2,08	1,53	180
1939.....	46,50	1,74	1,82	2,09	1,54	181

TABEL 15. (fortsat).

	Producentpriser			Eksportpriser		
	Torvegrise	Slakterisvin	En grospriser (København)	Bacon	Fersk svinekød og flæsk	Levende svin
	1	2	3	4	5	6
	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg sl. vægt	Kr. pr. kg sl. vægt	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. stk.
1940.....	28,75	1,94	2,05	2,19	2,11	192
1941.....	36,30	2,37	2,39	2,48	2,35	199
1942.....	48,40	2,47	2,44	2,57	2,44	234
1943.....	51,50	2,67	2,45	2,94	2,97	366
1944.....	40,90	2,72	2,45	3,01	2,98	337
1945.....	50,20	2,68	2,45	2,89	2,99	376
1946.....	42,60	2,68	2,50	2,74	2,85	...
1947.....	45,90	3,18	2,65	3,30	3,61	...
1948.....	94,70	3,94	2,65	4,29	4,28	...
1949.....	109,40	4,07	2,81	4,29	4,01	...
1950.....	83,65	3,91	3,93	4,17	4,00	...
1951.....	79,52	4,24	4,10	4,58	4,57	...
1952.....	105,85	4,47	4,48	5,17	4,44	586
1953.....	95,83	4,12	4,35	4,74	3,94	527
1954.....	82,15	4,01	4,19	4,50	4,40	533
1955.....	81,84	4,10	4,31	4,64	4,53	558
1956.....	102,17	4,51	4,73	5,15	4,78	553
1957.....	82,87	3,88	4,32	4,62	4,27	561

Translation: 1-2. Price to producer. 1. Market pigs, kr. per pig. 2. Fat pigs, kr. pr. kilo deadweight. 3. Wholesale prices (Copenhagen), kr. per kilo deadweight. 4-6. Export prices. 4. Bacon. 5. Fresh pork. 6. Live pigs, kr. per pig.

¹⁾ Gsnt. for perioden 17/8-31/12.

Noter til tabel 15. Svin, bacon og flæsk.

Producentpriser.

Kolonne 1. De anførte priser for smågrise er markedspriser. Årsgennemsnittene, der er uvejede, er beregnet på grundlag af ugentlige noteringer. For perioden 1922-1940 er anvendt noteringer fastsat på Køge marked; disse er et gennemsnit af priserne for alle omsatte smågrise, altså uanset vægt. Fra 1941 er anvendt noteringer fastsat på Randers marked for grise på 18 kg.

Kolonne 2. På grundlag af de opnåede eksportpriser og markedsudsigterne fastsætter Landsnoteringsudvalget, der er valgt på De samvirkende danske Andels-Svineslagteriers ordinære delegeretmøde, ugentlig en notering for slagterisvin.

De i kolonne 2 anførte priser er uvejede gennemsnit af denne notering, der i sin nuværende form går tilbage til 1928. I perioden 1900-1927 er der anført gennemsnit af den nærmest liggende tilsvarende notering, nemlig for 1900-1914: Den jydsk-fynske fællesnotering; for 1915-1920: De danske Andelsslakteriers notering for hele landet; og for 1921-1927: Den jydsk notering.

Noteringen gælder for svin leveret på slagteriet, og ved leveringen afregnes producenterne efter denne notering, men derudover får de ved rengskabsårets afslutning del i slagteriernes overskud i form af en efterbetaling. Disse efterbetalinger er ikke medtaget i de årlige gennemsnit af Andelsslagteriernes landsnotering, der er anført i kolonne 2, hvorfor der i nedenstående tabel er givet en oversigt over det årligt udbetalte overskud pr. kg slagtet vægt i gennemsnit for samtlige slagterier siden 1939:

1939	8 øre pr. kg	1948	30 øre pr. kg
1940	10 » » »	1949	25 » » »
1941	16 » » »	1950	22 » » »
1942	18 » » »	1951	25 » » »
1943	18 » » »	1952	24 » » »
1944	20 » » »	1953	25 » » »
1945	19 » » »	1954	26 » » »
1946	27 » » »	1955	23 » » »
1947	30 » » »	1956	26 » » »
		1957	28 » » »

Indtil 1940 blev der på grundlag af rygflæskestykkets tykkelse foretaget en klassificering af de leverede svin. Priserne i kolonne 2 gælder for 1. klasse. Fra 1940–1953 blev der ikke foretaget nogen klassificering, hvorfor de anførte priser i denne periode gælder for alle anvendelige slagterisvin. Fra 4/1 1954 blev svinene igen klassificerede, men efter lidt ændrede regler end de før 1940 gældende. Tallene i kolonne 2 gælder for 1. klasse af denne klassifikation.

Priserne gælder kun for de svin, hvis vægt ved leveringen falder inden for et fastsat vægtinterval, idet der foretages fradrag i prisen, såfremt vægten ligger over eller under dette interval. Intervallet har i den betragtede periode bevæget sig nedad, og samtidig er vægtgrænserne underkastet svingninger inden for det enkelte år.

I tallene for årene under og efter den første verdenskrig er inkluderet de direkte statstilskud til flæskeproduktionen.

I perioden med regulering af svineproduktionen (1933–1940) gælder de i kolonne 2 anførte priser for svin *med* kort, jfr. afsnittet om kriseforanstaltninger i trediverne, side 82.

For perioden under og efter 2. verdenskrig omfatter de i kolonnen anførte tal den faktiske pris producenterne har opnået, altså inklusive statstilskud etc., men bortset fra overskud.

En gros priser.

Kolonne 3. Til belysning af udviklingen i en gros priserne for flæsk er i kolonne 3 anført årlige uvejede gennemsnit af ugentlige noteringer fastsat på det københavnske flæskemarked.

Noteringen ansættes for svin i hele og halve kroppe, og de anførte tal gælder for 1. kvalitet.

Da der ikke for hele den betragtede periode foreligger en i alle henseender ensartet notering skal der nedenstående gives en oversigt over de forskellige afsnit, som kolonne 3 består af:

- 1900–10/4 1901: Noteringen for torveflæsk på Københavns svinemarked.
 11/4 1901–1903: Noteringen for slagtede svin, gode, på Københavns svinemarked.
 1904–20/4 1910: Andelsslakterierne flæskesalgsnoteringer for gode, slagtede svin.
 21/4 1910–24/3 1915: Fællesnoteringen for prima slagtede svin i Københavns flæskehal.
 27/3 1915–1919: Gennemsnit af gældende maksimalpriser, jfr. afsnittet »Reguleringer under og efter første verdenskrig«.
 17/8 1920–april 1941: Noteringen i Københavns flæskehal for grise af 1. kvalitet.
 April 1941–19/11 1949: Gennemsnit af de gældende maksimalpriser; ingen klassifikation, jfr. afsnittet »Reguleringer under og efter 2. verdenskrig«, side 83.
 19/11 1949–1957: Gennemsnit af noteringen i Københavns flæskehal for grise af 1. kvalitet.

Eksportpriser.

Udviklingen i eksportpriserne for bacon, fersk flæsk og levende svin er belyst i kolonnerne 4, 5 og 6. Tallene der gælder f.o.b. eller franco grænse, er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om specialeksporten.

Kolonne 4. Eksporten af bacon, der i alt væsentlig går til U.K., kan kun udskilles tilbage til 1910, idet den tilsvarende gruppe i perioden 1900–1909 omfatter »Flæsk og skinker, ikke fersk«.

Kolonne 5. Tallene i kolonne 5 gælder for følgende varegrupper: 1900–1909: »Flæsk og skinker, fersk«; 1910–1949: »Flæsk, fersk«; 1950–1957: »Flæsk og svinekød, fersk og fersk frosset«.

Kolonne 6. Eksporten af levende svin har været meget ringe inden 1920, hvorfor der kun er givet tal for perioden 1920–1957. Fra 1920 til 1933 gælder tallene for »Svin«; medens det fra 1934 drejer sig om gruppen »Svin til slagtning, søer og orner til slagtning«.

Regulering af flæskepriserne.

I. Reguleringen under og efter 1. verdenskrig.

I begyndelsen af 1. verdenskrig blev det nødvendigt, bl.a. for at opretholde råstoftilførslerne fra England, at regulere eksporten af flæsk (på grund af højere priser gik eksporten hovedsagelig til Tyskland), således at der blev eksporteret lige meget til de to markeder. For landbruget betød denne regulering et betydeligt tab (i 1. halvår 1916 ca. 100 mill. kr.).

I 1915 (23/3) blev eksportrettighederne overdraget slagterierne, mod at disse stillede de til hjemmemarkedets forsyning nødvendige mængder flæsk til rådighed til en pris, der blev fastsat af Indenrigsministeren med bistand af et 3-mands udvalg. Omtrent samtidig (25/3 1915) blev nedslagning af drægtige søer samt svin under 65 kg lev. vægt forbudt. Ovennævnte pris blev fastsat 27/3 1915 som en maksimalpris i en gros leddet på 1,46 kr. pr. kg slagtet vægt, og blev i de følgende år med mellemrum reguleret i op- eller nedadgående retning.

På baggrund af de stigende eksportpriser blev der fra landbrugets side i 1916 rejst krav om en forhøjelse af maksimalprisen; men da man fra statens side ønskede at undgå

en stigning i detailpriseniveauet, blev der på anden måde ydet støtte til svineproducenterne. Dette skete dels gennem priserne på foderkorn (majs og byg), og dels gennem direkte statstilskud, der blev udbetalt producenterne gennem slagterierne. Nedenstående er givet en oversigt over den ydede direkte statsstøtte:

- 1/9 1916–2/8 1917: 10 øre pr. kg af de første 5000 svin leveret ugentligt til hjemmemarkedet og 14 øre for yderligere leveringer.
- 3/8 1917–3/2 1918: 32,5 øre pr. kg for alt flæsk leveret til hjemmemarkedet.
- 4/2 1918–13/2 1918: 52,5 øre pr. kg (til hjemmemarkedet).
- 14/2 1918–19/3 1918: 85,0 øre pr. kg (til hjemmemarkedet).
- 20/3 1918–31/10 1918: 90,0 øre pr. kg (til hjemmemarkedet).

Fra 5/5 1918 blev der yderligere ydet et tilskud på 8 øre pr. kg til dækning af slagteriernes forøgede omkostninger.

Ved lov af 1/11 1918 blev tilskuddet hævet med 50 øre pr. kg på den betingelse at producenterne kontraktmæssigt forpligtede sig til at levere til slagterierne.

Alle disse tilskud er inkluderet i kolonne 2. Disse indgreb i prisdannelsen for flæsk blev ophævet ved bkg. af 11/3 1920.

II. Kriseforanstaltninger i trediverne.

Som følge af den kvotaordning der blev indført på det engelske marked efter Ottawa-overenskomsten i 1932 blev det nødvendigt at nedskære svineproduktionen i Danmark, idet baconeksporten til U.K. skulle reduceres med ca. 15 pct.

Landbrugsministeren fik ved lov af 21/2 1933 bemyndigelse til at fastsætte to noteringer for slagterisvin, således at et bestemt antal svin blev afregnet til een pris, medens der for det overskydende antal blev betalt en meget lavere pris, samt til at lade opkræve en afgift på 2 kr. pr. leveret svin til fremme af afsætningen af svin og flæsk og til dækning af udgifterne ved ordningen. Efter en overgangsperiode fra 21/4–30/6 uden større nedskæring, trådte den egentlige regulering i kraft 1. juli 1933.

Reguleringen blev gennemført på den måde at svineproducenterne fik tildelt et antal kort, der svarede til antallet af svin, der kunne afsættes til U.K. Den enkelte producent kunne kun opnå den høje Englandspris for et antal svin, der svarede til antallet af de kort, der var tildelt ham. For de svin, der blev leveret ud over dette antal, blev der betalt en pris der svarede til, hvad der kunne opnås på de sekundære markeder. I årene 1933, 1934 og 1935 blev der gennemsnitlig betalt henholdsvis 0,61, 0,74 og 0,73 kr. pr. kg slagtet vægt for svin uden kort.

Ved fastsættelsen af hjemmemarkedsprisen for flæsk blev den i England opnåede pris lagt til grund.

Af de svin der blev leveret uden kort blev der opkrævet en afgift svarende til forskellen mellem Englandsprisen og den pris der kunne opnås på de sekundære markeder.

Svineordningen blev med mindre ændringer stadig forlænget indtil forholdene under besættelsen gjorde den overflødig. Den blev endelig ophævet ved bkg. af 30/8 1940 og 13/9 1940.

III. Reguleringer under og efter 2. verdenskrig.

Efter krigsudbruddet i september 1939 voksede produktionsomkostningerne stærkere end eksportprisen. Som følge heraf blev der i perioden 10/11 1939–1/2 1940 givet et tilskud til flæskeproduktionen på 6 pct. af eksportværdien. Efter 1/2 1940 blev dette tilskud erstattet med et fragttilskud til kornimporten.

Som følge af de stadig stigende priser på hjemmemarkedet blev der 22/11 1940 efter forhandling mellem Landbrugsministeriet og Andels- og privatslagterierne indført en stoppris for hele og halve svin på 2,40 kr. pr. kg slagtet vægt for 1. kvalitet. De øvrige kvaliteter fortsatte stigningen, indtil de alle i april 1941 havde nået stopprisen. Denne pris der var gældende fra slagteri eller kommissionær, blev ved bkg. af 6/3 1942 forhøjet til 2,45 kr. pr. kg. Forhøjelsen på de 5 øre pr. kg blev opkrævet som en afgift af alle svin på 15 kg og derover, der slagtedes til hjemmemarkedet.

Ved lov af 14/8 1946 gennemførtes med virkning fra 1. oktober 1946 en forhøjelse af en gros prisen til 2,65 kr. pr. kg. Denne pris gjaldt uændret indtil 19/11 1949, da statens indgreb i prisdannelsen for flæsk i en gros leddet bortfaldt.

Efter krigens ophør blev eksportprisen for flæsk til England fastlagt i aftaler, der indtil 1948 dækkede korte perioder, medens der fra 1/10 1948 indtil 30/9 1956 blev indgået årlige prisaftaler inden for rammerne af langtidsaftalen.

I forbindelse med de dansk-engelske aftaler blev der ved lov af 1/10 1945, der senere blev forlænget ved flæskeordningen af 14/8 1946, der var gældende indtil udgangen af september 1947 gennemført en flæskeordning, hvorefter staten skulle yde så store tilskud, at der sikredes producenterne nedenstående priser:

1/10 1945–15/8 1946.....	2,59 kr. pr. kg sl. vægt
16/8 1946–25/11 1946.....	2,80 » » » » »
26/11 1946– 2/12 1947.....	2,90 » » » » »
3/2 1947–28/9 1947.....	2,98 » » » » »

Denne tilskudsordning blev ved lov af 30/9 1947 ændret derhen, at afregningen med producenterne fremtidig skulle ske på basis af de gennemsnitlige eksportpriser.

Da man imidlertid ville opretholde den lavere forbrugerpris blev der efter lov af 30/9 1947 ydet et statstilskud til hjemmemarkedsprisen svarende til forskellen mellem de for hjemmemarkedet fastsatte priser og eksportprisen. Denne ordning blev ved senere love forlænget indtil 19/11 1949.

IV. Prisbindingen 1951/52.

I lov af 2/6 1951 bestemtes det at »afregningsprisen til slagterierne for saltet bacon fastsættes til højst 4,32 kr. pr. kg. Afregningsprisen til eksportøren af levende svin, andet flæsk end saltet bacon samt flæskeprodukter fastsættes i forhold til nævnte afregningspris for saltet bacon«. Priserne til hjemmemarkedet var hermed bundet til en basispris for bacon på 4,32 kr. pr. kg. Den merpris der kunne opnås ved eksport, fordeltes gennem et puljesystem til producenterne således at disse fik ensartet afregning, uanset om de leverede svin var gået til hjemmemarkedet eller til eksport.

Denne prisbinding blev ophævet 24/5 1952.

TABEL 16. Hornkvæg, levende.

Live cattle.

	Producentpriser			Eksportpriser		Producentpriser			Eksportpriser
	Kælvekøer	Stude og kvier 1. kvalitet	Unge køer 2. kvalitet	Slagtekvæg		Kælvekøer	Stude og kvier 1. kvalitet	Unge køer 2. kvalitet	Slagtekvæg
	1	2	3	4		1	2	3	4
	Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg lev. vægt	Kr. pr. kg lev. vægt	Kr. pr. stk.		Kr. pr. stk.	Kr. pr. kg lev. vægt	Kr. pr. kg lev. vægt	Kr. pr. stk.
1900.....	...	0,43	0,36	207	1930.....	368	0,66	0,44	297
1901.....	227	0,45	0,36	203	1931.....	...	0,51	0,29	241
1902.....	235	0,46	0,37	215	1932.....	145	0,33	0,17	163
1903.....	259	0,47	0,39	228	1933.....	158	0,34	0,20	172
1904.....	242	0,49	0,37	226	1934.....	186	0,40	0,24	185
1905.....	253	0,52	0,40	226	1935.....	227	0,56	0,34	221
1906.....	277	0,50	0,43	235	1936.....	258	0,62	0,37	271
1907.....	281	0,54	0,40	235	1937.....	238	0,60	0,36	328
1908.....	246	0,50	0,36	225	1938.....	364	0,60	0,40	366
1909.....	241	0,49	0,42	217	1939.....	424	0,66	0,47	382
1910.....	258	0,48	0,44	243	1940.....	413	0,86	0,62	433
1911.....	270	0,55	0,44	270	1941.....	677	1,15	1,02	501
1912.....	297	0,61	0,48	290	1942.....	754	1,18	1,11	502
1913.....	352	0,60	0,54	314	1943.....	831	1,28	1,08	522
1914.....	339	0,61	0,45	308	1944.....	771	1,29	1,09	559
1915.....	491	0,87	0,78	416	1945.....	760	1,29	1,09	576
1916.....	821	1,41	1,19	588	1946.....	678	1,29	1,09	626
1917.....	609	1,31	1,05	499	1947.....	738	1,30	1,10	682
1918.....	881	1,82	1,18	615	1948.....	899	1,34	1,15	793
1919.....	930	1,97	1,18	748	1949.....	1013	1,44	1,23	990
1920.....	726	1,75	1,00	849	1950.....	1224	1,99	1,70	1129
1921.....	599	1,05	0,76	594	1951.....	1253	2,43	1,92	1185
1922.....	458	0,88	0,54	358	1952.....	1407	2,29	1,91	1222
1923.....	584	0,99	0,74	437	1953.....	1314	2,22	1,75	1097
1924.....	701	1,15	0,89	527	1954.....	1347	2,36	1,92	1207
1925.....	590	0,99	0,76	443	1955.....	1291	2,49	1,88	1159
1926.....	389	0,68	0,46	319	1956.....	1376	2,61	2,08	1178
1927.....	400	0,71	0,48	317	1957.....	1383	2,58	2,06	1262
1928.....	358	0,70	0,45	303					
1929.....	378	0,67	0,46	293					

Translation: 1-3. Prices to producers. 1. Calvers, kr. per head. 2. Bullocks and heifers, 1st grade, kr. per kilo live weight. 3. Young cows, 2nd grade, kr. per kilo live weight. 4. Export prices. Fat cattle, kr. per head.

Noter til tabel 16. Levende hornkvæg.

Producentpriser.

Udviklingen i producentpriserne er belyst dels ved en prisserie for avlsdyr og dels ved to prisserier for slagtekvæg, nemlig for henholdsvis den bedste kvalitet og en mellemkvalitet.

Kolonne 1. På grundlag af handeler afsluttet på Odense marked ansætter et noteringsudvalg nedsat af De samvirkende Landboforeninger i Fyns stift ugentlig en notering for kælvkøer. Tallene i kolonne 1 er simple gennemsnit af disse noteringer for 1. klasses kælvkøer.

Kolonne 2. Tallene er simple gennemsnit af ugentlige noteringer, der fastsættes på markeder i provinsen for stude og kvier, 1. kvalitet, levende vægt, til eksport. Da der ikke har været ansat noteringer på et enkelt marked gennem hele den betragtede periode, er der i det følgende givet en oversigt over de dele hvoraf kolonne 2 består.

1900–1903: Noteringer på fedekvægmarkedet i Esbjerg for bedste stude og kvier.

1904–1911: Noteringer på Kolding eksportmarked for bedste stude og kvier.

1912–1922: Noteringer i Esbjerg for bedste stude og kvier; såfremt der ikke er ansat noteringer i Esbjerg er i stedet anvendt tilsvarende noteringer fastsat på markederne i Kolding, Odense eller Ålborg.

1923–1942: Noteringer på Esbjerg eksportmarked for stude og kvier 1. klasse.

4/1 1943–31/3 1950: Gennemsnit af de af Landbrugsministeriets Kvæg- og kødudvalg fastsatte noteringer, jfr. afsnittet »Reguleringer under og efter 2. verdenskrig« side 88.

1/4 1950–1957: Landbrugets Kvæg- og kødsalg (Oxexport's) noteringer for stude og kvier, 1. klasse.

Kolonne 3. Producentpriserne ved salg til hjemmemarkedet er belyst ved uvejede gennemsnit af ugentlige noteringer, fastsat på Københavns Kvægtorv for unge køer, 2. kvalitet levende vægt.

Producenterne får dog normalt ikke udbetalt beløb svarende til hele noteringen, idet forskellige omkostninger bl. a. kommissionærsalær fradrages.

Eksportpriser.

De i *kolonne 4* anførte eksportpriser er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger. Tallene er f. o. b. priser.

Det har ikke været muligt at udskille eksporten af hornkvæg til slagtning helt tilbage til 1900; men da avlsdyr kun er blevet eksporteret i meget begrænset omfang i tiden indtil grupperne kan adskilles (1934), kan kolonnen betragtes som udtryk for de opnåede slagtekvægpriser. Kolonnen består af følgende dele: 1900–1909: »Okser og køer«; 1910–1933: »Hornkvæg (kvier, køer, tyre og stude)«; 1934–1957: »Hornkvæg (køer, kvier og tyre) til slagtning«.

Forholdene i de perioder, hvor priserne på levende hornkvæg har været underkastet offentlig regulering, er nærmere behandlet i afsnittet »Indgreb i prisdannelsen for levende hornkvæg og kød«, side 87.

TABEL 17. Okse- og kalvekød. Kr. pr. kg.

Beef and veal.

	En gros priser			Eksportpriser		En gros priser			Eksportpriser
	Stude og kvier 1. kvalitet	Unge køer 2. kvalitet	Kalvekød 1. kvalitet	Fersk okse- og kalvekød		Stude og kvier 1. kvalitet	Unge køer 2. kvalitet	Kalvekød 1. kvalitet	Fersk okse- og kalvekød
	1	2	3	4		1	2	3	4
1900....	0,88	0,61	...	0,61	1930....	1,20	0,80	1,12	0,99
1901....	0,89	0,61	...	0,61	1931....	0,88	0,54	0,69	0,78
1902....	0,93	0,63	...	0,65	1932....	0,57	0,27	0,54	0,52
1903....	1,00	0,67	...	0,65	1933....	0,61	0,32	0,65	0,52
1904....	0,96	0,58	...	0,57	1934....	0,76	0,47	0,83	0,59
1905....	0,98	0,76	...	0,63	1935....	1,00	0,61	0,96	0,71
1906....	1,02	0,84	...	0,65	1936....	0,98	0,66	0,88	0,78
1907....	1,05	0,77	...	0,65	1937....	0,98	0,69	0,97	0,69
1908....	0,97	0,70	...	0,55	1938....	1,05	0,72	1,02	0,79
1909....	0,95	0,70	...	0,54	1939....	1,14	0,82	1,14	0,86
1910....	1,02	0,76	...	0,65	1940....	1,45	1,01	1,37	1,06
1911....	1,08	0,82	...	0,73	1941....	2,10	1,78	2,37	1,77
1912....	1,15	0,89	...	0,85	1942....	2,10	1,90	2,40	1,86
1913....	1,19	0,95	...	0,92	1943....	2,15	1,95	2,45	2,18
1914....	1,16	0,90	...	0,94	1944....	2,15	1,95	2,45	2,14
1915....	1,72	1,43	...	1,36	1945....	2,15	1,95	2,45	2,21
1916....	2,55	2,16	...	2,20	1946....	2,15	1,95	2,45	2,27
1917....	2,32	1,86	...	2,01	1947....	2,15	1,95	2,45	2,33
1918....	3,59	2,94	...	2,92	1948....	2,27	1,98	2,48	2,76
1919....	3,98	3,17	...	3,40	1949....	2,41	2,05	2,52	2,68
1920....	3,56	2,53	...	2,85	1950....	3,52	2,98	3,39	2,84
1921....	2,33	1951....	3,84	3,06	3,58	3,95
1922....	1,56	0,98	1,70	1,45	1952....	3,96	3,11	4,15	4,30
1923....	1,86	1,24	1,95	1,57	1953....	3,75	2,93	3,75	3,80
1924....	2,00	1,41	1,98	1,73	1954....	4,01	3,40	4,13	3,88
1925....	1,82	1,27	1,87	1,60	1955....	4,10	3,28	4,19	4,04
1926....	1,27	0,84	1,38	1,22	1956....	4,37	3,49	4,81	4,73
1927....	1,24	0,85	1,14	0,92	1957....	4,29	3,41	4,77	4,66
1928....	1,16	0,75	0,92	0,95					
1929....	1,20	0,80	1,12	1,02					

Translation: 1-3. Wholesale prices. 1. Bulls and heifers, 1st grade, kr. per kilo deadweight. 2. Young cows, 2nd grade, kr. per kilo deadweight. 3. Veal, 1st grade. 4. Export prices, fresh beef and veal.

Noter til tabel 17. Okse- og kalvekød.

En gros priser. Udviklingen i en gros priserne for kød er belyst ved uvejede gennemsnit af de noteringer, der fastsættes af noteringsudvalget i Københavns kød- og flæskehal for henholdsvis bedste stude og kvier, unge køer 2. kvalitet og kalve 1. kvalitet.

Fra 1922 indtil 26/4 1941 og siden 19/11 1949 er tallene i alle kolonnerne gennemsnit af disse noteringer. Fra 26/4 1941–19/11 1949 er anført den af Priskontrolrådet fastsatte maksimalpris (jfr. afsnittet »Reguleringen under og efter anden verdenskrig« side 88).

Noteringerne fastsat i Københavns kød- og flæskehal kan kun føres tilbage til 1922. For denne periode er i kolonnerne 1 og 2 anført gennemsnit af noteringer fastsat på kvægtorvet for samme kvaliteter gældende pr. kg slagtet vægt. Disse vil antagelig ligge lidt under de tilsvarende priser fastsat i kød- og flæskehallen.

Eksportpriser. De anførte gennemsnitlige eksportpriser er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om eksporteret mængde og dennes værdi. Tallene er f. o. b. priser.

Nedenstående er givet en oversigt over betegnelserne for de grupper der i den betragtede periode er anvendt til beregning af tallene i kolonne 4:

- 1900–1909: »Kød af hornkvæg, fersk«.
- 1910–1940: »Okse- og kalvekød, fersk«.
- 1941–1949: »Okse- og kalvekød, fersk (herunder lever, hjerter og nyrer)«.
- 1950–1957: »Okse- og kalvekød, fersk«.

Indgreb i prisdannelsen for levende hornkvæg og kød.

I. Reguleringer under og efter 1. verdenskrig.

Den kødordning, der blev gennemført under første verdenskrig, havde til formål dels at frigøre flæsk til eksport og dels at formindske eksporten af okse- og kalvekød til Tyskland og Italien. Disse formål søgtes opnået dels ved at indføre en eksportafgift for kød og dels ved at give tilskud til hjemmemarkedspriserne for at øge kødforbruget og derved frigøre flæsket til eksport.

I nedenstående oversigt er dels anført de eksportafgifter der er blevet opkrævet og dels de tilskud, der er blevet ydet til hjemmemarkedsprisen.

	Eksportafgift pr. kg lev. vægt	Tilskud til hjemmemarkedsprisen
10/7 1916–18/8 1916.....	7 øre	30 øre pr. kg lev. vægt
19/8 1916–10/2 1917.....	10 »	40 » » » sl. » (senere hævet til 60 øre)
11/2 1917–april 1917.....	9 »	30 øre pr. kg sl. vægt
april 1917–22/7 1918.....	7 »	30 » » » » »
23/7 1918–15/3 1919.....	7 »	bortfaldet

Da afgift og tilskud imidlertid ikke dækkede hinanden måtte staten endvidere yde et direkte tilskud. De anførte tilskud til hjemmemarkedsprisen er inkluderet i tallene i kolonnerne 1 og 2 i tabel 17.

Fra 23/7 1918 blev der fastsat maksimalpris på den del af hjemmeforbruget af kød, der solgtes mod aflevering af mærker, medens prisen for det øvrige var fri. I oktober 1918 blev der fastsat generelle maksimalpriser for kød i hele og halve kroppe.

Kødordningen blev endelig ophævet 15/3 1919.

II. *Reguleringer i trediverne.*

På grund af stærkt faldende kødpriser i begyndelsen af trediverne blev det anset for nødvendigt at gennemføre prishævende foranstaltninger. Dette skete ved gennemførelse af en destruktionsordning. På initiativ af landbrugsorganisationerne, der stillede 1/4 mill. kr. til rådighed, startedes destruktionerne 3/10 1932; men skønt landbrugsministeren i slutningen af oktober havde stillet et lignende beløb til rådighed, ophørte destruktionerne igen 12/11 1932, fordi midlerne hertil var opbrugt.

Efter en ny tysk toldforhøjelse 15/2 1933, overtog staten ved lov af 24/2 1933 organiseringen af en kødordning. Iflg. denne stilledes igen 1/4 mill. kr. til disposition, men samtidig blev der givet landbrugsministeren bemyndigelse til at lade opkræve en afgift på 10 kr. pr. stk. slagtet kvæg, der blev godkendt til menneskeføde. Denne afgift blev ved lov af 13/12 1933 hævet til 20 kr. pr. stk., og ved lov af 22/12 1937 blev den fastsat til 18 kr. pr. stk.; samtidig blev der opkrævet en mindre afgift på fedekalve. Ved eksport blev afgiften refunderet gennem det nedsatte Kvæg- og kødreguleringsudvalg.

Afgiftens provenu blev sammen med det direkte statstilskud anvendt til destruktion af udsætterkøer.

Ved kødordningens videreførelse i lov af 13/12 1933 blev der som støtte til de vest- og sønderjydske kødproducenter givet et direkte statstilskud på 10 øre pr. kg for stude over en vis minimumsvægt, der solgtes i Jylland til eksport. Som følge af kødprisernes stigning blev dette tilskud i de følgende år stadig nedsat, nemlig ved lov af 31/10 1934 til 6 øre pr. kg og ved lov af 22/12 1936 til 3 øre pr. kg indtil det ved loven i december 1937 bortfaldt.

III. *Reguleringer under og efter 2. verdenskrig.*

Da hovedparten af det kød, der eksporteredes, gik sydpå, kunne eksporten efter 9. april 1940 fortsættes efter de gældende aftaler. Under krigen blev priserne fastsat efter forhandling med Tyskland. I visse perioder har der til fremme af besætningsreduktioner været indført eksportpræmier.

Priserne på hjemmemarkedet fulgte i 1940 og begyndelsen af 1941 de stærkt stigende eksportpriser. Den føromtalt slagteafgift blev ophævet i efteråret 1940 for at modvirke prisstigningerne, men da dette var ganske utilstrækkeligt, fastsattes der 26/4 1941 på grundlag af forhandlinger mellem Prisdirektoratet og Landbrugets Kvæg- og kødudvalg en stoppris ved salg af kød i hele og halve kroppe fra slagteri eller kommissionær på 2,10 kr. pr. kg sl. vægt for kvier og stude, og 2,40 kr. pr. kg for kalve. Selvom disse priser ikke var egentlige maksimalpriser, blev højere priser anset for overtrædelse af prisloven. Ved denne ordning blev der ikke foretaget indgreb i priserne for levende kreaturer.

Som følge dels af ovennævnte præmiering af eksporten og dels af, at stopprisen af 26/4 1941 var den samme for hele landet, opstod der vanskeligheder ved forsyningen specielt af København.

Der gennemførtes den 12/7 1941 en udvidet ordning med egentlige maksimalpriser, ligesom der blev vedtaget faste regler for kvalitetsbedømmelsen af oksekød og fedekalvekød. Der blev fastsat følgende maksimalpriser gældende for Storkøbenhavn:

1. klasse	Hele og halve okser kr. pr. kg	1. klasse	Hele og halve kalve kr. pr. kg
I kvalitet.....	2,10	Ekstra kvalitet.....	3,00
II kvalitet.....	1,90	I kvalitet.....	2,40
III kvalitet.....	1,70	II kvalitet.....	2,20
Ikke-kvalitetsmærket.....	1,40	Ikke-kvalitetsmærket.....	1,50

For kød af II klasse blev prisen 20 øre mindre. Maksimalpriserne for kvalitetsmærket kød trådte i kraft 21/7 1941, medens de øvrige priser trådte i kraft en uge senere. De var gældende ved salg fra slagteri eller kommissionær. Ved salg over grossist måtte priserne forhøjes med et ekspeditionsgebyr.

Priserne gældende uden for Storkøbenhavn var generelt 10 øre lavere pr. kg.

Maksimalpriserne blev i forbindelse med den nedenfor omtalte bkg. af 21/12 1942 fra 2/1 1943 hævet med 5 øre pr. kg i Storkøbenhavn og 6 øre pr. kg i provinsen. Samtidig bortfaldt ekspeditionsgebyret ved salg over grossist.

Maksimalpriserne blev endvidere ændret den 27/5 1948 for oksekød og den 1/7 1948 for kalvekød til følgende beløb gældende for København i kr. pr. kg:

1. klasse	Hele og halve okser kr. pr. kg	1. klasse	Hele og halve kalve kr. pr. kg
I kvalitet.....	2,35	Ekstra kvalitet.....	3,10
II kvalitet.....	2,00	I kvalitet.....	2,50
III kvalitet.....	1,80	II kvalitet.....	2,30
Ikke-kvalitetsmærket.....	1,50	Ikke-kvalitetsmærket.....	1,65

For kød af II klasse blev prisen 20 øre mindre pr. kg.

De i kolonnerne 1-3 i tabel 17 anførte en gros priser er for perioden 12/7 1941-19/11 1941 gennemsnit af de gældende maksimalpriser.

Ved bkg. af 21/12 1942 blev mellemhandlernes krav om maksimalpris på levende kreaturer imødekømt. Da dette imidlertid var praktisk uigennemførligt under kreaturhandelens hidtidige form, blev denne ved samme bekendtgørelse omorganiseret.

Hovedpunkterne i denne nyordning var følgende: 1. Al handel med slagtekvæg blev centraliseret, idet opkøbene fandt sted gennem Landbrugsministeriets Kvæg- og kødudvalg. 2. Retten til slagting blev begrænset til personer og institutioner, der var i besiddelse af en af Landbrugsministeriet udstedt slagteret. Slagterettens størrelse blev fastsat på grundlag af det antal slagtinger de pågældende havde foretaget i 1941. 3. Uanset om kreaturerne gik til eksport eller til hjemmemarkedet afregnedes med leverandørerne efter en og samme notering fastsat af Kvæg- og kødudvalget. 4. For dyr der solgtes til hjemmemarkedet fastsattes et efter dyrenes art og kvalitet stærkt gradueret kompleks af maksimalpriser, afstemt efter de gældende maksimalpriser på okse- og kalvekød i en gros leddet.

I nedenstående tabel er givet en oversigt over disse maksimalpriser for henholdsvis stude og kvier og køer ved salg på Københavns Kvægtorv:

Stude og kvier	Pris pr. kg levende vægt på Københavns Kvægtorv	
	4/1 1943- 27/5 1948	28/5 1948- 19/11 1949
Ekstra klasse.....	1,42	1,50
1. klasse.....	1,35	1,43
2. »	1,28	1,35
3. »	1,22	1,22
4. »	1,14	1,14
5. »	1,08	1,08
6. »	0,80	0,80
Køer		
Ekstra klasse.....	1,39	1,47
1. klasse.....	1,31	1,38
2. »	1,22	1,29
3. »	1,10	1,10
4. »	0,94	0,94
5. »	0,76	0,76

Prisen fra salgssteder uden for hovedstaden var generelt 5 øre lavere pr. kg levende vægt.

I denne klassifikation findes ingen kvaliteter, der nøjagtig svarer til dem, der er anvendt i kolonnerne 2 og 3 i tabel 16. Man har derfor valgt de kvaliteter, der ligger nærmest de i kolonnerne hidtil anvendte, hvilket for stude og kvier er 1. klasse, højeste notering uden for hovedstaden og for unge køer er det 3. klasse, højeste notering i hovedstaden.

Samtlige maksimalpriser såvel ved salg fra producent som i en gros leddet ophævedes 19/11 1949.

IV. Prisbindingen 1951/52.

Landbrugets krav om ophævelse af hudeordningen, der havde været i kraft siden 17/1 1941, og som havde fastlagt et prisniveau for huder, der efter krigen lå væsentlig lavere end verdensmarkedspriserne, blev imødekommet i den prisbindingsordning, der blev gennemført efter det politiske forlig i foråret 1951.

Da man enedes om at landbruget skulle bære $\frac{1}{3}$ af den pristigning på læder og skind, der ville blive en følge af hudeordningens bortfald, blev der ved lov af 23/5 1951, der trådte i kraft 28/5 1951, givet hjemmel til at lade opkræve en eksportafgift (almindeligt kaldet § 1-afgiften) af slagtekvæg og kød heraf. Provenuet af denne afgift blev anvendt til imødegåelse af pristigningen på fodtøj.

I nedenstående tabel er givet en oversigt over de beløb, hvormed denne afgift er blevet opkrævet:

28/5 1951-26/8 1951: 8 øre pr. kg slagtet vægt eller 4 øre pr. kg lev. vægt.

27/8 1951-24/5 1952: 6 øre pr. kg slagtet vægt eller 3 øre pr. kg lev. vægt.

I samme lov (af 23/5 1951) blev der givet bemyndigelse til at lade opkræve endnu en eksportafgift (§ 2-afgiften) såvel på den levende eksport som på kød. Denne afgift skulle fungere som regulator for kødprisen på hjemmemarkedet, idet man ønskede at fastholde det lavere prisniveau, der ville fremkomme dels på grund af hudeordningens bortfald og dels på grund af opkrævningen af § 1-afgiften. Afgiften blev opkrævet, såfremt hjemmemarkedsprisen i en periode på mindst 3 uger oversteg en i loven nærmere defineret basispris med mindst 5 pct.

Basisprisen, der iflg. loven skulle beregnes på grundlag af en gennemsnitsnotering for unge køer af II. kvalitet, var i perioden 25/5 1951–26/8 1951 2,76 kr. pr. kg sl. vægt, og fra 27/8 1951 2,87 kr. pr. kg sl. vægt.

De opkrævede afgifter i henhold til § 2 har været følgende:

			Levende vægt øre pr. kg	Slagtet vægt øre pr. kg
18/6	1951–15/7	1951 ¹⁾	42	84
16/7	» - 5/8	»	10	20
6/8	» -12/8	»	5	10
13/8	» -16/12	»	0	0
17/12	» -13/1	1952.....	9	18
14/1	1952–20/1	»	16	32
21/1	» -16/3	»	9	18
17/3	» -30/3	»	24	48
31/3	» -13/4	»	14	28
14/4	» -18/5	»	9	18
19/5	» -24/5	»	34	68

¹⁾ I perioden 2/7–15/7 1951 blev der for kreaturer beregnet til eksport til Vesttyskland opkrævet 16 øre pr. kg lev. vægt, og 32 øre pr. kg slagtet vægt.

Hele prisbindingsordningen blev ophævet 24/5 1952. De anførte afgifter er inkluderet i de i tabellerne givne gennemsnitlige eksportpriser.

TABEL 18. Heste. Kr. pr. stk.
Horses. Kr. pr. head.

	Producent- pris	Eksport- pris		Producent- pris	Eksport- pris
	1	2		1	2
1900.....	581	673	1930.....	694	643
1901.....	563	671	1931.....	679	309
1902.....	573	670	1932.....	638	310
1903.....	570	674	1933.....	733	502
1904.....	609	675	1934.....	803	706
1905.....	551	684	1935.....	900	1067
1906.....	685	713	1936.....	958	1040
1907.....	745	722	1937.....	1040	778
1908.....	760	720	1938.....	1092	814
1909.....	675	710	1939.....	1125	896
1910.....	648	743	1940.....	1421	1145
1911.....	692	759	1941.....	1950	1722
1912.....	792	780	1942.....	2319	2102
1913.....	817	790	1943.....	2415	2253
1914.....	1201	1079	1944.....	2758	2373
1915.....	1409	1424	1945.....	2490	2245
1916.....	1676	1616	1946.....	1814	1599
1917.....	1650	1638	1947.....	1800	1744
1918.....	2960	2555	1948.....	1793	1723
1919.....	2983	2058	1949.....	1667	1796
1920.....	2258	1873	1950.....	1448	1138
1921.....	1478	1561	1951.....	1543	1257
1922.....	891	864	1952.....	1688	1383
1923.....	847	912	1953.....	1490	1208
1924.....	1082	1192	1954.....	1426	1289
1925.....	1020	949	1955.....	1642	1446
1926.....	692	665	1956.....	1705	1545
1927.....	687	636	1957.....	1910	1672
1928.....	701	649			
1929.....	719	662			

Translation: 1. Prices to producers. 2. Export prices.

Noter til tabel 18. Heste.

Producentpriser. På grundlag af noteringer der ugentlig fastsættes af et af De samvirkende fynske Landboforeninger nedsat noteringsudvalg er i kolonne 1 givet gennemsnitlige priser for heste solgt på Odense hestemarked. Indtil 1/4 1952 er anført højeste pris for gruppen »unge handelsheste, gode«, medens der efter 1/4 1952 er anført gennemsnit af højeste og laveste notering for gruppen »unge handelsheste«, der omfatter såvel gruppen »unge handelsheste, gode«, som den tidligere udskilte gruppe betegnet »unge handelsheste, enkelte ekstra«.

Eksportpriser. De i kolonne 2 anførte gennemsnitlige eksportpriser for heste er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om eksporteret mængde og dennes værdi.

De anførte priser gælder for eksporten af samtlige heste, d.v.s. både brugsheste og heste til slagtning. Da der normalt er en vis prisforskel mellem disse to kategorier, kan de prissvingninger, som kolonne 2 udviser, delvis skyldes en ændret sammensætning af eksporten.

Imidlertid kan de to grupper udskilles tilbage til 1948, og nedenstående oversigt viser de opnåede eksportpriser fra 1948–57 for grupperne hver for sig:

	Heste til slagtning kr. pr. stk.	Brugsheste kr. pr. stk.
1948	1020	2061
1949	952	1960
1950	989	1444
1951	1232	1611
1952	1336	1709
1953	1170	1569
1954	1256	1646
1955	1402	1758
1956	1517	1771
1957	1632	1859

Bortset fra at der under den første verdenskrig i visse perioder var indført eksportforbud for heste, og at der under anden verdenskrig indførtes maksimalpriser på hestekød, har der ikke været foretaget indgreb i prisdannelsen for heste i den her betragtede periode.

TABEL 19. Fjerkræ. Kr. pr. kg slagtet vægt.
Poultry, kr. pr. kilo deadweight.

	Producentpriser		En gros priser		Ekspor- priser		Producentpriser		En gros priser		Ekspor- priser
	Høns 1. kl.	Kyllin- ger 1. kl.	Høns 1. kl.	Kyllin- ger 1. kl.	Slagtede høns og kyl- linger		Høns 1. kl.	Kyllin- ger 1. kl.	Høns 1. kl.	Kyllin- ger 1. kl.	Slagtede høns og kyl- linger
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1919..	3,62	1939..	1,29	1,54	1,54	2,05	1,87
1920..	3,67	1940..	1,54	1,87	1,76	2,62	2,27
1921..	2,85	1941..	2,43	3,45	2,51	4,13	2,75
1922..	1,99	1942..	2,55	3,94	2,75	5,06	...
1923..	1,85	1943..	2,92	5,00	3,47	5,12	...
1924..	2,05	1944..	2,80	4,88	3,35	6,13	...
1925..	1,96	1945..	2,80	6,06	3,49	8,34	6,17
1926..	1,67	1946..	2,82	5,23	3,31	5,99	5,70
1927..	1,56	1947..	3,26	4,45	3,81	5,72	5,51
1928..	1,63	2,49	...	1948..	3,82	4,68	3,73	5,62	5,94
1929..	1,66	2,44	...	1949..	3,72	4,33	3,72	5,36	5,79
1930..	1,58	2,09	...	1950..	3,27	4,02	3,92	5,99	5,00
1931..	1,43	2,45	...	1951..	4,16	5,91	4,79	6,82	5,90
1932..	1,20	1952..	3,69	5,08	4,76	6,12	5,87
1933..	0,94	1,44	1,08	1,51	1,29	1953..	3,67	4,60	4,50	5,74	5,85
1934..	0,99	1,45	1,35	2,24	1,51	1954..	3,52	4,52	4,06	5,44	5,53
1935..	1,12	1,45	1,51	2,29	1,82	1955..	3,46	4,42	3,82	4,97	5,60
1936..	1,02	1,03	1,23	1,95	1,71	1956..	3,74	4,40	3,91	4,95	5,83
1937..	1,01	1,56	1,21	2,55	1,58	1957..	3,60	3,97	3,83	4,73	5,63
1938..	1,18	1,29	1,44	2,08	1,73						

Translation: 1-2. Prices to producers. 1. Fowls, 1st grade. 2. Chickens, 1st grade. 3-4. Wholesale prices. 3. Fowls, 1st grade. 4. Chickens, 1st grade. 5. Export prices. Slaughtered fowls and chickens.

Noter til tabel 19. Fjerkræ.

Producentpriser. Materiale til belysning af udviklingen i producentprisen for fjerkræ til slagtning foreligger tilbage til 1933, da Fyns Andels Fjerkræslagteri påbegyndte fastsættelsen af en egentlig notering, gældende for de af andelshaverne leverede dyr.

I kolonnerne 1 og 2 er anført simple gennemsnit af disse noteringer for henholdsvis høns 1. kl. og kyllinger 1. kl. For de år, i hvilke der i visse perioder af året ikke har været ansat notering, er gennemsnittet beregnet alene på grundlag af de ansatte noteringer. Noteringen fastsættes af slagteriets bestyrelse og gælder ab producent, idet dyrene afhentes. Ud over noteringen modtager producenten ved regnskabsårets afslutning normalt en efterbetaling.

Producentpriserne for fjerkræ til slagtning har været reguleret gennem maksimalpriser i en periode under og efter anden verdenskrig.

Maksimalpriser for fjerkræ til slagtning af producent (kr. pr. kg sl. vægt).

	Høns	Kyllinger
31/1 1944–29/10 1944	2.80	3.50 (ophævet 15/4 1944)
30/10 1944– 2/12 1945	2.80	3.35 (ophævet 30/4 1945)
3/12 1945–19/7 1946	2.80	3.35 (ophævet 8/4 1946)

For de år, i hvilke der har været fastsat maksimalpriser, er disse medtaget ved gennemsnitsberegningen af de i kolonne 1 anførte tal.

De anførte priser for kyllinger i kolonne 2 gælder for alle kyllinger af 1. kl., medens maksimalpriserne var gældende for dyr af bestemt vægtklasse.

En gros priser. En gros priser på slagtet fjerkræ kan for høns føres tilbage til 1919 og for kyllinger til 1928. Før disse år foreligger kun spredte oplysninger, hvorfor det ikke har været muligt at beregne årsgennemsnit.

De i kolonne 3 og 4 anførte gennemsnit for henholdsvis høns 1. kl. og kyllinger 1. kl. er indtil 1929 beregnet på grundlag af ugentlige noteringer fastsat på Københavns torv, medens det fra og med 1930 drejer sig om gennemsnit af de noteringer der hver fredag fastsættes af noteringsudvalget i Københavns Fjerkræhal. For de år i hvilke der i visse perioder ikke har været ansat noteringer, er gennemsnittet beregnet alene på grundlag af de ansatte noteringer.

Under og efter 2. verdenskrig har en gros prisen (prisen fra grossist til detaillist) været reguleret gennem maksimalpriser. En oversigt over disse er givet i følgende tabel:

	Høns slagtet vægt	Kyllinger slagtet vægt
7/11 1942–24/10 1943	3,50 kr. pr. kg	4,50 kr. pr. kg
25/10 1943–30/11 1943	3,60 » » »	4,40 » » »
1/12 1943–30/1 1944	3,60 » » »	4,70 » » »
31/1 1944–15/4 1944	3,60 » » »	4,50 » » »
16/4 1944–29/10 1944	3,60 » » »	ingen
30/10 1944–30/4 1945	3,60 » » »	4,30 » » »
31/4 1945– 2/12 1945	3,60 » » »	ingen
3/12 1945– 8/4 1946	3,60 » » »	4,30 » » »
9/4 1946–19/7 1946	3,60 » » »	ingen
21/4 1947–26/5 1947	3,70 » » »	ingen
27/5 1947–22/7 1948	3,70 » » »	5,70 » » »
23/7 1948–19/11 1949	3,70 » » »	ingen

De anførte maksimalpriser gælder for bedste kvalitet; for ringere kvaliteter foretages sædvanemæssige fradrag. I denne forbindelse skal understreges, at tallene i kolonnerne 3 og 4 gælder 1. kl.

For de år, i hvilke der har været fastsat maksimalpriser, er disse medtaget ved gennemsnitsberegningen af de tal, der er anført i kolonne 3 og 4.

Medens de i kolonne 4 anførte priser for kyllinger gælder for alle kyllinger af 1. kl., omfatter ovenstående maksimalpriser dyr af bestemt vægtklasse.

Eksportpriser. De i kolonne 5 anførte eksportpriser for slagtet fjerkræ er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om eksporteret mængde og dennes værdi.

C. FODERSTOFFER

TABEL 20. Foderstoffer. Kr. pr. 100 kg.

Feeding stuffs.

	Importpriser				En gros priser			
	Bomulds- frøkager	Solsikke- kager	Palme- kager	Majs	Bomulds- frøkager	Solsikke- kager	Palme- kager	Hvede- klid
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900.....	8,02
1901.....	8,65	11,39	11,51	11,20	9,78
1902.....	9,00	12,27	11,96	10,61	10,23
1903.....	8,90	12,03	10,86	10,24	9,39
1904.....	8,56	12,02	10,72	10,11	9,92
1905.....	9,04	12,03	12,11	10,83	10,05
1906.....	8,78	13,87	13,15	...	10,38
1907.....	9,60	13,19	12,67	11,60	11,04
1908.....	10,70	13,46	11,68	11,23	11,14
1909.....	11,06	14,06	12,98	11,38	11,41
1910.....	13,40	12,25	10,48	10,33	14,73	13,38	11,61	10,44
1911.....	12,40	11,20	9,68	10,33	14,05	12,06	10,69	11,34
1912.....	13,50	12,50	10,83	11,30	14,30	13,35	...	12,30
1913.....	13,70	12,35	10,20	10,15	14,80	12,71	...	10,30
1914.....	14,01	12,10	12,81	11,44	17,02	14,20	13,89	13,13
1915.....	16,90	15,10	14,34	17,00	22,49	...	17,33	19,19
1916.....	23,00	...	20,00	19,80	27,55	...	21,91	17,17
1917.....	28,40	...	28,42	27,20	36,16	18,67
1918.....	28,50	...	48,17	27,20	46,55	...	43,33	23,00
1919.....	47,07	42,59	32,27	33,99	51,57	...	40,47	26,83
1920.....	55,19	45,42	31,29	35,30	54,42	...	30,43	36,80
1921.....	32,80	24,24	18,15	23,39	32,49	...	20,58	23,16
1922.....	26,54	23,13	16,72	16,80	29,34	26,00	18,04	19,62
1923.....	29,70	23,12	15,15	21,54	31,87	24,76	16,46	19,08
1924.....	31,13	25,46	20,54	23,81	34,40	28,16	23,38	23,22
1925.....	26,43	22,88	19,69	24,05	26,63	23,29	20,70	20,60
1926.....	17,22	13,19	11,80	13,96	17,77	14,53	13,22	13,71
1927.....	16,57	15,18	15,01	13,31	19,10	17,55	16,54	15,47
1928.....	19,72	19,24	17,51	16,22	22,88	21,35	18,72	15,92
1929.....	19,45	18,47	16,63	15,45	21,14	19,96	18,08	14,88
1930.....	14,36	11,77	10,09	10,81	16,54	13,46	11,40	10,27
1931.....	11,20	10,55	9,27	7,10	13,17	12,03	11,29	9,93
1932.....	11,67	10,66	11,61	8,36	13,15	12,19	12,83	10,63
1933.....	11,87	12,32	11,63	8,83	14,02	14,38	13,70	10,24
1934.....	11,75	11,16	8,13	10,11	14,02	13,36	11,16	11,21
1935.....	12,32	12,76	10,00	9,66	14,63	15,02	12,20	11,34
1936.....	12,77	12,88	10,42	10,66	15,74	15,30	12,89	12,52
1937.....	15,32	16,23	13,92	12,89	17,61	18,41	15,34	15,52
1938.....	14,18	15,19	13,93	14,19	15,50	16,63	15,38	14,25

TABEL 20. (fortsat).

	Importpriser				En gros priser			
	Bomulds- frøkager	Solsikke- kager	Palme- kager	Majs	Bomulds- frøkager	Solsikke- kager	Palme- kager	Hvede- klid
	1	2	3	4	5	6	7	8
1939.....	14,14	14,55	12,17	12,49	18,43	18,76	15,78	13,48
1940.....	20,51	19,77	19,59	21,13	19,92
1941.....	45,28	52,62	22,00
1942.....	22,00
1943.....	...	77,97	22,00
1944.....	...	78,00	22,00
1945.....	37,13	22,00
1946.....	36,71	42,22	...	28,02	44,59	44,58	...	22,00
1947.....	55,17	62,51	...	41,74	55,09	54,96	...	27,55
1948.....	60,73	61,01	48,63	47,46	63,36	63,61	...	38,28
1949.....	45,07	44,36	28,82	37,48	46,72	47,72	...	32,30
1950.....	52,94	48,17	26,74	44,78	56,00	55,50	...	40,50
1951.....	63,94	57,31	50,26	55,05	64,92	63,92	51,33	57,10
1952.....	67,01	66,74	...	60,41	70,39	69,39	53,11	51,10
1953.....	53,74	58,00	57,71	56,99	60,87	64,31	55,24	43,17
1954.....	56,39	60,18	44,92	51,07	64,38	69,80	50,24	40,29
1955.....	60,06	59,88	47,61	51,56	67,60	73,30	53,78	46,79
1956.....	57,28	56,13	52,03	50,52	62,71	67,96	56,59	47,66
1957.....	55,65	52,80	45,31	47,56	58,95	58,44

Translation: 1-4. Import prices: 1. Cotton-seed cakes. 2. Sunflower cakes. 3. Palm oil cakes. 4. Maize. 5-8. Wholesale prices: 5. Cotton-seed cakes. 6. Sunflower cakes. 7. Palm oil cakes. 8. Wheat bran.

Noter til tabel 20. Foderstoffer.

Importpriser. De angivne priser for import af foderstoffer er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om de importerede mængder af de enkelte varer og disses c. i. f.-værdier. Betegnelserne for de poster i handelsstatistikken, der er anvendt ved opstilling af prisserierne og som er ændret i løbet af perioden har været følgende:

- Kolonne 1: 1910–49: »Bomuldsfrøkager«,
1950–57: »Bomuldsfrøkager, -mel og -skrå«.
- Kolonne 3: 1910–49: »Palmekager«,
1950–57: »Palmekager, -mel og -skrå«.

En gros priser. De anførte priser er simple gennemsnit at ugentlige noteringer i det pågældende kalenderår. Disse noteringer hidrører for perioden 1901–28 fra et større københavnsk foderstoffirma og gælder for den pågældende vare frit leveret på Københavns banegård. Fra 1929 er benyttet noteringer fra »Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer« ab København.

De enkelte varer har været specificeret således:

- Kolonne 5: 1901–28: »Bomuldsfrøkager, prima afskall«.
1929–57: »Bomuldsfrøkager/expeller, afskall. 50%«.
- Kolonne 6: 1901–28: »Solsikkekager, prima tynde«.
1929–57: »Solsikkekager/expeller, afskall. 46%«.
- Kolonne 7: 1901–28: »Palmekager, prima Liverpool«.
1929–57: »Palmekager/expeller, fremmede«.
- Kolonne 8: 1901–28: »Hvedeklid, grove, danske«.
1929–57: »Hvedeklid, danske« (i perioder, hvor denne vare ikke har været noteret, er anvendt noteringen for »Hvedeklid, danske/fremmede«).

Offentlige indgreb i omsætningen af foderstoffer.

Indgreb i prisdannelsen for majs findes behandlet i forbindelse med omtale af kornordningerne, side 26.

I. Under og efter første verdenskrig.

Tilførslerne af udenlandske foderkager opretholdtes i krigens første år. En ved blokadens indtræden i 1917 foretagen optælling af lagrene af foderkager viste tilfredsstillende beholdninger, men da tilførslerne herefter ophørte, fastsatte Indenrigsministeriet ved bkg. af 26. juli 1917 maksimalpriser på foderkager. Disse priser lå for de forskellige sorter på omkring 37 kr. pr. 100 kg, men forhøjedes gentagne gange for at dække lagertab, rente m. v.

Da tilførslerne efter krigen igen kom igang, fik Centralkontoret ved Indenrigsministeriets bkg. af 1. februar 1919 monopol på indførsel af foderkager. Dette monopol bestod indtil 3. oktober 1919.

I kraft af en overenskomst af 17. september 1919 mellem regeringen og fragtnævnet om lavere fragsatser for landets nødvendige tilførsler kunne Centralkontoret dog fortsat indføre og udbyde foderkager til priser, der lå et par kroner under priserne på de i fri handel indførte foderstoffer, og således begrænse de indenlandske priser. I marts 1920 ophørte Centralkontorets virksomhed.

I forbindelse med tredivernes kornordninger blev der af hensyn til priserne på indenlandsk hvedeklid lagt en afgift på importeret hvedeklid svarende til afgiften på majs.

II. *Under og efter anden verdenskrig.*

Efter udbruddet af anden verdenskrig blev tilførslerne af udenlandske foderstoffer praktisk taget afbrudt, hvorfor de tilbageværende lagre af olieklager blev rationeret. Endvidere var olieklager rationerede fra importens genoptagelse i 1945 indtil 20. maj 1952.

I juli 1941 indførtes pris- og avancekontrol for indenlandske foderstoffer og foderblandinger; denne blev ved bkg. af 29. januar 1944 udvidet til også at omfatte udenlandske foderstoffer og foderstoffer fremstillet af udenlandske oliefrø, men ved bkg. af 22. februar 1946 blev kontrollen atter indskrænket til alene at omfatte indenlandske foderstoffer og foderblandinger.

Centralkontoret for indkøb af korn og foderstoffer havde eneret på indførsel af foderstoffer fra september 1939 til maj 1953. I kraft af dette gennemførtes efter krigen en prisudligningsordning, hvorefter forbrugerpriserne her i landet ændredes med noget længere mellemrum, end importprisernes svingninger ellers ville have betinget.

For hvedeklid har der været fastsat maksimalpriser i perioden 9/2 1940–31/8 1947. Disse, der var glædende ab mølle, har været følgende:

9/2 1940–31/8 1940.....	18,00 kr. pr. 100 kg
1/9 1940–31/8 1947.....	22,00 kr. pr. 100 kg

Fra 1. september 1947 blev maksimalprisordningen erstattet af en ordning, hvorefter indenlandsk fremstillet hvedeklid blev pålagt en afgift pr. 100 kg svarende til differencen mellem den pris, hvortil Centralkontoret leverer udenlandsk klid til importører, og 22,00 kr. Denne ordning blev ophævet 23/7 1949.

D. HANDELSGØDNING

TABEL 21. Handelsgødning. Kr. pr. 100 kg.

Fertilizers.

	Importpriser				Pris til forbruger			
	Chile-salpeter	Kalk-salpeter	18 % super-fosfat	Kali-gødning	Chile-salpeter	Kalk-salpeter	18 % super-fosfat	Kali-gødning
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900.....	16,00	...	4,80	3,70
1901.....	16,00	...	5,17	3,44	17,00	...	5,80	11,30
1902.....	17,99	...	4,90	3,68	20,10	...	5,80	11,00
1903.....	17,00	...	4,64	3,54	17,55	...	5,30	11,00
1904.....	18,50	...	4,40	3,87	19,18	...	5,20	11,00
1905.....	19,50	...	4,54	3,57	20,06	...	5,50	11,00
1906.....	20,00	...	4,72	3,76	20,70	...	5,60	11,00
1907.....	20,50	...	5,20	4,00	20,50	...	6,30	11,05
1908.....	20,00	...	4,93	4,77	6,10	11,70
1909.....	19,50	5,05	18,28	13,60	5,50	11,70
1910.....	17,50	12,13	4,80	7,47	17,22	...	5,15	11,70
1911.....	18,50	11,76	5,60	7,18	18,00	...	5,95	11,70
1912.....	20,00	16,03	5,30	7,25	20,00	16,50	5,65	11,85
1913.....	21,00	16,90	5,30	7,47	22,40	18,50	5,65	11,85
1914.....	19,00	17,41	5,00	7,71	19,49	16,20	5,40	11,85
1915.....	22,00	17,99	7,00	11,12	21,20	18,50	7,25	12,75
1916.....	28,00	24,97	10,00	13,96	24,50	...	11,25	14,90
1917.....	30,00	34,01	15,00	13,30	36,00	35,00	...	15,90
1918.....	...	57,25	...	14,32	34,00	34,00	...	17,85
1919.....	50,87	37,73	25,89	13,32	44,50	45,00	24,35	28,55
1920.....	45,64	42,10	24,75	15,97	60,00	46,00	26,00	28,55
1921.....	45,94	41,63	16,31	15,60	58,00	50,00	26,20	25,40
1922.....	28,50	23,52	9,87	12,11	31,00	26,56	10,18	18,33
1923.....	30,46	26,65	8,14	11,89	33,11	27,25	8,97	17,41
1924.....	32,27	28,62	8,26	12,28	36,05	31,00	9,46	16,35
1925.....	31,83	27,22	8,04	11,98	30,78	27,33	8,56	16,10
1926.....	22,59	18,23	6,04	10,85	23,53	19,10	6,55	14,44
1927.....	22,51	17,06	5,57	10,74	23,57	17,33	6,08	13,90
1928.....	18,99	16,70	5,66	10,88	19,77	16,90	6,00	13,69
1929.....	17,62	15,80	5,94	11,39	17,71	16,34	6,04	13,04
1930.....	17,07	15,98	5,27	10,87	17,28	16,38	6,09	12,91
1931.....	17,19	14,70	5,09	10,78	17,73	14,30	5,64	12,49
1932.....	15,42	12,99	4,89	11,54	16,43	13,31	5,72	13,48
1933.....	14,66	14,01	5,30	11,81	16,51	14,50	6,22	13,39
1934.....	13,75	14,29	5,46	9,92	16,18	15,36	6,29	12,85
1935.....	13,55	14,37	5,43	11,36	16,46	15,63	6,24	12,40
1936.....	13,50	13,89	5,16	10,96	16,51	15,67	6,25	13,49
1937.....	13,98	14,44	5,45	10,88	16,73	16,03	6,46	13,49
1938.....	14,73	14,08	5,74	10,73	17,06	16,53	6,64	13,49

TABEL 21. (fortsat).

	Importpriser				Pris til forbruger			
	Chile-salpeter 1	Kalk-salpeter 2	18 % super- fosfat 3	Kali- gødning 4	Chile-salpeter 5	Kalk-salpeter 6	18 % super- fosfat 7	Kali- gødning 8
1939.....	14,99	14,62	5,72	11,74	17,56	17,03	6,68	14,38
1940.....	19,95	19,12	9,13	12,85	18,98	19,27	9,89	17,46
1941.....	...	20,30	...	15,18	...	23,21	15,39	19,67
1942.....	...	20,12	...	14,84	...	23,48	...	19,74
1943.....	...	20,35	...	14,87	...	24,75	...	18,69
1944.....	...	20,06	...	14,66	...	25,15	...	19,11
1945.....	23,53	20,64	...	14,57	...	25,13	...	19,93
1946.....	25,08	19,63	...	20,83	32,63	24,87	15,67	21,20
1947.....	26,23	20,38	...	18,87	30,88	24,33	13,78	23,78
1948.....	28,99	21,38	...	21,40	31,99	24,55	13,43	25,03
1949.....	30,65	21,16	15,53	23,17	35,51	24,56	13,57	26,10
1950.....	37,06	22,44	17,08	21,74	39,51	25,20	14,30	27,27
1951.....	40,03	23,22	21,12	18,79	41,11	26,13	18,07	23,08
1952.....	44,96	24,55	25,14	20,37	51,93	27,82	21,21	22,15
1953.....	39,44	24,03	18,88	21,40	48,38	27,86	19,36	21,83
1954.....	34,52	24,02	18,00	21,57	37,70	28,13	17,89	27,01
1955.....	34,81	24,03	18,51	21,59	39,80	28,48	18,40	27,39
1956.....	35,53	24,01	19,97	21,89	42,60	28,58	20,32	27,66
1957.....	33,00	24,29	21,22	22,50	41,20	28,63	21,29	27,89

Translation: 1-4. Import prices. 5-8. Price paid by farmers. 1 and 5. Chile nitre. 2 and 6. Calcium nitrate. 3 and 7. Super-phosphate. 4 and 8. Potash.

Noter til tabel 21. Handelsgødning.

Importpriser. De i kolonnerne 1–4 anførte importpriser for handelsgødning er c.i.f.-priser beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger om den importerede mængde og dennes værdi.

Da det ikke har været muligt at opstille prisserier, der dækker nøjagtig samme vare gennem hele den betragtede periode, skal nedenfor gives en kort oversigt over de varer, som importprisserierne omfatter:

Kolonne 1 (Chilesalpeter): 1900–1918 »Chilesalpeter«; 1919–1937 »Chilesalpeter, norsk natronsalt o.l. anmeldt som gødningsstof«; 1938–1957 »Chilesalpeter«.

Kolonne 2 (Kalksalpeter): 1910–1918 »Luftkvælstofgødninger«; 1919–1922 »Kalkkvælstofgødning og norgessalpeter«; 1923 »Norgessalpeter«; 1924–1957 »Kalksalpeter, herunder norgessalpeter«.

Kolonne 3 (Superfosfat): 1900–1909 »Handelsgødning, kunstig og naturlig«; 1910–1957 »Superfosfat«.

Kolonne 4 (Kaligødning): 1900–1909 »Stassfurtersalte (Kainit, Kieserit, m.m.)«; 1910–1920 »Kainit og andre Kaligødninger«; 1921–1957 »Kaligødning«.

Forbrugerpriser. I kolonnerne 5–8 er for perioden 1922–1957 anført gennemsnitspriser ved salg til forbruger. Priserne er beregnet på grundlag af Dansk Andels Gødningsforretnings årligt udsendte priscirkulærer, der indeholder retningslinier for prisfastsættelsen ved salg fra lokalforening til forbruger. Cirkulærepriserne, der stiger jævnt i løbet af sæsonen, gælder ab lokalforeningernes lagre, hvorfor forbrugerne yderligere må betale påløbende transportudgifter.

I perioden 1900–1921 er givet vejede gennemsnit af Dansk Andels Gødningsforretnings faktureringspriser til lokalforeningerne. Disse er noget lavere end de i resten af kolonnen anførte priser til forbruger, fordi lokalforeningen får en vis rabat til dækning af omkostninger ved transport m.m., nemlig ca. 1 kr. pr. hkg.

De i kolonne 8 anførte priser gælder for kaligødning med følgende procenter: 1900–1929: 37–40%; 1930–1953: 40% og siden 1954: 50%.

Statsindgreb i omsætningen af handelsgødning.

Under den første verdenskrig var omsætningen af handelsgødning delvis reguleret. Der blev fastsat maksimalpris på chilesalpeter 20/11 1916, og denne gødning var endvidere rationeret fra 2/2 1917 indtil 1/3 1919, idet fordelingen af den forhåndenværende mængde blev foretaget af et i marts 1917 nedsat chilesalpeternævn.

I februar 1918 blev der fastsat maksimalpriser på superfosfat.

Den store difference mellem tallene for 1918 i kolonne 2 og 6 (kalksalpeter) skyldes, at der indkøbtes 20.000 tons norgessalpeter til 55.00 kr. pr. 100 kg, som ved hjælp af statstilskud blev solgt for 35.00 kr. pr. 100 kg.

Samtlige bestemmelser vedrørende regulering af handelen med gødningsstoffer under 1. verdenskrig blev ophævet 23/3 1920.

Efter udbruddet af 2. verdenskrig blev der indført rationering af gødningsstoffer. Denne varede for superfosfat og kali til december 1948, medens kvælstofgødninger blev

givet fri i gødningssæsonen 1951-52. På grund af ringe forsyninger blev rationeringen af denne sidste videreført ved private fordelingsordninger.

Priskontrolrådet har i gødningsårene 1939/40-1951/52 (1. juli-30. juni) fastsat grundpriser ved salg til forbruger. Disse priser var gældende sæsonen igennem med stigende tillæg til dækning af udgifterne ved oplagringen. En oversigt over disse grundpriser er givet i nedenstående tabel for 1939/40 og for efterkrigsårene i kr. pr. 100 kg:

Gødningsæson (1. juli-30. juni)	Chilesalpeter	Kalksalpeter	Superfosfat	Kaligødning
1939-40	16,10	15,60	6,30	12,45
1945-46	32,40	23,15	16,65	20,20
1946-47	30,65	22,65	13,90	22,40
1947-48	31,75	22,90	12,90	23,35
1948-49	35,10	23,00	13,20	24,95
1949-50	39,60	24,60	14,00	30,80
1950-51	38,85 ¹⁾	24,80	13,65	23,25
1951-52	50,60	27,05	20,95	21,30

¹⁾ Da importørerne senere på sæsonen indkøbte et supplerende kvantum til en noget højere pris, blev der fastsat ny grundpris for dette kvantum. Denne blev 45.30 kr. pr. 100 kg.

E. ARBEJDSLØNNINGER

TABEL 22. Arbejdslønnen i landbruget. Kroner.

Wages in agriculture.

	Faste medhjælpere, med kost og logi. Gnstl. løn for sommerhalvåret (1/5-31/10)						Løse daglejere. Gnstl. dagløn	
	Karle 16 år og derunder 1	Karle 17-20 år 2	Karle 21 år og derover 3	Forkarle 4	Foder- mestre 5	Piger 6	På gårdens kost 7	På egen kost 8
1905.....	135			199	223	102	1,62	2,29
1910.....	184			253	259	128	2,02	2,78
1915.....	213			293	270	153	2,46	3,43
1918.....	315			452	368	201	4,03	5,79
1922.....	300	437	529	593	597	346	4,71	6,01
1923.....	268	388	454	524	526	305	4,68	6,23
1924.....	289	443	543	594	596	332	5,17	6,68
1925.....	313	500	585	669	657	330	5,38	6,83
1926.....	290	429	510	584	594	316	4,43	5,82
1927.....	241	357	444	498	517	277	4,07	5,51
1928.....	226	341	402	464	470	255	3,96	5,30
1929.....	240	353	410	469	479	254	4,03	5,40
1930.....	248	360	429	476	488	255	4,19	5,49
1931.....	244	350	408	461	471	251	3,89	5,09
1932.....	212	319	375	419	430	229	3,46	4,74
1933.....	210	310	363	408	412	220	3,58	4,75
1934.....	219	328	387	429	428	231	3,93	4,82
1935.....	247	360	422	465	459	251	4,27	5,33
1936.....	281	401	475	519	518	273	4,62	5,57
1937.....	305	448	533	585	581	287	4,92	6,01
1938.....	334	493	578	638	621	304	5,35	6,29
1939.....	353	527	613	676	658	312	5,48	6,79
1940.....	375	552	642	708	685	328	5,81	7,14
1941.....	419	619	717	799	767	342	7,03	8,92
1942.....	491	714	852	949	896	377	8,13	9,77
1943.....	471	836	1037	1116	1081	393
1944.....	668	1120	1297	1394	1373	504	11,06	12,22
1945.....	834	1405	1613	1759	1732	661	12,68	14,76
1946.....	1054	1729	1924	2102	2100	801	15,22	17,16
1947.....	1163	1854	2170	2290	2198	960	15,89	17,25
1948.....	1158	1879	2112	2270	2143	972	15,73	17,68
1949.....	1190	1845	2067	2201	2184	987	16,11	18,33
1950.....	1196	1903	2150	2279	2276	1016	16,18	19,32
1951.....	1290	2057	2319	2469	2456	1066	18,82	20,96
1952.....	1385	2196	2475	2709	2612	1108	20,12	23,02

TABEL 22 (fortsat).

	Faste medhjælpere, med kost og logi. Gnstl. løn for sommerhalvåret (1/5-31/10)						Løse daglejere. Gnstl. dagløn	
	Karle 16 år og derunder 1	Karle 17-20 år 2	Karle 21 år og derover 3	Forkarle 4	Foder- mestre 5	Piger 6	På gårdens kost 7	På egen kost 8
1953.....	1425	2292	2650	2792	2742	1180	21,27	23,62
1954.....	1549	2381	2732	2966	2895	1219	21,78	24,84
1955.....	1563	2474	2844	3153	3110	1235	23,20	25,56
1956.....	1632	2522	2662	3132	3112	1292	23,81	27,60
1957.....	1590	2491	2868	3083	3131	1304	24,67	28,46

Translation: 1-6. Permanent workers receiving board and lodging. Average wages for the summer half-year (1 May-31 October). 1. Farm-hands 16 years and under. 2. Farm-hands 17-20 years. 3. Farm-hands 21 years and over. 4. Farm foremen. 5. Cattle foremen. 6. Farm girls. 7-8. Casual day-labourers. Average daily wages. 7. Receiving board on the farm. 8. Not receiving board.

Noter til tabel 22. Arbejdslønnen i landbruget.

Tabellens tal angiver den gennemsnitlige pengeløn, som de anførte medhjælpergrupper har modtaget i årene 1905-1957.

I kolonnerne 1-6 er anført halvårslønnen for sommerhalvåret (1/5-31/10), medens tallene i kolonnerne 7 og 8 er den gennemsnitlige dagløn.

Da det materiale, der ligger til grund for udarbejdelsen af tabellen, stammer fra forskellige kilder og som følge heraf ikke er helt ensartet, skal der i det følgende gives en kortfattet redegørelse for materialets indsamling og bearbejdelse.

Perioden 1905-1918: Oplysningerne om arbejdslønnen i landbruget er indsamlet og bearbejdet af Det statistiske Departement. Tallene i kolonnerne 1-5 er beregnet på grundlag af et ret betydeligt antal enkelte landbrugeres oplysninger om den faktiske udbetalte løn, medens tallene i kolonnerne 6-8 er baseret på skønsmæssige opgivelser fra Landbo- og Husmandsforeningerne. For årene 1915 og 1918 blev der endvidere modtaget oplysninger fra Landarbejdernes fagforeninger.

Perioden 1922-1942: Materialet blev i denne periode indsamlet og bearbejdet af Det landøkonomiske Driftsbureau. Oplysningerne fremskaffedes dels ved direkte henvendelse til et antal enkelte landmænd og dels under medvirken af de lokale konsulenter.

Perioden 1943-1957: Efter forhandling med Det landøkonomiske Driftsbureau og efter at de interesserede parter havde haft sagen forelagt, blev der i 1942 truffet bestemmelse om, at Det statistiske Departement fremtidig skulle indhente oplysninger om arbejdslønnen i landbruget.

Tallene i tabel 22 er for årene 1943-1957 beregnet på grundlag af oplysninger om samtlige medhjælpere i en femtedel af landkommunerne.

En sammenligning af de anførte tal for årene før 1943 med tallene for årene fra 1943–1957 kan ikke umiddelbart foretages, idet Det landøkonomiske Driftsbureau og Departementet har benyttet noget forskellige opgørelsesmåder. En undersøgelse vedrørende dette forhold viser, at de af Departementet opgjorte arbejdslønninger (tallene for årene 1943–1957) ligger en halv snes procent lavere end de af Driftsbureauet beregnede lønninger (tallene for årene 1922–1942).

En mere detaljeret redegørelse for disse forhold er givet i Stat. Medd. 4. række, 123. bind, 1. hæfte »Landbrugsstatistik 1943«, udgivet af Det statistiske Departement.

Da det foreliggende materiale ikke muliggør opstilling af lønserier, der med hensyn til de enkelte medhjælpergrupper definition er helt ensartede, skal der i det følgende gives en kortfattet oversigt over de forskelle, der gør sig gældende mellem de enkelte kolonnens forskellige dele.

Kolonnerne 1–3: Tallene der er anført i kolonne 2 for årene 1905–1918 gælder for tjenestekarle uden nærmere aldersspecifikation. I perioden 1922–1942 gælder tallene for følgende aldersklasser: kolonne 1: Under 17 år; kolonne 2: 17–21 år; kolonne 3: Over 21 år.

Kolonne 4: Tallene angiver i hele perioden den gennemsnitlige løn for samtlige forkarle.

Kolonne 5: For årene 1905–1942 er anført den gennemsnitlige løn for samtlige fodermestre på gårdens kost, medens tallene for årene 1943–1945 alene gælder for aldersgruppen 26 år og derover, og for årene fra 1946–1957 alene for gruppen 21 år og derover.

Kolonne 6: Omfatter i årene 1905–1918 alt kvindeligt tyende; i årene 1922–1942 gælder tallene for piger over 18 år, der deltager i landbrugsarbejdet. I årene 1943–1957 gælder tallene for alle piger over 18 år, uanset om disse deltager i landbrugsarbejdet eller ej.

Kolonne 7 og 8: Medens tallene indtil 1942 gælder for løse daglejere uanset alder, omfatter de i årene 1943–1957 alene aldersgruppen 26–39 år. Endvidere angiver de anførte tal sommerlønnen i årene 1922–1957, medens det i årene 1905–1918 drejer sig om et gennemsnit af forårs- og sommerlønnen.

E. PRISER PÅ LANDBRUGSEJENDOMME

TABEL 23. Købesum pr. td. hrtk. for bebyggede landbrugsejendomme, solgt i almindelig fri handel. 1902-1957¹⁾. Kroner.*Price paid per td. hartkorn for agricultural holdings with buildings. Free-market sales.*

	Gårde 1-12 tdr. hrtk.			Huse ¼-1 td. hrtk.		
	Jord og bygninger	Løsøre	Samlet købesum	Jord og bygninger	Løsøre	Samlet købesum
	1	2	3	4	5	6
1902.....	5254	1472	6726	9318	2394	11712
1903.....	5339	1550	6889	9470	2637	12107
1904.....	5527	1675	7202	9837	2688	12525
1905.....	5724	1688	7412	10069	2856	12925
1906.....	5903	1848	7751	10689	3251	13940
1907.....	6318	2036	8354	11243	3563	14806
1908.....	6513	2097	8610	11376	3472	14848
1909.....	6678	1991	8669	11886	3415	15301
1910.....	6782	2090	8872	12009	3607	15616
1911 ²⁾	7170	2224	9394	12723	3981	16704
1912 ²⁾	9702	13548	3897	17445
1913.....	8567	2203	10770	14640	3651	18291
1914.....	8909	2384	11293	15543	3962	19505
1915.....	9235	3007	12242	15779	5099	20878
1916.....	9744	3488	13232	16578	6251	22829
1917.....	10944	3801	14745	18165	6411	24576
1918.....	12939	5605	18544	21868	9608	31476
1919.....	14919	6881	21800	24964	11626	36590
1920.....	14131	8193	22324	25203	13678	38881
1921.....	14097	6960	21057	25121	12410	37531
1922.....	13158	5260	18418	23687	9574	33261
1923.....	13360	5892	19252	24353	10891	35244
1924.....	14289	6961	21250	26540	12426	38966
1925.....	14862	7161	22023	27803	12760	40563
1926.....	13181	5576	18757	25553	10488	36041
1927.....	11671	4619	16290	23723	9480	33203
1928.....	11439	4519	15958	23277	9278	32555
1929.....	12133	5169	17302	23990	9909	33899
1930.....	12545	5397	17942	24442	10735	35177
1931.....	11679	4290	15969	22978	8604	31582
1932.....	10312	3082	13394	20435	6122	26557
1933.....	10226	3291	13517	20638	6741	27379
1934.....	10877	3881	14758	20738	7347	28085
1935.....	10996	4409	15405	20740	8019	28759
1936.....	10992	4570	15562	21282	8525	29807
1937.....	10909	4274	15183	21015	8164	29179
1938.....	10920	4592	15512	21367	8672	30039

fortsættes

TABEL 23 (fortsat).

	Gårde 1-12 tdr. hrtk.			Huse ¼-1 td. hrtk.		
	Jord og bygninger 1	Løsøre 2	Samlet købesum 3	Jord og bygninger 4	Løsøre 5	Samlet købesum 6
1939.....	11199	5074	16273	21662	9743	31405
1940.....	11828	6464	18292	22974	12530	35504
1941.....	12666	7993	20659	24234	14371	38605
1942.....	13800	9273	23073	25759	14925	40684
1943.....	14127	10449	24576	26923	18321	45244
1944.....	15113	12515	27628	28928	22808	51736
1945.....	15460	12767	28227	30225	23434	53659
1946.....	15904	11167	27071	30805	21132	51937
1947.....	17503	11012	28515	34381	20838	55219
1948.....	19755	10638	30393	39008	21821	60829
1949.....	20662	10335	30997	39110	20641	59751
1950.....	23521	11522	35043	42881	22830	65711
1951.....	26734	11359	38093	48370	21606	69976
1952.....	29834	11148	40982	52401	22239	74640
1953.....	31374	11092	42466	55454	22319	77773
1954.....	32085	10671	42756	57727	21538	79265
1955.....	32023	10073	42096	57769	21772	79541
1956.....	34417	10654	45071	65371	23480	88851
1957.....	37383	10906	48289	67878	21521	89399

Translation: 1-3. Farms. 4-6. Small-holdings. 1 and 4. Land and buildings. 2 and 5. Personal property. 3 and 6. Total price.

¹⁾ For årene efter 1922 er salgene i de sønderjydske amter medregnet. ²⁾ Anslået.

III.

INDEKSTABELLER OG PRISRELATIONER

TABEL 24. Landbrugets producentpriser, eksportpriser, importpriser, arbejds-løn og ejendoms-priser. 1910-14 = 100.

Prices paid to farmers, export prices, import prices, wages, and prices of agricultural holdings.

	Producent-priser	Eksport-priser	Import-priser	Arbejds-løn 1935-39 = 100	Ejen-doms-priser		Producent-priser	Eksport-priser	Import-priser	Arbejds-løn 1935-39 = 100	Ejen-doms-priser
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1900....	80	79	68	1930....	123	133	107	83	179
1901....	81	82	76	1931....	93	105	92	80	160
1902....	81	82	81	...	67	1932....	82	91	96	73	134
1903....	80	80	78	...	69	1933....	98	107	97	71	135
1904....	78	78	78	...	72	1934....	114	119	95	75	147
1905....	83	84	79	32	74	1935....	125	129	100	82	154
1906....	89	89	87	...	77	1936....	134	136	104	92	156
1907....	88	88	88	...	83	1937....	136	140	115	101	152
1908....	86	85	91	...	86	1938....	140	145	112	110	155
1909....	92	89	93	...	87	1939....	144	147	110	116	163
1910....	96	95	95	42	89	1940....	175	172	155	122	183
1911....	94	93	92	...	94	1941....	240	242	...	135	206
1912....	101	101	104	...	97	1942....	254	253	...	157	231
1913....	104	104	103	...	108	1943....	259	273	...	179	246
1914....	104	107	106	...	113	1944....	264	271	...	232	276
1915....	146	147	138	49	122	1945....	264	270	...	292	282
1916....	185	184	184	...	132	1946....	264	263	242	355	271
1917....	191	208	223	...	147	1947....	298	300	320	394	285
1918....	254	324	259	71	185	1948....	358	377	358	391	304
1919....	296	356	312	...	218	1949....	361	360	293	388	310
1920....	329	365	367	...	223	1950....	370	347	332	400	350
1921....	251	286	249	...	210	1951....	395	399	391	431	381
1922....	193	208	184	104	184	1952....	416	433	424	460	410
1923....	205	215	199	91	192	1953....	393	405	351	484	424
1924....	234	239	211	104	212	1954....	397	398	344	506	427
1925....	213	222	198	112	220	1955....	405	412	371	524	421
1926....	152	163	131	100	187	1956....	429	1)	358	522	450
1927....	137	143	130	86	163	1957....	385	1)	346	531	483
1928....	137	147	141	79	159						
1929....	145	154	135	81	173						

Translation: 1. Prices paid to farmers. 2. Export prices. 3. Import prices. 4. Wages. 5. Prices of farm holdings.

1) Jfr. note til tabel 27.

Noter til tabel 24. Landbrugets producentpriser, eksportpriser, importpriser, arbejds løn og ejendomspriser. 1910-14 = 100.

Kolonne 1. Det samlede producentprisindeks for landbrugsvarer er beregnet ved sammenvejning af producentprisindekset for animalske landbrugsvarer, tabel 25 kolonne 5, og producentprisindekset for vegetabiliske landbrugsvarer, tabel 26 kolonne 4, i forholdet 89,9 til 10,1. Disse vægte repræsenterer for de animalske varers vedkommende produktionsværdien af de i indekset indgående produkter i årene 1951-55, og for de vegetabiliske varer værdien af den del af de i indekset indgående varer, der er solgt ud af landbruget i årene 1951-55.

Kolonne 2. Det samlede eksportprisindeks for landbrugsvarer er beregnet ved sammenvejning af eksportprisindekset for animalske landbrugsvarer, tabel 27 kolonne 6, og eksportprisindekset for vegetabiliske landbrugsvarer tabel 27, kolonne 8 i forholdet 95,4 til 4,6. Disse vægte repræsenterer eksportværdien i årene 1951-55 af henholdsvis de animalske og de vegetabiliske landbrugsvarer, der indgår i de to indekser.

Kolonne 3. Importprisindekset er fremkommet ved sammenvejning af de i tabel 28 som kolonne 1-3 anførte indekser for foderkorn, oliekager og handelsgødning i forholdet 18,4, 47,9 og 33,7. Disse vægte repræsenterer importværdien af de pågældende varegrupper i årene 1951-55.

Kolonne 4. Indekset for arbejds løn omfatter følgende medhjælpergrupper: Karle, 16 år og derunder; karle, 17-20 år; karle, 21 år og derover; forkarle; fodermestre; piger. Lønnen for de enkelte grupper er vejret sammen i forhold til deres andel i den udbetalte lønsum i perioden 1/11 1950-1/11 1955. Dette giver følgende vægte:

Karle, 16 år og derunder.....	13,4
» , 17-20 år.....	21,0
» , 21 år og derover.....	31,6
Forkarle.....	10,9
Fodermestre.....	6,9
Piger.....	16,2

Ved indeksberegningen er anvendt de i tabel 22 anførte lønninger for sommerhalvåret.

Kolonne 5. Ejendomsprisindekset er beregnet på grundlag af den i tabel 23, kolonne 3 anførte samlede købesum for gårde på 1-12 tdr. hartkorn.

TABEL 25. Producentprisindeks for animalske landbrugsprodukter. 1910-14 = 100.

Indices of prices paid to farmers for animal products.

	Smør	Æg	Flæsk	Kød	Animalske varer i alt		Smør	Æg	Flæsk	Kød	Animalske varer i alt
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1900....	90	81	79	77	80	1930....	125	125	133	94	127
1901....	92	81	84	77	82	1931....	103	102	84	62	94
1902....	90	81	84	79	82	1932....	90	92	77	36	80
1903....	88	82	79	83	81	1933....	83	98	124	43	99
1904....	86	84	69	79	76	1934....	82	97	160	51	116
1905....	90	87	81	85	83	1935....	96	103	165	72	128
1906....	95	91	89	91	90	1936....	104	107	174	79	136
1907....	92	93	84	85	87	1937....	106	109	175	77	137
1908....	97	89	77	77	85	1938....	117	122	179	85	145
1909....	93	96	92	89	92	1939....	117	114	178	100	147
1910....	97	93	100	94	97	1940....	138	127	198	132	173
1911....	97	96	89	94	93	1941....	209	200	242	217	242
1912....	105	99	98	102	101	1942....	216	240	253	236	257
1913....	101	103	109	115	106	1943....	216	242	273	230	263
1914....	101	109	103	96	102	1944....	217	238	278	232	266
1915....	129	145	147	166	148	1945....	216	233	274	232	266
1916....	144	189	175	253	189	1946....	196	238	274	232	264
1917....	164	198	173	223	193	1947....	233	292	325	234	301
1918....	225	319	219	251	260	1948....	306	332	403	245	368
1919....	267	413	279	251	304	1949....	304	320	416	262	369
1920....	300	456	362	213	335	1950....	279	300	400	362	371
1921....	246	309	301	162	262	1951....	265	349	434	409	397
1922....	186	209	236	115	195	1952....	291	399	457	406	419
1923....	205	218	215	157	207	1953....	314	392	421	372	402
1924....	245	258	221	189	232	1954....	317	369	410	409	403
1925....	228	210	233	162	220	1955....	314	380	419	400	409
1926....	153	141	184	98	155	1956....	321	373	461	443	432
1927....	143	139	138	102	136	1957....	281	351	397	438	393
1928....	150	140	139	96	138						
1929....	148	147	163	98	149						

Translation: 1. Butter. 2. Eggs. 3. Pork. 4. Meat. 5. Animal products, total.

Noter til tabel 25. Producentprisindeks for animalske landbrugsprodukter.

Kolonne 1–4. Ved beregningen af de anførte producentprisindekser for smør, æg, flæsk og kød er anvendt de prISRækker, der er nævnt i noten til kolonne 5.

Kolonne 5. Det samlede animalske producentprisindeks omfatter følgende produkter: mælk, smør, ost, æg, flæsk og kød; tallene for mælk og ost er dog ikke gengivet i tabel 25. Varerne indgår i indekset med de i nedenstående oversigt anførte vægte. Endvidere er i oversigten anført, hvilke priser der er anvendt ved beregningen af indekset.

	Vægte	Anvendte priser		
Mælk.....	9,1	Tabel 11 kolonne 1		
Smør.....	20,6	»	12	» 1
Ost.....	5,2	»	13	» 1
Æg.....	9,2	»	14	» 2
Flæsk.....	38,2	»	15	» 2
Kød.....	17,7	»	16	» 3

Vægtene repræsenterer produktionsværdien af de enkelte produkter i årene 1951–55; for mælk dog alene produktionsværdien af den mælk, der ikke anvendes i smør- og oste-fremstillingen.

For ost er anvendt eksportpriserne. Dette skyldes dels at noteringer for ost ab mejeri kun kan føres tilbage til 1925, og dels at osteproduktionens fordeling på kvaliteter har ændret sig betydeligt i løbet af den betragtede periode. Dette forhold tages der mere hensyn til ved anvendelse af eksportpriserne end ved anvendelse af en enkelt notering ab mejeri.

Noter til tabel 26. Producentprisindeks for vegetabiliske landbrugsprodukter.

Kolonne 1. Kornprisindekset omfatter hvede, rug, byg og havre, der indgår i indekset med følgende vægte: hvede 8,2, rug 7,9, byg 60,2, havre 23,7. Disse vægte repræsenterer værdien af høsten af de enkelte kornsorter i årene 1951–55.

Ved beregningen af indekset er anvendt de i tabellerne 1, 2, 3 og 5 som kolonne 1 anførte kapitelstakster.

Kolonne 2. Ved beregning af prisindekset for kartofler er anvendt følgende priser; 1900–1915 kolonne 2 i tabel 6 og 1916–1957 kolonne 1 i tabel 6.

Kolonne 3. Indekset for sukkerroer er beregnet på grundlag af de i tabel 7 som kolonne 1 anførte avlerpriser.

TABEL 26. Producentprisindeks for vegetabiliske landbrugsprodukter. 1910-14 = 100.

Indices of prices paid to farmers for vegetable products.

	Korn	Kartofler	Sukker- roer	Vegeta- bilske varer i alt		Korn	Kartofler	Sukker- roer	Vegeta- bilske varer i alt
	1	2	3	4		1	2	3	4
1900.....	72	86	74	76	1930.....	69	126	77	85
1901.....	75	76	59	72	1931.....	72	122	77	84
1902.....	74	80	69	74	1932.....	71	160	106	100
1903.....	73	80	69	74	1933.....	77	98	103	87
1904.....	80	112	119	98	1934.....	90	120	95	97
1905.....	83	84	77	83	1935.....	81	130	108	100
1906.....	79	64	90	78	1936.....	106	147	108	118
1907.....	91	94	95	95	1937.....	117	148	118	126
1908.....	86	112	105	98	1938.....	82	96	121	97
1909.....	81	90	105	91	1939.....	120	111	130	122
1910.....	79	92	90	86	1940.....	183	254	157	197
1911.....	99	94	124	104	1941.....	181	293	216	220
1912.....	94	114	88	97	1942.....	183	305	216	224
1913.....	85	92	88	88	1943.....	185	249	261	223
1914.....	143	108	110	125	1944.....	186	321	293	249
1915.....	146	136	107	131	1945.....	182	342	282	249
1916.....	166	122	141	147	1946.....	185	375	291	260
1917.....	166	186	162	174	1947.....	188	424	300	276
1918.....	161	229	243	202	1948.....	212	295	320	268
1919.....	226	215	256	227	1949.....	298	256	320	293
1920.....	250	231	295	271	1950.....	355	395	327	363
1921.....	157	133	157	153	1951.....	385	429	346	381
1922.....	131	144	298	178	1952.....	346	378	466	390
1923.....	152	164	300	192	1953.....	267	336	347	309
1924.....	218	326	225	250	1954.....	320	425	324	342
1925.....	126	234	117	151	1955.....	308	495	385	370
1926.....	115	128	138	127	1956.....	318	515	474	406
1927.....	124	191	123	141	1957.....	254	325	427	318
1928.....	112	207	102	133					
1929.....	96	166	97	114					

Translation: 1. Grain. 2. Potatoes. 3. Sugar beets. 4. Vegetable products, total.

Kolonne 4. Producentprisindekset for vegetabiliske landbrugsprodukter omfatter korn, kartofler og sukkerroer, og de enkelte produkter indgår i indekset med følgende vægte: hvede 10,1, rug 14,9, byg 22,0, havre 4,1, kartofler 23,8 og sukkerroer 25,1. Disse vægte repræsenterer værdien af den del af de enkelte varer, der er solgt ud af landbruget i årene 1951-55.

Ved beregningen af indekset er anvendt de i noterne til kolonnerne 1-3 nævnte priser.

Det bemærkes, at vægtgrundlaget for korn er forskelligt i kolonne 1 og kolonne 4, hvorfor man ikke ved sammenvejning af de i kolonnerne 1-3 anførte indekser vil komme frem til indekset for vegetabiliske varer i alt.

TABEL 27. Eksportprisindeks for landbrugsvarer. 1910-14 = 100.

Indices of export prices for agricultural products.

	Smør	Ost	Æg	Bacon	Kød	Animalske varer i alt	Byg	Vegeta- bilske varer i alt
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900.....	90	64	77	78	75	80	77	75
1901.....	91	60	78	85	75	82	77	74
1902.....	89	62	78	83	79	82	77	77
1903.....	87	67	82	78	79	80	79	77
1904.....	86	74	82	73	70	78	82	84
1905.....	90	78	83	84	77	84	89	84
1906.....	94	90	91	87	79	89	89	84
1907.....	91	99	93	84	79	88	95	91
1908.....	95	99	91	79	67	85	99	95
1909.....	93	90	95	93	66	89	95	94
1910.....	95	89	92	103	79	95	87	93
1911.....	99	94	96	89	89	93	103	102
1912.....	103	106	99	97	104	101	107	105
1913.....	101	96	102	108	112	105	93	93
1914.....	103	115	111	103	115	107	110	107
1915.....	134	216	145	133	166	146	167	170
1916.....	145	303	192	150	269	183	214	202
1917.....	167	355	200	192	246	206	258	255
1918.....	357	582	289	241	357	322	346	367
1919.....	287	566	406	336	416	360	252	267
1920.....	307	484	468	356	348	366	380	355
1921.....	232	298	313	320	285	288	248	240
1922.....	186	188	214	242	177	209	170	182
1923.....	208	287	222	218	192	217	174	179
1924.....	247	319	255	217	211	237	248	275
1925.....	217	266	216	229	196	222	203	222
1926.....	149	167	151	186	149	164	138	150
1927.....	144	181	147	144	112	142	149	169
1928.....	150	193	152	143	116	146	142	160
1929.....	146	200	153	166	125	155	117	140
1930.....	119	191	133	140	121	134	97	119
1931.....	101	190	109	94	95	105	88	99
1932.....	86	165	99	84	64	90	92	111
1933.....	85	181	104	129	64	107	89	104
1934.....	79	209	104	157	72	119	102	114
1935.....	93	245	108	161	87	130	80	106
1936.....	101	264	114	166	95	137	104	120
1937.....	107	266	114	169	84	139	138	154
1938.....	111	271	125	175	97	146	108	128
1939.....	114	280	120	176	105	148	90	119
1940.....	141	365	133	184	130	170	178	221

TABEL 27 (fortsat).

	Smør	Ost	Æg	Bacon	Kød	Animalske varer i alt	Byg	Vegetabiliske varer i alt
	1	2	3	4	5	6	7	8
1941.....	235	502	200	208	216	237	346	340
1942.....	236	518	238	216	227	248	308	352
1943.....	236	484	274	247	267	268	355	382
1944.....	236	491	230	253	262	263	454	445
1945.....	226	541	238	243	270	263	387	416
1946.....	209	598	219	230	278	256	379	403
1947.....	247	635	227	277	285	289	507	518
1948.....	309	803	329	361	337	370	479	517
1949.....	300	693	322	361	328	358	380	399
1950.....	264	679	300	350	347	342	407	455
1951.....	279	745	349	385	483	391	517	559
1952.....	296	771	396	434	526	428	519	547
1953.....	310	709	392	398	465	405	382	412
1954.....	311	713	374	378	474	397	364	413
1955.....	320	764	380	390	494	411	378	434

Translation: 1. Butter. 2. Cheese. 3. Eggs. 4. Bacon. 5. Meat. 6. Animal products, total. 7. Barley. 8. Vegetable products, total.

Noter til tabel 27. Eksportprisindeks for landbrugsvarer.

Angående tal for årene 1956 og 1957 henvises til Statistiske Efterretninger nr. 30, 1958. Tallene for disse år er ikke anført i tabellen, da de her anførte indeks ikke er beregnet på helt samme måde som det i Statistiske Efterretninger offentliggjorte eksportprisindeks for landbrugsvarer.

Kolonne 1-5. Ved beregningen af de anførte indekser for smør, ost, æg, bacon og kød er anvendt gennemsnitlige eksportpriser. De anvendte prISRækker er oplyst i noten til kolonne 6.

Kolonne 6. Eksportprisindekset for animalske varer i alt omfatter smør, ost, æg, bacon og okse- og kalvekød. I nedenstående oversigt er dels anført de vægte, der er anvendt ved sammenvæjning af de enkelte varer, og dels hvilke prISRækker, der er anvendt ved beregningen af indekset.

	Vægte	Anvendte priser
Smør.....	27,9	Tabel 12 kolonne 3
Ost.....	7,2	» 13 » 1
Æg.....	14,0	» 14 » 4
Bacon.....	36,3	» 15 » 4
Okse- og kalvekød.....	14,6	» 17 » 4

De anvendte vægte repræsenterer eksportværdien af de enkelte varer i årene 1951-55.

Kolonne 7. Eksportprisindekset for byg er beregnet på grundlag af de i tabel 3, kolonne 3 anførte eksportpriser.

Kolonne 8. Det samlede eksportprisindeks for vegetabiliske varer omfatter hvede, rug, byg, havre og kartofler, men man har dog kun givet tallene for den mest betydende vare, nemlig byg, i tabellen. De enkelte varer indgår i indekset med de i nedenstående oversigt anførte vægte, der repræsenterer eksportværdierne i årene 1951–55. I oversigten er endvidere anført, hvilke priser der er anvendt for byg, havre og kartofler ved beregningen af indekset.

	Vægte	Anvendte priser
Hvede.....	5,7	Eksportpriser
Rug.....	4,5	»
Byg.....	63,0	Tabel 3 kolonne 3
Havre.....	7,9	» 5 » 3
Kartofler.....	18,9	» 6 » 5

TABEL 28. Importprisindeks for varer til landbrugsproduktionen. 1910-14 = 100.

Indices of import prices of goods for agricultural production.

	Foderkorn	Oliekager	Handelsgødning	I alt		Foderkorn	Oliekager	Handelsgødning	I alt
	1	2	3	4		1	2	3	4
1900.....	84	...	60	68	1930.....	82	107	120	107
1901.....	84	85	58	76	1931.....	72	84	114	92
1902.....	87	92	61	81	1932.....	91	87	111	96
1903.....	79	90	59	78	1933.....	85	89	116	97
1904.....	75	90	62	78	1934.....	92	88	108	95
1905.....	84	90	60	79	1935.....	94	92	115	100
1906.....	87	103	63	87	1936.....	114	95	112	104
1907.....	102	98	67	88	1937.....	121	114	113	115
1908.....	98	100	73	91	1938.....	128	106	112	112
1909.....	98	105	72	93	1939.....	107	106	118	110
1910.....	89	100	90	95	1940.....	175	153	146	155
1911.....	95	93	88	92	1941.....	...	338	163	...
1912.....	114	101	104	104	1942.....	161	...
1913.....	98	102	108	103	1943.....	162	...
1914.....	103	105	110	106	1944.....	159	...
1915.....	181	126	132	138	1945.....	...	277	159	...
1916.....	230	172	175	184	1946.....	259	274	186	242
1917.....	269	212	213	223	1947.....	337	412	180	320
1918.....	284	213	312	259	1948.....	405	453	197	358
1919.....	328	351	247	312	1949.....	329	336	212	293
1920.....	424	412	272	367	1950.....	386	395	214	332
1921.....	244	245	257	249	1951.....	502	477	209	391
1922.....	187	198	162	184	1952.....	585	500	228	424
1923.....	189	222	171	199	1953.....	458	401	221	351
1924.....	213	232	180	211	1954.....	369	421	220	344
1925.....	246	197	173	198	1955.....	443	448	221	371
1926.....	141	128	130	131	1956.....	424	427	224	358
1927.....	156	124	125	130	1957.....	380	415	229	346
1928.....	161	147	123	141					
1929.....	132	145	122	135					

Translation: 1. Feeding grain. 2. Oil cakes. 3. Fertilizers. 4. Total.

Noter til tabel 28. Importprisindeks for varer til landbrugsproduktionen.

Kolonne 1. Indekset for foderkorn omfatter majs, byg og havre. Som vægte er anvendt importværdierne i årene 1951–55, hvilket giver følgende vægte: majs 13,9, byg 61,5 og havre 24,6. De anvendte priser er beregnet på grundlag af handelsstatistikens oplysninger og er givet i følgende tabeller; majspriserne i tabel 20, kolonne 4; bygpriserne i tabel 3, kolonne 4; og havrepriserne i tabel 5, kolonne 4.

Kolonne 2. Indekset for oliekgager er beregnet på grundlag af importprisen for bomuldsfrøkager alene, idet bomuldsfrøkager foruden at udgøre en væsentlig del af den samlede oliekgageimport prismæssigt ligger omkring gennemsnittet af samtlige oliekgagepriser. De anvendte priser er givet i tabel 20, kolonne 1.

Kolonne 3. I indekset for handelsgødning indgår chilesalpeter med vægt 4,7, kalksalpeter med vægt 54,2, superfosfat med vægt 7,1 og kaligødning med vægt 34,0. Disse vægte repræsenterer importværdien af de enkelte gødningsarter i årene 1951–55. De anvendte priser, der er beregnet på grundlag af handelsstatistikken, er givet i kolonnerne 1–4 i tabel 21.

Kolonne 4. Ved beregning af det samlede importprisindeks for varer til landbrugsproduktionen er importværdien i årene 1951–55 for henholdsvis foderkorn, oliekgager og handelsgødning anvendt som vægte ved sammenvejningen af de i kolonne 1–3 anførte indekser. Vægtene er følgende: foderkorn 18,4, oliekgager 47,9 og handelsgødning 33,7.

På grund af importstopet under 2. verdenskrig har det ikke været muligt at beregne indeks for foderkorn i årene 1941–45 og for oliekgager i årene 1942–44, ligesom indeks for handelsgødning i årene 1941–45 alene omfatter kalksalpeter og kaligødning. Som følge af disse forhold har det ikke været muligt at beregne et samlet importprisindeks for krigsårene 1941–45.

Noter til tabel 29. Prisforhold mellem væsentlige produkter og produktionsmidler.

Kolonne 1–4. Ved beregningen af de i kolonnerne 1–4 anførte prisrelationer er følgende priser anvendt:

	Anvendte priser	
Smør	Tabel 12	kolonne 1
Bomuldsfrøkager	» 20	» 5
Flæsk	» 15	» 2
Byg	» 3	» 1
Æg	» 14	» 2
Kød	» 16	» 3

Kolonne 5. Prisrelationer mellem korn og handelsgødning er beregnet ved anvendelse af en gennemsnitspris for henholdsvis korn og handelsgødning. Gennemsnitsprisen for korn er fremkommet ved en sammenvejning af de i tabellerne 1, 2, 3 og 5 anførte kapiteltakster med følgende vægte: Hvede 8,2, rug 7,9, byg 60,2, havre 23,7. For handelsgødning er de i tabel 21 anførte forbrugerpriser vejet sammen ved anvendelse af følgende vægte: Chilesalpeter 4,7, kalksalpeter 54,2, superfosfat 7,1, kaligødning 34,0.

TABEL 29. Prisforhold mellem væsentlige produkter og produktionsmidler.

Price ratios between important products and producers' goods.

	Smør Bomulds- frøkager	Flæsk Byg	Æg Byg	Kød Byg	Korn Handels- gødning		Smør Bomulds- frøkager	Flæsk Byg	Æg Byg	Kød Byg	Korn Handels- gødning
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1900..	...	7,6	8,3	3,5	...	1930..	16,0	13,2	13,2	4,5	0,79
1901..	17,1	7,9	8,1	3,5	1,19	1931..	16,6	7,9	10,2	2,8	0,90
1902..	15,6	8,0	8,2	3,6	1,17	1932..	14,4	7,3	9,3	1,7	0,90
1903..	15,5	7,5	8,3	3,8	1,21	1933..	12,5	10,9	9,2	1,8	0,92
1904..	15,2	6,1	7,9	3,3	1,30	1934..	12,3	11,8	7,7	1,8	1,06
1905..	15,8	6,8	7,8	3,5	1,33	1935..	13,9	14,1	9,4	3,0	0,95
1906..	14,4	7,7	8,3	3,8	1,26	1936..	14,0	11,1	7,3	2,4	1,22
1907..	14,7	6,5	7,6	3,2	1,38	1937..	12,7	10,1	6,7	2,1	1,32
1908..	15,3	6,0	7,4	2,9	1,40	1938..	15,9	15,2	10,9	3,5	0,91
1909..	14,0	8,0	8,8	3,7	1,06	1939..	13,5	10,5	7,1	2,8	1,28
1910..	13,9	8,7	8,5	3,9	1,28	1940..	...	7,7	5,3	2,5	1,62
1911..	14,6	6,1	6,9	3,1	1,51	1941..	...	9,6	8,4	4,1	1,29
1912..	15,5	7,0	7,5	3,5	1,10	1942..	...	9,8	9,9	4,4	1,16
1913..	14,4	8,7	8,7	4,4	0,93	1943..	...	10,6	9,9	4,3	1,16
1914..	12,5	5,1	5,7	2,3	1,70	1944..	...	10,6	9,7	4,3	1,15
1915..	12,1	7,1	7,4	3,8	1,51	1945..	...	10,7	9,6	4,4	1,11
1916..	11,1	7,2	8,3	5,0	1,71	1946..	9,3	10,6	9,7	4,3	1,21
1917..	9,6	7,4	8,9	4,6	0,84	1947..	9,0	12,3	11,7	4,3	1,24
1918..	10,2	9,7	15,0	5,4	0,81	1948..	10,2	13,8	12,0	4,0	1,38
1919..	11,0	8,6	13,5	3,7	0,93	1949..	13,8	9,4	7,6	2,8	1,91
1920..	11,7	10,3	13,7	2,9	0,98	1950..	10,5	7,7	6,1	3,4	2,18
1921..	16,0	13,1	14,2	3,4	0,60	1951..	8,6	7,7	6,6	3,5	2,31
1922..	13,4	12,6	11,9	2,9	0,95	1952..	8,7	8,9	8,2	3,8	1,93
1923..	13,6	9,7	10,5	3,4	1,11	1953..	10,9	11,0	10,8	4,7	1,53
1924..	15,1	6,8	8,4	2,8	1,49	1954..	10,4	8,7	8,3	4,2	1,91
1925..	18,1	12,4	11,9	4,1	0,95	1955..	9,8	9,3	9,0	4,3	1,80
1926..	18,2	10,6	8,6	2,7	1,14	1956..	10,8	10,0	8,6	4,6	1,80
1927..	15,8	7,5	8,0	2,7	1,33	1957..	10,1	10,8	10,2	5,8	1,41
1928..	13,9	8,5	9,0	2,8	1,24						
1929..	14,8	11,4	10,9	3,3	1,09						

Translation:

1. Butter
Cotton-seed cakes
2. Pork
Barley
3. Eggs
Barley
4. Meat
Barley
5. Grain
Fertilizers

TABEL 30. Prisforhold mellem forskellige animalske produkter.

Price ratios between various animal products.

	Flæsk Smør	Æg Smør	Kød Flæsk	Æg Flæsk	Kød Mælk		Flæsk Smør	Æg Smør	Kød Flæsk	Æg Flæsk	Kød Mælk
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1900..	0,40	0,44	0,47	1,09	5,37	1930..	0,49	0,49	0,34	1,00	3,49
1901..	0,42	0,43	0,44	1,02	5,22	1931..	0,38	0,49	0,35	1,29	2,74
1902..	0,43	0,44	0,45	1,02	5,44	1932..	0,39	0,50	0,23	1,27	1,83
1903..	0,41	0,45	0,51	1,10	5,82	1933..	0,69	0,58	0,17	0,84	2,33
1904..	0,37	0,48	0,55	1,30	5,69	1934..	0,90	0,58	0,15	0,65	2,64
1905..	0,42	0,47	0,51	1,14	5,88	1935..	0,79	0,53	0,21	0,66	3,21
1906..	0,44	0,47	0,49	1,08	5,97	1936..	0,77	0,50	0,22	0,65	3,30
1907..	0,42	0,49	0,49	1,17	5,71	1937..	0,76	0,50	0,21	0,66	3,16
1908..	0,36	0,45	0,48	1,23	3,91	1938..	0,71	0,51	0,23	0,72	3,15
1909..	0,46	0,50	0,47	1,10	4,77	1939..	0,70	0,48	0,27	0,68	3,73
1910..	0,48	0,47	0,45	0,98	4,84	1940..	0,66	0,45	0,32	0,68	4,00
1911..	0,42	0,48	0,51	1,14	4,78	1941..	0,54	0,47	0,43	0,87	4,16
1912..	0,43	0,46	0,50	1,07	4,90	1942..	0,54	0,55	0,45	1,01	4,39
1913..	0,50	0,50	0,50	1,00	5,68	1943..	0,58	0,55	0,40	0,94	4,06
1914..	0,47	0,53	0,45	1,12	4,74	1944..	0,59	0,54	0,40	0,91	3,99
1915..	0,53	0,55	0,54	1,04	6,61	1945..	0,59	0,53	0,41	0,90	4,04
1916..	0,56	0,64	0,70	1,15	7,88	1946..	0,65	0,60	0,41	0,92	4,33
1917..	0,49	0,59	0,62	1,21	6,10	1947..	0,64	0,61	0,35	0,95	3,83
1918..	0,45	0,69	0,55	1,54	4,44	1948..	0,61	0,53	0,29	0,87	3,18
1919..	0,48	0,76	0,43	1,57	3,76	1949..	0,63	0,52	0,30	0,82	3,33
1920..	0,56	0,74	0,28	1,33	3,18	1950..	0,66	0,53	0,43	0,80	4,93
1921..	0,56	0,61	0,26	1,09	3,05	1951..	0,76	0,65	0,45	0,85	5,58
1922..	0,59	0,55	0,23	0,94	3,10	1952..	0,73	0,67	0,43	0,92	5,13
1923..	0,48	0,52	0,35	1,08	3,63	1953..	0,62	0,61	0,42	0,99	4,53
1924..	0,42	0,52	0,41	1,24	3,65	1954..	0,60	0,57	0,48	0,95	5,01
1925..	0,47	0,45	0,33	0,96	3,38	1955..	0,62	0,59	0,46	0,96	4,69
1926..	0,56	0,45	0,26	0,81	3,17	1956..	0,66	0,57	0,46	0,86	5,25
1927..	0,45	0,48	0,36	1,07	3,33	1957..	0,65	0,61	0,53	0,94	5,52
1928..	0,43	0,46	0,33	1,07	3,00						
1929..	0,51	0,49	0,29	0,96	3,07						

Translation: 1. $\frac{\text{Pork}}{\text{Butter}}$ 2. $\frac{\text{Eggs}}{\text{Butter}}$ 3. $\frac{\text{Meat}}{\text{Pork}}$ 4. $\frac{\text{Eggs}}{\text{Pork}}$ 5. $\frac{\text{Meat}}{\text{Milk}}$

Noter til tabel 30. Prisforhold mellem forskellige animalske produkter.

Ved beregning af de i kolonnerne 1–5 anførte prisrelationer er anvendt følgende priser:

	Anvendte priser	
Flæsk.....	Tabel 15 kolonne 2	
Smør.....	» 12	» 1
Æg.....	» 14	» 2
Kød.....	» 16	» 3
Mælk.....	» 11	» 1

Noter til tabel 31. Indeks for kornhøstens værdi og mængde, landbrugets produktionsværdi, landbrugets nettofaktorindkomst, eksportværdien for landbrugsvarer og importværdien for varer til landbrugsproduktion.

Kolonne 1 og 2. I kolonne 1 og 2 er anført indeks for kornhøstens værdi og mængde. Mængdeindekset er beregnet på grundlag af kærneudbyttet for hvede, rug, byg, havre og blandsæd. Ved værdiberegningen er anvendt kapitelstakster. For blandsæd er anvendt et simpelt gennemsnit af bygprisen og havreprisen.

Kolonne 3. Grundlaget for beregningen af det i kolonne 3 anførte indeks er opgørelser over landbrugets samlede produktionsværdi.

Kolonne 4 og 5. Indeks for landbrugets nettofaktorindkomst er givet dels i løbende priser og dels i 1929-priser. Angående nettofaktorindkomstens absolutte beløb henvises til Kjeld Bjerke og Niels Ussing: »Studier over Danmarks Nationalprodukt 1870–1950«.

Kolonne 6. Indekset i kolonne 6 er beregnet på grundlag af handelsstatistikens opgørelse over værdien af den samlede eksport af landbrugsvarer.

Kolonne 7. Importværdierne, der ligger til grund for det i kolonne 7 anførte indeks, omfatter følgende varegrupper: foderkorn, foderstoffer, gødningsstoffer og frø til udsæd.

TABEL 31. Indeks for kornhøstens værdi og mængde, landbrugets produktionsværdi, nettofaktorindkomst, eksportværdien for landbrugsvarer og importværdien for varer til landbrugsproduktionen. 1910-14 = 100.

Indices of value and quantity of grain crop, value of agricultural production, net factor income of agriculture, value of exports of agricultural products, and value of imports of goods for agricultural production.

	Kornhøstens værdi og mængde		Landbrugets produktionsværdi i alt	Landbrugets nettofaktorindkomst		Værdien af eksporten af landbrugsvarer	Værdien af importen af varer til landbrugsproduktionen
	værdi i løbende priser	mængde	løbende priser	løbende priser	1929-priser	løbende priser	løbende priser
	1	2	3	4	5	6	7
1900.....	70	93	58	60	72	47	53
1901.....	66	85	61	66	76	50	51
1902.....	74	96	63	64	76	54	64
1903.....	73	97	67	72	84	60	60
1904.....	73	89	67	69	86	62	65
1905.....	74	85	72	74	84	67	72
1906.....	75	93	76	74	78	67	87
1907.....	89	96	79	76	87	70	92
1908.....	83	96	80	79	92	75	87
1909.....	82	99	82	80	92	77	94
1910.....	81	100	85	88	95	83	82
1911.....	95	100	93	94	99	89	93
1912.....	97	102	98	94	95	97	109
1913.....	93	108	107	103	96	104	117
1914.....	135	90	117	122	116	128	99
1915.....	156	102	151	148	208
1916.....	158	92	177	172	178
1917.....	120	69	165	148	102
1918.....	144	84	177	93	20
1919.....	225	96	207	93	189
1920.....	252	97	277	...	78	223	254
1921.....	166	104	245	233	89	220	235
1922.....	153	112	197	185	97	184	183
1923.....	180	120	240	225	109	240	264
1924.....	240	115	285	260	113	299	346
1925.....	162	128	255	218	111	268	324
1926.....	134	118	198	168	122	209	181
1927.....	154	123	193	158	139	217	238
1928.....	179	156	210	177	144	230	254
1929.....	151	157	216	197	142	237	211
1930.....	108	151	196	168	147	225	186
1931.....	105	142	164	128	162	189	157
1932.....	111	153	148	129	182	162	147
1933.....	118	151	154	145	162	171	123
1934.....	139	153	160	155	153	165	109
1935.....	139	167	169	162	149	167	111

TABEL 31 (fortsat).

	Kornhøstens værdi og mængde		Landbrugets produktionsværdi i alt	Landbrugets nettofaktorindkomst		Værdien af eksporten af landbrugsvarer	Værdien af importen af varer til landbrugsproduktionen
	værdi i løbende priser	mængde	løbende priser	løbende priser	1929-priser	løbende priser	løbende priser
	1	2	3	4	5	6	7
1936.....	141	131	180	170	153	183	145
1937.....	187	159	194	174	163	208	183
1938.....	155	184	206	196	156	206	174
1939.....	200	162	218	215	171	217	137
1940.....	274	145	256	286	172	228	102
1941.....	227	121	263	304	126	163	55
1942.....	318	169	259	289	112	87	56
1943.....	332	173	330	389	141	139	57
1944.....	319	165	354	418	149	161	50
1945.....	303	160	342	395	145	121	47
1946.....	327	171	366	408	155	192	142
1947.....	270	140	387	435	140	257	197
1948.....	375	171	439	488	134	299	287
1949.....	556	183	537	565	171	423	387
1950.....	614	168	640	667	192	536	436
1951.....	688	172	672	701	191	619	469
1952.....	725	204	748	798	200	642	419
1953.....	544	198	785	823	...	726	466
1954.....	626	188	774	743	...	746	654
1955.....	622	194	785	774	...	781	568
1956.....	686	208	867	859	...	770	733
1957.....	463	213	822	830	...	760	553

Translation: 1-2. Value and quantity of grain crop, 1. Value in current prices, 2. quantity. 3. Value of agricultural production, total, current prices, 4-5. Net factor income of agriculture, 4. current prices, 5. 1929 prices. 6. Value of exports of agricultural products, current prices. 7. Value of imports of goods for agricultural production, current prices.

TABEL 32. Detailpristal, en gros pristal, sterlingkurser, dollarkurser og rente.
Retail price index, wholesale price index, sterling rate, dollar rate and rate of interest.

	Detailpristal (juli) 1914=100	En gros pristal 1910-14=100	Sterlingkurs	Dollarkurs	Rente
	1	2	3	4	5
			kr.	kr.	pct. p. a.
1913.....	...	100	18,16	3,73	...
1914.....	100	112	18,35	3,77	4,48
1915.....	116	142	18,56	3,96	...
1916.....	136	188	16,95	3,61	...
1917.....	155	249	16,24	3,45	...
1918.....	182	303	15,73	3,33	...
1919.....	211	325	18,89	4,20	...
1920.....	262	388	22,94	6,15	5,90
1921.....	237	222	21,45	5,65	...
1922.....	199	170	21,16	4,79	5,29
1923.....	204	185	24,96	5,47	4,65
1924.....	214	225	26,52	6,00	5,53
1925.....	219	209	23,30	4,82	5,78
1926.....	184	162	18,53	3,62	5,58
1927.....	176	152	18,18	3,75	5,34
1928.....	176	152	18,19	3,74	5,11
1929.....	173	149	18,20	3,75	5,06
1930.....	165	129	18,16	3,74	4,81
1931.....	154	114	18,06	4,04	4,71
1932.....	154	117	18,64	5,35	5,77
1933.....	160	125	22,21	5,40	4,72
1934.....	166	131	22,40	4,46	4,49
1935.....	173	133	22,40	4,58	4,72
1936.....	174	134	22,40	4,52	4,78
1937.....	180	152	22,40	4,54	5,15
1938.....	182	143	22,40	4,60	4,91
1939.....	183	151	21,77	4,92	4,71
1940.....	233	221	20,34	5,18	5,84
1941.....	275	260	20,89	5,18	4,47
1942.....	283	273	19,43	4,81	4,30
1943.....	284	275	19,34	4,79	4,39
1944.....	288	278	19,34	4,79	4,09
1945.....	291	273	19,35	4,80	4,08
1946.....	288	269	19,36	4,81	4,01
1947.....	298	297	19,36	4,81	3,94
1948.....	306	325	19,36	4,81	4,11
1949.....	307	334	19,36	5,41	4,52
1950.....	323	375	19,36	6,92	4,39
1951.....	366	478	19,36	6,92	5,27
1952.....	378	466	19,36	6,92	5,34

TABEL 32 (fortsat).

	Detailpristal (juli) 1914=100	En gros pristal 1910-14=100	Sterlingkurs	Dollarkurs	Rente
	1	2	3	4	5
			kr.	kr.	pct. p.a.
1953.....	375	436	19,37	6,92	5,35
1954.....	379	437	19,42	6,92	5,46
1955.....	402	450	19,37	6,91	6,13
1956.....	424	469	19,36	6,91	6,33
1957.....	437	460	19,39	6,91	6,56

Translation: 1. Index of retail prices (July) 1914=100. 2. Index of wholesale prices 1910-14=100. 3. Sterling rate. 4. Dollar rate. 5. Rate of interest.

Noter til tabel 32. Detailpristal, en gros pristal, dollarkurser, sterlingkurser og rente.

Kolonne 1. De anførte detailpristal er juli-pristal. Man har ikke kunnet give årsgennemsnit for den betragtede periode, da der i årene 1914-1922 alene blev beregnet et detailpristal for juli.

Kolonne 2. En gros pristallet er anført i kolonne 2 med 1910-14=100. Kolonnens tal er for perioden 1913-1924 beregnet på grundlag af pristallet med basisperiode 1891-1900=100, medens de i perioden 1925-1957 er beregnet på grundlag af pristallet med basisperiode 1913=100.

Kolonne 5. Effektiv rente, pct. p.a., af kreditforeningsobligationer, jfr. Stat. Efterret. 1938 nr. 22 og 1953 nr. 40. Tallene vedrører maj måned med følgende undtagelser: 1914 og 1920 juni-juli; 1922 og 1923 januar; 1924 februar. For årene 1954-57 vedrører tallene Øst. Kreditf. 16. serie, 2. afd., 4½ pct. med gennemsnitlig færdigudtrækningsår 2015. For året 1953 var obligationsrenten efter den indtil da anvendte beregningsmåde 5,35 og efter den siden anvendte opgørelse 5,47, altså knap fuldt sammenlignelige.

FORTEGNELSE OVER TABELLER OG FIGURER

1. Tabelfortegnelse.

	Side
Tabel 1. Hvede	32
Tabel 2. Rug	34
Tabel 3. Byg	36
Tabel 4. Bygmalt	38
Tabel 5. Havre	39
Tabel 6. Kartoffler	41
Tabel 7. Sukkerroer og sukker	45
Tabel 8. Frø	52
Tabel 9. Gartnerprodukter. Københavns Grønttorv	55
Tabel 10. Gartnerprodukter. Odense Salgsforening	57
Tabel 11. Mælk	60
Tabel 12. Smør	65
Tabel 13. Ost	72
Tabel 14. Æg	75
Tabel 15. Svin, bacon og flæsk	78
Tabel 16. Hornkvæg, levende	84
Tabel 17. Okse- og kalvekød	86
Tabel 18. Heste	92
Tabel 19. Fjerkræ	94
Tabel 20. Foderstoffer	96
Tabel 21. Handelsgødning	100
Tabel 22. Arbejdslønnen i landbruget	104
Tabel 23. Købesum pr. td. hrtk. for bebyggede landbrugsejendomme, solgt i almindelig fri handel	107
Tabel 24. Landbrugets producentpriser, eksportpriser, importpriser, arbejds løn og ejendomspriser. 1910-14 = 100	109
Tabel 25. Producentprisindeks for animalske landbrugsprodukter. 1910-14 = 100	111
Tabel 26. Producentprisindeks for vegetabiliske landbrugsprodukter. 1910-14 = 100	113
Tabel 27. Eksportprisindeks for landbrugsvarer. 1910-14 = 100	114
Tabel 28. Importprisindeks for varer til landbrugsproduktionen. 1910-14 = 100	117
Tabel 29. Prisforhold mellem væsentlige produkter og produktionsmidler	119
Tabel 30. Prisforhold mellem forskellige animalske produkter	120
Tabel 31. Indeks for kornhøstens værdi, landbrugets produktionsværdi, nettofaktorindkomst, eksportværdien for landbrugsvarer og importværdien for varer til landbrugsproduktionen	122
Tabel 32. Detailpristal, en gros pristal, dollarkurser, sterlingkurser og rente	124

2. Fortegnelse over figurer.

	Side
Fig. 1. Det samlede producentprisindeks for landbrugsvarer og en gros pristallet. 1910-14 = 100.....	6
Fig. 2. Det samlede producentprisindeks for landbrugsvarer og indeks for værdien af landbrugsrets samlede produktion. 1910-14 = 100.....	6
Fig. 3. Det samlede producentprisindeks og det samlede eksportprisindeks for landbrugsvarer. 1910-14 = 100.....	7
Fig. 4. Det samlede eksportprisindeks for landbrugsvarer og indeks for værdien af landbrugs-eksporten. 1910-14 = 100.....	8
Fig. 5. Samlet eksportprisindeks for landbrugsvarer og importprisindeks for varer til landbrugs-produktionen. 1910-14 = 100.....	8
Fig. 6. Producentpriser for hvede, rug, byg og havre.....	9
Fig. 7. Indeks for kornhøstens værdi og mængde. 1910-14 = 100.....	10
Fig. 8. Producentprisindekser for korn, kartofler og sukkerroer. 1910-14 = 100.....	10
Fig. 9. Producentprisindekser for byg og sukkerroer. 1910-14 = 100.....	11
Fig. 10. Producentprisindekser for animalske og vegetabiliske landbrugsvarer. 1910-14 = 100	12
Fig. 11. Eksportprisindekser for animalske og vegetabiliske landbrugsvarer. 1910-14 = 100....	12
Fig. 12. Producentprisindekser for sødmælk og kød, 1910-14 = 100, samt prisrelationen kød divideret med sødmælk.....	13
Fig. 13. Producentprisindeks for smør og mælk. 1910-14 = 100.....	13
Fig. 14. Producentpriser for smør og en gros priser for bomuldsfrøkager, samt prisrelationen smør divideret med bomuldsfrøkager.....	14
Fig. 15. Producentprisindekser for smør, æg, flæsk og kød. 1910-14 = 100.....	15
Fig. 16. Producentprisindekser for smør og flæsk, 1910-14 = 100, samt prisrelationen flæsk di-videret med smør.....	15
Fig. 17. Detailpriser for smør og margarine.....	16
Fig. 18. Detailprisindeks for smør og margarine. 1911-14 = 100.....	16
Fig. 19. Eksportprisindekser for smør, ost, æg, flæsk og kød. 1910-14 = 100.....	17
Fig. 20. Producentpriser for æg og byg, samt prisrelationen æg divideret med byg.....	18
Fig. 21. Producentprisindekser for æg og flæsk, 1910-14 = 100, samt prisrelationen æg divideret med flæsk.....	18
Fig. 22. Producentpriser og eksportpriser for æg.....	19
Fig. 23. Producentpriser for flæsk og byg samt prisrelationen flæsk divideret med byg.....	20
Fig. 24. Eksportpriser for smør og bacon.....	20
Fig. 25. Producentprisindekser for flæsk og kød, 1910-14 = 100, samt prisrelationen kød di-videret med flæsk.....	21
Fig. 26. Producentpriser for stude og kvier, 1. kvalitet, og for unge køer, 2. kvalitet.....	21
Fig. 27. Producentprisindeks og en gros prisindeks for unge køer, 2. kvalitet. 1910-14 = 100..	22
Fig. 28. Producentpriser for korn og forbrugerpriser for handelsgødning, samt prisrelationen korn divideret med handelsgødning.....	22
Fig. 29. Indeks for arbejdslønnen i landbruget og i industrien. 1935-39 = 100.....	23
Fig. 30. Samlet producentprisindeks for landbrugsvarer og indeks for ejendomspriser. 1910-14 = 100.....	23

BENYTTET LITTERATUR

- A. Axelsen Drejer: »Andelsslakterierne i Danmark 1887–1937«. 1937.
- A. Axelsen Drejer: »De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation 1912–1937«. Århus 1937.
- A. Axelsen Drejer: »Mejeribrugets Historie«. 1931.
- Kjeld Bjerke, Hans Jensen og Karl Madsen: »Dansk Landbrug 1880–1938«. 1939.
- Kjeld Bjerke og Niels Ussing: »Studier over Danmarks Nationalprodukt 1870–1950«. 1958. Dagbladet »Børsen«.
- Einar Cohn: »Danmark under den store Krig«. En økonomisk oversigt. 1928.
- Almindelig dansk Gartnerforening: »Årbog for Gartneri«.
- Dansk Mejeristforening: »Mælkeritidende«. Ugentlig.
- Danske Landboforeningers Frøforsyning: »Regler for frøafregning«. Årlig.
- Det kgl. Danske Landhusholdningsselskab: »Tidsskrift for Landøkonomi«. Månedlig.
- De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation: »Beretning om Fællesorganisationens og Mejerikontorets virksomhed«. Årlig.
- Foreningen af danske Landbrugskandidater: »Ugeskrift for Landmænd«.
- Københavns Grønttorvs ugentlige beretninger om tilførsler og priser.
- Landbrugsrådet: »Danmark. Landbruget«. 1935.
- Landbrugsrådet: »Landbrugets Produktion og Økonomi«. 1946.
- Landbrugsrådet: »Landbrugsrådets Meddelelser«.
- Det landøkonomiske Driftsbureau: »Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold. Regnskabsresultater fra danske Landbrug«. Årligt.
- Kjeld Philip: »En fremstilling og analyse af den danske Kriselovgivning 1931–38«. 1939.
- Prisdirektoratet: »Maksimalpriser og -avancer samt prisstop«. Udfærdiget i tiden fra 1. sept. 1939–2. jan. 1953.
- Priskontrolrådet: »Beretning fra priskontrolrådet I–IV«. 1946, 1948, 1951 og 1953.
- K. Skovgård: »Landbrugsproduktionens økonomi«. Meddelelser fra Akademiet for de tekniske videnskaber. 1946–1947.
- K. Skovgård og Anton Pedersen: »Survey of Danish Agriculture«. 1946.
- Statens Kornkontor: »De danske kornordninger 1933–1946, med et tillæg omfattende høstårene 1946–1949«. 1950.
- P. P. Sveistrup og Rich. Villerslev: »Den danske Sukkerproduktions Historie«. 1945.
- Udvalget for Mejeri-Statistik, Århus: »Danmarks Mejeri-Statistik«. Årlig.